РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

КОМИСИЯ ЗА ЗАЩИТА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ

Г О Д И Ш Е Н О Т Ч Е Т

на Комисията за защита на личните данни за дейността ѝ през 2023 г.

на основание чл. 7, ал. 6 от Закона за защита на личните данни

СЪДЪРЖАНИЕ

I. УВОД 6

II. АНАЛИЗ И ОТЧЕТ НА СТЕПЕНТА НА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ И ПРИОРИТЕТИТЕ НА КЗЛД, ЗАЛЕГНАЛИ В ГОДИШНИЯ ОТЧЕТ ЗА 2023 г. 7

III. ЗАЩИТА НА ПРАВАТА НА СУБЕКТИТЕ НА ДАННИ ПРИ ОБРАБОТВАНЕ НА ЛИЧНИТЕ ИМ ДАННИ 11

IV. КОНТРОЛНА ДЕЙНОСТ 40

V. ПРОИЗВОДСТВА ПО ИЗРАЗЯВАНЕ НА СТАНОВИЩА И УЧАСТИЕ В СЪГЛАСУВАТЕЛНИ ПРОЦЕДУРИ НА НОРМАТИВНИ АКТОВЕ ПО ВЪПРОСИТЕ, СВЪРЗАНИ СЪС ЗАЩИТА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ 84

VI. УЧАСТИЕ НА КЗЛД В МЕХАНИЗМИТЕ ЗА СЪГЛАСУВАНОСТ И СЪТРУДНИЧЕСТВО В РАМКИТЕ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ КОМИТЕТ ЗА ЗАЩИТА НА ДАННИТЕ 108

VII. МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ 116

VIII. ПОДПОМАГАНЕ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ЦЕЛИТЕ НА КЗЛД ЧРЕЗ РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПРОЕКТИ С НАЦИОНАЛНО И МЕЖДУНАРОДНО ФИНАНСИРАНЕ 136

IX. КОМИСИЯ ЗА ЗАЩИТА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ – НАБЛЮДАВАЩ ОРГАН ОТНОСНО СИГУРНОСТТА НА ДАННИТЕ СЪГЛАСНО ЗАКОНА ЗА ЕЛЕКТРОННИТЕ СЪОБЩЕНИЯ 140

X. КОМИСИЯ ЗА ЗАЩИТА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ – ЦЕНТРАЛЕН ОРГАН ЗА ВЪНШНО ПОДАВАНЕ НА СИГНАЛИ СЪГЛАСНО ЗАКОНА ЗА ЗАЩИТА НА ЛИЦАТА, ПОДАВАЩИ СИГНАЛИ ИЛИ ПУБЛИЧНО ОПОВЕСТЯВАЩИ ИНФОРМАЦИЯ ЗА НЕРЕДНОСТИ 143

XI. ИНСТИТУЦИОНАЛНО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ. ИНФОРМАЦИОННО-ОБРАЗОВАТЕЛНА ДЕЙНОСТ 151

XI. АДМИНИСТРАТИВЕН КАПАЦИТЕТ И ФИНАНСОВИ РЕСУРСИ 169

XII. ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ НА КЗЛД ЗА 2024 г. 179

СПИСЪК НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ СЪКРАЩЕНИЯ

АВп	Агенция по вписванията
АЛД	Администратор на лични данни
АПК	Административнопроцесуален кодекс
АУАН	Акт за установяване на административно нарушение
ВАС	Върховен административен съд
ВИС	Визова информационна система
ВКС	Върховен касационен съд
ВНО	Водещ надзорен орган
ГПК	Граждански процесуален кодекс
ЕГН	Единен граждански номер
ДАБ	Държавна агенция за бежанците
ДВ	Държавен вестник
Директива (ЕС) 2016/680	Директива (ЕС) 2016/680 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 година относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от компетентните органи за целите на предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления или изпълнението на наказания и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Рамково решение 2008/977/ПВР на Съвета
Директива (ЕС) 2019/1937	Директива (ЕС) 2019/1937 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2019 година относно защитата на лицата, които подават сигнали за нарушения на правото на Съюза
ДЛЗД	Длъжностно лице по защита на данните
ЕКЗД	Европейски комитет по защита на данните
ЕНОЗД	Европейски надзорен орган по защита на данните
ЕС	Европейски съюз
ЗАНН	Закон за административните нарушения и наказания
ЗГР	Закон за гражданската регистрация
ЗДДФЛ	Закон за данъците върху доходите на физическите лица
ЗДОИ	Закон за достъп до обществена информация

ЗЕС	Закон за електронните съобщения
ЗЗдр	Закон за здравето
ЗЗЛД	Закон за защита на личните данни
ЗЗЛПСПОИН	Закон за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения
ЗМВР	Закон за МВР
ЗМИП	Закон за мерките срещу изпирането на пари
ЗНО	Засегнат надзорен орган
ЗПК	Закон за противодействие на корупцията
ЗТРРЮЛНЦ	Закон за търговския регистър и регистъра на лицата с нестопанска цел
ИСВП	Информационна система на вътрешния пазар
КВПС	Канал за външно подаване на сигнали
КЗЛД, Комисията	Комисия за защита на личните данни
ККН	Комитет за координиран надзор към ЕКЗД
КПК	Комисията за противодействие на корупцията
КРС	Комисия за регулиране на съобщенията
КЗП	Комисия за защита на потребителите
ЛНЧ	Личен номер на чужденец
МВР	Министерство на вътрешните работи
МРРБ	Министерство на регионалното развитие и благоустройството
НАП	Национална агенция за приходите
НП	Наказателно постановление
НПК	Наказателнопроцесуален кодекс НПК
ОВЗД	Оценка на въздействието върху защитата на данните
ОИСР	Организация за икономическо сътрудничество и развитие
ОЛД	Обработващ лични данни
ПДКЗЛДНА	Правилник за дейността на Комисията за защита на личните данни и на нейната администрация
Регламент (ЕС) 2016/679, Регламент 2016/679, Регламента, ОРЗД	Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните)

СЕС	Съд на Европейския съюз
ТРРЮЛНЦ	Търговски регистър и регистър на лицата с нестопанска цел
ЦИК	Централна избирателна комисия
ШИС	Шенгенска информационна система
NEIWA	Мрежа на европейските органи за интегритет и сигнализиране за нередности

I. УВОД

Настоящият отчет за дейността на Комисията за защита на личните данни (КЗЛД/Комисията) е изготвен на основание чл. 7, ал. 6 от Закона за защита на личните данни (ЗЗЛД) и обхваща периода от 01.01.2023 г. до 31.12.2023 г.

В отчета е представена информация по всички основни направления на дейност на КЗЛД. Направен е анализ на степента на постигане на целите и приоритетите за отчетната 2023 г. Включена е подробна информация за надзорната дейност на Комисията, осъществявана по линия на разглеждането на жалби и сигнали за нарушения в областта на защитата на личните данни, на уведомления за нарушения на сигурността и извършените проверки на администратори на лични данни. Направен е преглед на практиката на КЗЛД по ключови въпроси и по въпроси с принципен характер. Представени са международния опит на Комисията и последователните действия по линия на сътрудничеството със сродни органи и организации. Направен е обобщен преглед на административния капацитет и финансовото състояние на комисията.

II. АНАЛИЗ И ОТЧЕТ НА СТЕПЕНТА НА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ И ПРИОРИТЕТИТЕ НА КЗЛД, ЗАЛЕГНАЛИ В ГОДИШНИЯ ОТЧЕТ ЗА 2023 г.

1. Създаване на необходимите законови предпоставки за започване на прилагането на Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения (ЗЗЛПСПОИН).

След обнародването на Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения (ЗЗЛПСПОИН), на 02.02.2023 г. (обн. ДВ, бр. 11/2023 г.) в много кратки срокове КЗЛД успява да създаде всички необходими условия за започване функционирането на националната система от задължени субекти в публичния и частния сектор, от компетентни органи и сигнализиращи лица по ЗЗЛПСПОИН с цел гарантиране прилагането на закона и постигане на неговите цели.

През 2023 г. са разработени и приети в законоустановените от ЗЗЛПСПОИН срокове необходимата подзаконова правна уредба и ключови методически указания, адресати на които са всички задължени субекти. Регулярно на интернет страницата на Комисията са публикувани информационно-разяснителни материали по всички най-съществени аспекти на новото законодателство за защита на сигнализиращите лица.

Успоредно с усилията на Комисията в национален план, насочени към всички заинтересовани страни, КЗЛД предприема необходимите действия по привеждане на организационната си структура в съответствие с изискванията на новия закон и изгражда самостоятелно структурно звено – дирекция „Канал за външно подаване на сигнали“, което да я подпомага при изпълнение на функциите ѝ на Централен орган за външно подаване на сигнали. Изградена е самостоятелна информационна система, чрез която се осъществява външното подаване на сигнали и тяхното обработване, която е достъпна само за служителите на дирекцията.

2. Продължаване на усилията на КЗЛД за пълноправно членство в Шенген.

И през отчетния период пълноправното членство на Република България в Шенген е постоянен приоритет на КЗЛД. По-добрата организация на дейността на отговорните звена спомага за бързото и качествено обработване на многократно увеличеният брой искания за упражняване на правата на физическите лица от трети държави. Продължава устойчивото участие на представители на институцията в мисии за оценки на шенгенското законодателство в областта на защитата на личните данни, като през отчетния период неин представител отново оглавява екипа от национални експерти за проверка на конкретна държава от ЕС. Продължава работата по подготовка на цялостен дигитален

встъпителен образователен курс за служители на компетентните ведомства с достъп до ШИС.

3. Допълнителни правомощия на КЗЛД във връзка с новите широкомащабни информационни системи на ЕС.

Продължава подготовката на служителите на КЗЛД относно новите ѝ надзорни правомощия, произтичащи от европейското законодателство, което регулира новите широкомащабни информационни системи на ЕС. Изграждането на административен капацитет в националните органи по защита на личните данни във връзка със започване осъществяването на надзор над централизираната система за установяване на държавите членки, разполагащи с информация за присъди срещу граждани на трети държави и лица без гражданство (ECRIS-TCN), Системата за влизане/излизане (EES), Европейската система за информация за пътуванията и разрешаването им (ETIAS) е сред приоритетните задачи на КЗЛД и сродните органи в останалите държави членки на ЕС. Работата на национално ниво включва и по-глобалната разработка на оперативна съвместимост на различните системи, вменени като отговорност на отделни публични органи и разнородни звена в структурите им. След окончателното въвеждане в експлоатация на трите системи започва надзорната дейност по контрол на КЗЛД по отношение прилагането на механизми за защита правата на физическите лица, чиито данни се обработват.

4. Изграждане на нов подход в защитата на личните данни от КЗЛД, свързан с предизвикателствата на новите технологии.

Касае се за дейност с постоянен характер, която се следи текущо както по линия на надзорната дейност, така и в международен контекст. През отчетната година във фокуса на надзорния орган е проблематиката на големите бази данни (big data) и свързаната с тях възможност за профилиране.

5. Прилагане на нов подход в предоставянето на обучение в сферата на защита на данните, вкл. съвременните заплахи пред защитата на данните.

През отчетния период са предприети необходимите действия за осигуряването на необходимия технологичен ресурс за реализиране на задълженията по чл.10, ал.1, т.6 от ЗЗЛД. Завършено е цялостното съдържание за интерактивно обучение, отразяващо съвременните тенденции и предизвикателства пред защитата на личните данни. С оглед постигане на икономическа ефективност и финансова ефикасност за разходване на бюджетните средства са предприети действия по подписване на споразумение за ползване на вече съществуваща в държавната администрация облачно базирана обучителна

платформа с неограничен брой участници. През следващия отчетен период ще продължат дейностите по цифровизация на одобреното обучително съдържание с оглед започване предоставянето на дистанционно обучение.

6. Продължаване на усилията на КЗЛД за членство в ОИСР.

През 2023 г. Комисията продължава последователните си усилия за подпомагане постигането на една от основните цели на външната политика на Република България – присъединяването към Организацията за икономическо сътрудничество и развитие. Представители на институцията активно участват в дейността на всички подготвителни работни групи и заседания на Междуведомствения координационен механизъм чрез изразяване на позиции и подготовка на аналитични документи в сферата на компетентност на КЗЛД, както и чрез активно участие в мисията на Комитета на ОИСР по политика в областта на цифровата икономика за извършване на технически преглед на присъединителния процес на Република България към Организацията. В края на отчетния период комисията инициира изработването на наръчник с добри практики, адресиран към държавите кандидати за членство в Организацията. Начинанието ще създаде възможност за обобщаване на важните стъпки на всеки етап от кандидатстването на членство в ОИСР. След неготово завършване същият ще бъде предложен за приемане като добра практика от Организацията.

7. Устойчиво прилагане на цифрови подходи в административната дейност на КЗЛД в съответствие с изискванията за дигитализация на администрацията в Република България.

В изпълнение на този годишен приоритет КЗЛД провежда обществена поръчка със срок на изпълнение до края на 2023 г. за изграждане на електронна платформа, чрез която да се осигури подаването на сигнали, жалби и искане на становища чрез уебстраницата на КЗЛД. Електронната платформа ще позволява и извършването на справки за статуса на преписките, което ще гарантира своевременното информиране на страните в съответните административните производства за хода на производствата и извършените от КЗЛД действия по тях.

8. Фокусиране дейността на КЗЛД в защита на личните данни на деца в интернет пространството и социалните мрежи.

На децата се полага специална защита на личните данни, тъй като те не познават достатъчно добре съответните рискове, последици и гаранции, както и своите права, свързани с обработването на лични данни. Изградените трайни връзки в сферата на

закрилата на децата и традиционните дейности на КЗЛД по въпросите, свързани с защитата на техните лични данни е неизменно в дневния ред на надзорния орган.

В продължение на работата по въпросите, свързани със защитата на личните данни на децата, и дължимото специално внимание към дейностите, насочени към тях, през отчетния период КЗЛД приема тематичен информационно-разяснителен материал, посветен на началото на учебната година. Същият е публикуван на интернет страницата на КЗЛД и изпратен чрез Министерството на образованието и науката и неговите регионални управления по образованието до всички училища и детски градини.

9. Засилено трансгранично и международно сътрудничество.

През отчетния период са реализирани четири кампании за кандидатстване за позиции на управителните органи на Европейски и международни институции и организации – за изборите за председател и заместник-председател на ЕКЗД, членове на управителните органи на Глобалната асамблея по въпросите на неприкосновеността и Годишната конференция на европейските органи по защита на данните, както и за председател на Координационната група за надзор на Митническата информационна система. В резултат на последователните и координирани действия КЗЛД става част от новосъздадения постоянен изпълнителен комитет на Годишната конференция и от Изпълнителния комитет на Глобалната асамблея. На заседание на Координационната група за надзор на Митническата информационна система за председател на групата единодушно е избран служител от администрацията на КЗЛД. Същевременно по линия на Комитета за координиран надзор се реализира съвместно разследване за обработването на лични данни в информационните системи на Европол. Във връзка с правомощията на КЗЛД по ЗЗЛПСПОИН са предприети необходимите действия и във втората половина на отчетния период Комисията става член на Мрежа на европейските органи за интегритет и сигнализиране на нередности (NEIWA).

10. Финализиране на подзаконовата правна уредба в областта на защитата на личните данни.

И през изминалата година продължава тясното сътрудничество с представители на Европейския комитет по защита на данните (ЕКЗД). Предстои ЕКЗД да оповести окончателното си решение по отношение на предложените през 2022 г. от Комисията национални критерии за акредитация на органи за наблюдение на кодекси за поведение и за акредитация на сертифициращи органи. След одобрението им от страна на ЕКЗД ще се пристъпи към приемане на подзаконовата правна уредба в областта на защитата на личните данни.

III. ЗАЩИТА НА ПРАВАТА НА СУБЕКТИТЕ НА ДАННИ ПРИ ОБРАБОТВАНЕ НА ЛИЧНИТЕ ИМ ДАННИ

1. Производство по чл. 38, ал. 1 от ЗЗЛД. Прилагане на Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни (Регламент 2016/678, ОРЗД) и ЗЗЛД.

При нарушаване на правата му по Регламент (ЕС) 2016/679 и по ЗЗЛД субектът на данни има право да сезира КЗЛД в срок 6 месеца от узнаване на нарушението, но не по-късно от две години от извършването му.

Производството е по реда на чл. 38, ал. 1 от ЗЗЛД. Започва по инициатива на субекта на данни или упълномощено от него лице и приключва с решение на КЗЛД, което има характер на индивидуален административен акт, подлежащ на двуинстанционен съдебен контрол. Във всеки етап на административното производство, до изтичане на срока за обжалване на решението на комисията, лицето може да оттегли искането си и да десезира КЗЛД или да сключи споразумение. В производството по разглеждане на жалби от КЗЛД не се дължат такси и в тази връзка възможността за защита остава достъпна за всяко физическо лице.

Производството е административно по своя характер, като освен специалните норми на ОРЗД и ЗЗЛД по отношение компетентността на КЗЛД и сроковете за сезиране приложение намират и общите норми на Административнопроцесуалния кодекс, същите, прилагани субсидиарно, в това число принципите на законност, безпристрастност, служебно начало, равенство на страните, истинност, достъпност, публичност и прозрачност, като гаранция за справедлив административен процес.

За да упражни правомощията си, Комисията следва да бъде валидно сезирана по един от следните начини: с писмено искане, подадено в деловодството на КЗЛД лично, или чрез упълномощен представител, с писмо, по факс, по електронен път по реда на Закона за електронния документ и електронните удостоверителни услуги или чрез системата за сигурно електронно връчване.

Анализ на постъпилите през 2023 г. жалби сочи, че предпочитан начин за сезиране на КЗЛД остава използването на пощенски и куриерски услуги. Запазва се тенденцията от 2022 г. за увеличаване на жалбите, постъпили чрез системата за сигурно електронно връчване, и тези, подадени по електронен път на имейла на КЗЛД. Единици са жалбите, депозирани лично в деловодството на КЗЛД. Прави впечатление обаче, че големият брой жалби, подадени на имейла на КЗЛД, са без квалифициран електронен подпис, което е

предпоставка за тяхната нередовност и забавяне на развитието на производството, респективно неговото прекратяване, в хипотезата на неизпълнени указания по потвърждаване на жалбата в законоустановените срокове.

Искането следва да съдържа: данни за искателя, адрес за кореспонденция, индивидуализиращи данни, свързани с естеството на искането, изложение на обстоятелствата, на които се основава искането, дата на узнаване на нарушението, пасивно легитимирана страна, дата и подпис. За определяне на местната подсъдност по чл. 133 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК) следва да се посочи и постоянен адрес на подателя. При сезиране по електронен път жалбата трябва да бъде подписана с квалифициран електронен подпис, респективно подадена чрез системата за сигурно електронно връчване.

Комисията не разглежда анонимни искания. Не се разглеждат и жалби, при съставянето на които е използвана латиница или друга графична система, различна от кирилицата (освен ако не са написани на език, различен от българския).

Предпоставки за допустимост на искането и упражняване на правомощията на КЗЛД са наличието на правен интерес на искателя, липсата на влязъл в сила административен акт със същия предмет и страни, липсата на висящо административно производство със същия предмет пред същия орган и с участието на същата страна, независимо дали е във фазата на издаване или оспорване, дееспособност на субекта на данни, наличието на въпрос от компетентността на КЗЛД, както и спазване на законоустановените срокове за сезиране на надзорния орган. Сроковете за сезиране са преклузивни – 6 месеца от узнаване на нарушението, но не по-късно от две години от извършването му – за нарушения, извършени след 02.03.2019 г. За нарушения, извършени преди 02.03.2019 г., срокът за сезиране на КЗЛД е съответно 1 година от узнаване на нарушението, но не по-късно от 5 години от извършването му.

Извън компетентността на КЗЛД са жалби, касаещи обработване на лични данни от съда, прокуратурата и следствието при изпълнение на функциите им на органи на съдебната власт, като извън правната регулация на ОРЗД и ЗЗЛД, респективно извън правомощията на КЗЛД, е и обработването на лични данни от физическо лице в хода на чисто лични или домашни занимания, както и обработването на данни за починали лица освен в случаите по чл. 25е от ЗЗЛД. Претенциите за присъждане на обезщетение също са извън компетентността на Комисията, като съгласно нормата на чл. 39, ал. 2 от ЗЗЛД субектът на данни може да претендира обезщетение за претърпени от него вреди вследствие неправомерно обработване на лични данни само по съдебен ред. Жалбите, удовлетворяващи изискванията за редовност и допустимост, се разглеждат по същество в

открито заседание на КЗЛД с възможност за участие на страните и техните процесуални представители.

С решението си по същество КЗЛД може да остави жалбата без уважение като неоснователна – когато не се установи нарушение на правата на жалбоподателя, а при основателна жалба следва да упражни някое от предвидените в чл. 58, §2 от Регламент (ЕС) 2016/679 правомощия:

а) да отправя предупреждения до администраторите на лични данни (АЛД) или обработващите лични данни (ОЛД), когато има вероятност операции по обработване на данни, които те възнамеряват да извършат, да нарушат разпоредбите на регламента;

б) да отправя официално предупреждение до АЛД или ОЛД, когато операции по обработване на данни са нарушили разпоредбите на регламента;

в) да разпорежда на АЛД или ОЛД да изпълни исканията на субекта на данни да упражнява правата си съгласно регламента;

г) да разпорежда на АЛД или ОЛД да съобрази операциите по обработване на данни с разпоредбите на регламента и ако е целесъобразно, това да стане по указан начин и в определен срок;

д) да разпорежда на АЛД да съобщава на субекта на данните за нарушение на сигурността на личните данни;

е) да налага временно или окончателно ограничаване, в т.ч. забрана, на обработването на данни;

ж) да разпорежда коригирането или изтриването на лични данни, или ограничаването на обработването им съгласно чл. 16, 17 и 18, както и уведомяването за тези действия на получатели, пред които личните данни са били разкрити съгласно чл. 17, §2 и чл. 19;

и) да налага административно наказание „глоба“ или „имуществена санкция“ съгласно чл. 83 в допълнение към мерките, посочени в чл. 58, §2 от Регламента , или вместо тях в зависимост от особеностите на всеки отделен случай;

й) да разпорежда преустановяването на потока на данни към получател в трета държава или към международна организация.

Нормативно установена е възможността за кумулативното налагане на административно наказание „глоба“ и/или „имуществена санкция“ в допълнение към наложена принудителна административна мярка, каквито по същество са тези по буква „б“, „в“, „г“, „д“, „е“, „ж“ и „й“ от Регламента.

Чрез института на очевидната неоснователност законодателят допуска отклонение от производството. Съгласно чл. 57, §1, буква „е“ от Регламент 2016/679 всеки надзорен

орган, в случая КЗЛД, следва да разглежда жалби, подадени от субекти на данни, и да разследва предмета на жалбата, доколкото това е целесъобразно. Целесъобразността при разглеждането на жалбите и развитието на производството е процесуално доразвита във вътрешното законодателство – в чл. 38, ал. 4 от ЗЗЛД – когато жалбата е очевидно неоснователна или прекомерна, с решение на Комисията жалбата може да се остави без разглеждане. Приложението на института на очевидната неоснователност е в рамките на оперативната самостоятелност на КЗЛД и е израз на принципа на бързина и процесуална икономия в административното производство в хипотези, в които фактическата обстановка е безспорно установена и не е спорна между страните. В практиката си досега Комисията не е прилагала хипотезата на прекомерност.

2. Статистика и анализ на постъпилите в КЗЛД жалби.

През 2023 г. КЗЛД е сезирана с 925 жалби, подадени от физически лица, с твърдения за нарушения при обработване на лични данни и упражняване на права. Забелязва се значително увеличаване на броя жалби в сравнение с предходната 2022 г., когато броят на жалбите е над 770 и тези, подадени през 2021 г. – 840.

Продължава тенденцията подадените жалби да се отличават с правна и фактическа сложност – повече от един жалбоподател и/или ответни страни, жалбоподатели, които не са български граждани или администратори на лични данни с основно място на установяване извън територията на Република България. Най-често при подаване на жалби срещу администратори на електронни сайтове не са посочени пасивно легитимирани страни, обстоятелство, което изисква и сътрудничество с органите на Министерството на вътрешните работи (МВР) за установяване на последните.

Фактическата и правна сложност на казусите е свързана и със сложен фактически състав на твърдените нарушения, касаещи различни форми на обработване на лични данни и участие на повече от един администратор и/или обработващ в процеса на обработване на личните данни. Все по-често се налага провеждането на повече от едно открито заседание, извършване на проверки на място, допускане на експертизи, събиране на гласни доказателства, служебно конституиране на страни и сътрудничество с други надзорни органи, както и междуинституционално взаимодействие. В тази връзка за поредна година може да се отчете успешно междуинституционално взаимодействие/сътрудничество между Комисията, от една страна, и Националната агенция за приходите (НАП), Централната избирателна комисия (ЦИК), Националния институт по криминалистика, Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“, Комисия за финансов надзор, органите на МВР и Прокуратурата, от друга.

Запазва се като отрицателна тенденция в производствата, влияеща както върху продължителността, така и върху изхода им, пасивното поведение на жалбоподателите, които не вземат отношение по събраните в хода на производството доказателства, не оспорват твърденията на ответниците, не представят доказателства в подкрепа на твърденията си въпреки дадени от КЗЛД изрични указания за разпределяне на доказателствената тежест в процеса. Липсата на процесуална активност от страна на жалбоподателите невинаги може да бъде компенсирана от служебното начало, поради което голяма част от жалбите са оставени без уважение като неоснователните и недоказани. Негативно влияние върху производството, и най-вече върху неговата продължителност, оказва и липсата на сътрудничество от страна на администраторите. Все по-често се наблюдава изричен отказ от съдействие при събиране на доказателства, особено при проверки на място, или мълчалив отказ – непредоставяне в срок или въобще на изискани от надзорния орган изрично посочени писмени доказателства, относими към конкретното производство или депозирани едва в рамките на откритите заседания множество нови доказателства, което налага отлагане на разглеждането на жалбите по същество за следващо заседание.

Секторите на дейност на АЛД, срещу които най-често са постъпвали през 2023 г. жалби от физически лица, са следните:

Видеонаблюдение	235	жалби
Банки и кредитни институции	88	жалби
Физически лица	72	жалби
Политически субекти	60	жалби
Държавни органи	56	жалби
Телекомуникации	46	жалби
Трудови и осигурителни услуги	28	жалби
Здравеопазване	14	жалби
Образование	11	жалби
Медии	10	жалби
Застраховане	8	жалби

Запазва се тенденцията сектор „Видеонаблюдение“ да е водещ по брой жалби, като се наблюдава драстично увеличение на подадените през 2023 г. жалби, които достигат 235. В сравнение броят им за 2022 г. е 178, а за 2021 г. – 196. Все по-голям е броят на жалбите с предмет видеонаблюдение извън столицата, в провинцията, което допълнително затруднява производствата, предвид лисата на териториални подразделения

на КЗЛД. Значително нараства и броят на насрещните жалби, като продължава тенденцията по-голяма голяма част жалбите да са провокирани от дългогодишни конфликтни междуличностни проблеми на битово ниво.

Както и досега, видеонаблюдението може условно да се раздели на следните категории: видеонаблюдение, осъществявано в жилищни сгради в режим на етажна собственост, видеонаблюдение на имоти в режим на съсобственост, видеонаблюдение между съседи, обитаващи различни съседни имоти, видеонаблюдение на работното място и видеонаблюдение на обществени места – улици, тротоари, зелени площи.

Разглеждането на казуси, свързани с обработване на лични данни чрез изградени системи за видеонаблюдение отнема сериозен финансов и експертен ресурс на КЗЛД. Отчита се липсата на уреждане на обществените отношения извън тези по Закона за частната охранителна дейност, свързани с изграждане и поддържане на системи за видеонаблюдение от физически и юридически лица с цел защита на имоти. Тежест представлява и липсата на териториални административни звена на КЗЛД, което налага разходване на средства и командироване на експерти за извършване на проверки на място. Допълнителен проблем е и липсата на сътрудничество в хода на производството от страна на администраторите.

Продължава тенденцията за увеличаване на броя на жалбите, подадени срещу физически лица – през 2023 г. този брой достига до 72 и изпреварва броя на жалбите, подадени срещу политически субекти. Жалбите са предхождани от усложнени конфликтни отношения между страните и са насочени предимно срещу предоставяне на документи, съдържащи лични данни, в хода на образувани между страните съдебни производства, разпространение на лични данни в социални мрежи и заснемане с мобилни средства на обществени места. Предмет на тази категория жалби е и ползването на лични данни за реализиране на конституционно гарантирани права като правото на съдебен процес и подаването на искови молби и жалби пред съдебните органи, в които се съдържат данни, безспорно индивидуализиращи физическите лица, срещу които са подадени, в това число и единни граждански номера.

Наблюдава се и значително увеличение на жалбите, подадени в сектор „Трудови и осигурителни услуги“. Докато през 2022 г. техният брой е 19, през 2023 г. нараства до 28. Традиционно тези жалби касаят твърдения за злоупотреба с лични данни за регистрирани в НАП трудови договори, без такива да са сключвани. Прави впечатление, че по-голяма част от администраторите, срещу които са подадени жалбите, не проявяват активност в производствата, не съдействат на КЗЛД при упражняване на контролните ѝ правомощия и са с минимален капитал, регистриран в Търговския регистър и регистъра на лицата с

нестопанска цел (ТРРЮЛНЦ). Комуникацията с тях е допълнително затруднена и поради факта, че не получават кореспонденция на адресите, посочени в официалните регистри. Преобладаващ брой от жалбите касаят злоупотреба с лични данни за промяна на допълнителен пенсионен фонд, а именно за прехвърляне на натрупани финансови средства по индивидуалната партида на лицето от един в друг фонд за допълнително пенсионно осигуряване, чрез подадено по електронен път заявление за промяна на участието.

Драстично е увеличен броят на жалбите, подадени срещу държавни органи – от 33 през 2022 г. до 56 през 2023 г. По-голяма част от подадените през 2023 г. жалби касаят упражняване на права, предоставяне на лични данни на трети лица/страни без основание или събиране и съхранение на лични данни без основание.

Не се наблюдава сериозна промяна в броя жалби, подадени срещу банки и дружества, предлагащи кредитни услуги. През 2023 г. техният брой е 88, а през 2022 г. – 89. Секторът остава сред водещите, срещу които най-често постъпват оплаквания. Основно твърденията са за неправомерно предоставяне на лични данни на колекторски фирми за събиране на задължения от физическите лица, включително в хипотеза на изтекла давност, както и твърдения, свързани с употребата на лични данни за отпускане на кредити, без същите да са поискани и/или усвоени, особено такива, сключени в електронна среда посредством кандидатстване и отпускане на кредити по електронен път. Характерно за жалбите, подадени през 2023 г. в този сектор, са твърденията на жалбоподателите за неправомерно, без тяхно съгласие, обработване на личните им данни в хипотезата на ежемесечно предоставяне в Централния кредитен регистър на Българска народна банка на информация за кредитната задлъжнялост на лицето и отразяването им в публичния регистър на Банката.

Сравнително константен е броят жалби, подадени срещу администратори в телекомуникационния сектор – 51 през 2021 г., 49 през 2022 г. и 46 през 2023 г. Секторът вече не е сред водещите по брой подадени жалби, като за това допринасят и наложените от КЗЛД имуществени санкции, издадените разпореждания и въведените от телекомуникационните дружества допълнителни технически и организационни мерки в процеса на обработване на лични данни. Предметът на жалбите, с които е сезирана КЗЛД, остава идентичен с жалбите, подавани в предходните години – предоставяне на лични данни за събиране на задължения, произтекли от сключени договори и електронни съобщения, сключване на договор за услуги без знание и съгласие на лицето и без реално същото да е ползвател на предоставената услуга. Наблюдава се ръст на жалбите в сектора,

които касаят обработване на лични данни в електронна среда, както и обработване с участието на обработващ лични данни.

Наблюдава се намаляване на броя на жалбите, подадени срещу политически субекти. Докато през 2022 г. броя на жалбите в този сектор е 68, то през 2023 г. е 60. Причина за последното може да се търси в издадените от КЗЛД разпореждания относно обработването на лични данни в изборния процес, както и в наложените имуществени санкции. Жалбите касаят предимно злоупотреба с лични данни на физическите лица, сезирали КЗЛД чрез включването им в списък на лицата, подкрепящи регистрацията на политически субект за участие в изборния процес, както и злоупотреба с лични данни за регистриране на лица като членове на секционни избирателни комисии. През 2023 г. в КЗЛД постъпват жалби и срещу политически субекти, срещу които до момента не е имало оплаквания по отношение на обработване на лични данни в изборния процес, както и жалби, подадени срещу общински избирателни комисии.

Отчита се и намаляване на жалбите, подадени в сектор „Здравеопазване“. През 2022 г. броят им е 18, а през 2023 г. – 14. Основен предмет на жалбите са твърдения за предоставяне на трети лица на чувствителна информация, касаеща здравния статус на субекта на лични данни и злоупотреба с лични данни за предоставяне на здравни услуги, отчитане на хоспитализации и прегледи, без такива да са реално осъществени. Въпреки относително малкия брой жалби, предвид спецификата на дейността на администраторите в този сектор, а именно лечебни заведения, лекари на индивидуална практика, диагностично-консултативни центрове и лаборатории и големият обем от данни, които се обработват, секторът е под особено наблюдение предвид обстоятелството, че се касае за обработване на специална категория лични данни, касаеща здравословното състояние на лицата.

Спад бележат и жалбите, подадени срещу медии, като през 2023 г. подадените жалби са 10, на фона на 17 жалби за 2022 г. Запазва се относително големият процент на жалби, подадени срещу администратори на електронни медии. Основно твърденията в този сектор са за непропорционално обработване на лични данни, разкриване на чувствителна информация, обработване на специална категория лични данни, най-вече такава, свързана със здравословното състояние, респективно здравния статус на субекта на данни, както и непроизнасяне по подадени от субекти на данни заявления за упражняване на „правото да бъдеш забравен“ или изричен отказ на администратора да удовлетвори исканията за заличаване на лични данни и преустановяване на тяхното разпространение.

Сравнително константен е броят и на жалбите, подадени в сектор „Застраховане“ – 9 през 2022 г. и 8 през 2023 г.

Прави впечатление, че традиционно малък остава броят на жалбите в сектор „Образование“ – 11 за 2023 г., като следва да се отбележи, че за 2022 г. броят им е бил 4 жалби. Въпреки това секторът е под особен надзор, доколкото засяга обработване на лични данни на малолетни и непълнолетни деца.

От разгледаните през 2023 г. жалби преобладаващ е броят на констатираните нарушения на чл. 6, §1 от ОРЗД – обработване на лични данни без правно основание, както и обработване на личните данни в нарушение на принципите по чл. 5, §1 от ОРЗД – „законосъобразност и добросъвестност“, „свеждане на данните до минимум“, „цялостност и поверителност“ и „точност“. Констатирани са и нарушения, свързани с предприетите от администраторите технически и организационни мерки за защита на личните данни, както и такива, свързани с непроизнасяне по подадени от субекти на данни заявления за упражняване на права или произнасяне извън нормативно определените срокове. В тази връзка и най-често налаганите корективни мерки са именно за тези нарушения, като тази тенденция се запазва от 2021 г. и 2022 г.

През 2023 г. по повод постъпили жалби са приложени следните корективни правомощия по чл. 58, §2 от Регламент (ЕС) 2016/679:

– предупреждение по буква „а“ – 8 бр.;

– официално предупреждение по буква „б“ – 22 бр.;

– разпореждане по буква „в“ – 1 бр.;

– разпореждане по буква „г“ – 115 бр.;

– забрана на обработването на данни по буква „е“ – 1 бр.;

– разпореждане на администратора да уведоми получателите на лични данни за постъпило искане за тяхното заличаване по буква „ж“ – 1 бр.

– имуществени санкции/глоби по буква „и“ – 51 бр.

Предвид спецификата на някои от нарушенията, в допълнение към корективните мерки, най-често по тези по буква „г“, Комисията е наложила на администраторите и/или обработващите лични данни и административни наказания „имуществена санкция“ и/или глоба.

Наложените през 2023 г. глоби и имуществени санкции в производството по чл. 38 от ЗЗЛД варират от 500 лв. (за нарушение на чл. 5, § 1, буква „г“ от ОРЗД) до 35 000 лв. (за нарушение на чл. 6, §1 от ОРЗД). В процес на принудително събиране от НАП към 31.12.2023 г. са санкции, наложени с Решения на КЗЛД, в размер на 702 327 лв. През 2023 г. е събрана сума в размер на 93 531 лв., в т.ч. платена по сметка на КЗЛД в размер на 62 300 лв. Санкции, наложени с Решения на КЗЛД в процес на доброволно изпълнение, са в размер на 19 500 лв.

Водещи за определяне на размера на наложените имуществени санкции/глоби остават естеството, тежестта и продължителността на нарушението, целта на съответното обработване, броят на засегнатите субекти на данни, категориите лични данни засегнати от нарушението, действията, предприети от администратора или обработващия лични данни за смекчаване на последиците от вредите, претърпени от субектите на данни, предишни нарушения на санкционираното лице, както и дали нарушителят е физическо или юридическо лице, респективно микро-, малко или средно предприятие. Определящ за размера на санкциите е и приложимият материален закон.

Съотношението между упражнените корективни правомощия по чл. 58, §2 от ОРЗД е дадено в следната графика (Фиг. 1):

Фиг. 1

С оглед крайното решение на КЗЛД произнасянията по жалби, разгледани през 2023 г., са, както следва:

– основателни – 136 жалби;

– неоснователни – 82 жалби;

– очевидно неоснователни – 25 жалби;

– недопустими – 25 жалби;

– нередовни – 105 жалби;

– оттеглени – 24 жалби.

В посочения период са подготвени над 250 отговора, касаещи реда за упражняване на права, сроковете за произнасяне от страна на администраторите и възможността за сезиране на КЗЛД.

Съотношението между основателни – неоснователни жалби е дадено в следната графика (Фиг. 2)

Фиг. 2

3. Специфични казуси и практика на КЗЛД.

Що се касае за специфични казуси по жалби, разгледани през отчетния период, могат да се посочат следните случаи:

3.1. Комисията за защита на личните данни е сезирана с жалба на субект на данни с изложени твърдения за неправомерно обявяване на лични данни в публичен регистър срещу институцията, която отговаря за воденето и поддържането му.

В хода на извършеното разследване по жалбата от КЗЛД е установено, че институцията, срещу която е подадена жалбата, освен правомощия по воденето и поддържането на регистъра има и такива да назначава ликвидатори в предвидените от закона случаи, съответно да извършва служебно вписване на тези обстоятелства и да

обявява актовете – чл. 517, ал. 4 от Гражданския процесуален кодекс, съответно за извършва заличаване на вписани обстоятелства и обявени актове – чл. 14 от ЗТРРЮЛНЦ.

В контекста на тези правомощия институцията е обявила лични данни на жалбоподателя като ликвидатор на петнадесет дружества.

Комисията е установила, че поначало оповестяването на данните в регистъра има за цел да позволи на всички заинтересовани трети лица да получат информация, без да е необходимо да доказват и обосновават наличието на право или интерес, които изискват защита, като целта на това оповестяване е защитата на интересите на третите лица и именно с оглед на това в закона са предприети мерки в насока задължителното оповестяване на определени обстоятелства и актове, вкл. лични данни – чл. 2, ал. 2 от ЗТРРЮЛНЦ.

Именно с оглед на горното са и очертани правомощията на институцията по повод вписването, заличаване и обявяването на обстоятелства и актове в търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, вкл. и не само обявяването на данни и оповестяването на актове свързани с т.нар. принудителна ликвидация, обхващаща случаите, при които институцията назначава ликвидатори.

Установено е, че ликвидацията, в т. ч. въпросите, свързани с назначаваните от институцията ликвидатори, е уредена в глава 17 от Търговския закон, чл. 299 и сл., както и в Наредба № 1 от 14 февруари 2007 г. за водене, съхраняване и достъп до търговския регистър и до регистъра на юридическите лица с нестопанска цел.

Институцията, чрез длъжностното лице по регистрация, назначава ликвидатори в предвидените от закона случаи и са посочени изискванията и условията за това, като едно от установените изисквания за назначаване на ликвидатор е съответното лице да е включено в списъка на лицата, които могат да бъдат назначавани за синдици съгласно чл. 655, ал. 2, т. 7 от Търговския закон и да е изразило съгласие да бъде в този списък (чл. 133, ал. 2 от наредбата).

Комисията анализира релевантните разпоредби и от същите е направила извод, че предпоставка за обявяването на обстоятелства и актове за назначаване на ликвидаторите, съответно лични данни, отнасящи се до последните, в търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел от институцията, е от страна на ликвидаторите да е депозирана декларация – съгласие за извършване на възложената със съответният акт работа – чл. 266, ал. 3 от Търговския закон (ликвидаторите се вписват в търговския регистър, където се представят нотариално заверени съгласия с образци на подписите им).

В разрез обаче с посочените правила и в частност с разпоредбите на чл. 266, ал. 3 и чл. 655, ал. 2, т. 7 от Търговския закон институцията в разглеждания случай обявява

обстоятелства и актове, съдържащи лични данни на жалбоподателя, в електронните дела на петнадесет търговци, обявени в ликвидация и по-конкретно при липса на данни жалбоподателят да е включен в списъка на ликвидаторите и от негова страна да е изразено съгласие, съответно да е предоставен образец на подписа.

Комисията приема, че в този случай обработката на данните, която се осъществява от институцията, е извършена при липса на условията на чл. 6, § 1 от Регламент (ЕС) 2016/679, тъй като законът не предвижда право и задължение за институцията да оповестява данни на жалбоподателя като ликвидатор на петнадесетте търговеца, обявени в ликвидация, чрез тяхното вписване/обявяване в търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, защото жалбоподателят не е включен в списъка на ликвидаторите и от негова страна не е дадено съгласие за приемане на възложената му с акта работа. Доколкото жалбоподателят не е приел възложената му работа с издадените петнадесет на брой актове за назначаването му за ликвидатор на тези търговци, не може да се приеме, че е налице и обществен интерес от оповестяването на негови данни като ликвидатор, тъй като същият няма такова качество.

Извод за извършените 15 на брой нарушения на чл. 5, § 1, буква а) от Регламент (ЕС) 2016/679 от институцията е изведен от това, че за да се приеме, че процесната обработка на данните е извършена съобразно посочения принцип, законодателят изисква установяване и доказване преди всичко на наличие на валидно условие за обработване на личните данни по чл. 6, § 1 от Регламент (ЕС) 2016/679 (която разпоредба е приложима в разглеждания случай, тъй като се касае за обработка на обикновена категория лични данни) каквото условие не се установено и доказано в производството.

За констатираните нарушения е ангажирана административно-наказателната отговорност на администратора с наложена имуществена санкция и е издадено разпореждане по чл. 58, § 2, буква „г“ от ОРЗД за преустановяване на нарушенията.

Решението е обжалвано и не е влязло в законна сила.

3.2. КЗЛД е сезирана с жалба, подадена от физическо лице с твърдения за нарушение на Регламент (ЕС) 2016/679 и ЗЗЛД в сферата на здравеопазването.

Жалбоподателят твърди, че на дата 21.03.2023 г. при посещение на личния си лекар установил, че без негово знание и съгласие е записан при друг общопрактикуващ лекар (ОПЛ), като за целта са обработени незаконосъобразно личните му данни.

В конкретния случай от събраните по преписката доказателства се установява, че от 2012 г. жалбоподателят е пациент на конкретен общопрактикуващ лекар, като през март 2023 г. жалбоподателят е направил временен избор на друг личен лекар поради смяна на

адреса, на който пребивава. След изтичане на срока на временния избор жалбоподателят е възстановен като пациент на ОПЛ от 2012 г. по постоянен избор, без жалбоподателят да е подавал заявление за това и без негово изрично съгласие.

След преглед на приложимата нормативна база КЗЛД приема, че в конкретния случай е налице основание за обработване на личните данни на жалбоподателя по смисъла на чл. 6, § 1, б. „в“ от Регламент (ЕС) 2016/679 – обработването е законосъобразно, тъй като е необходимо за спазване на законово задължение, което се прилага спрямо администратора. Съгласно правната норма на чл. 116, ал. 5 от НРД „лицата, временно пребиваващи за срок от един до пет месеца извън здравния район, в който са осъществили постоянен избор, могат да направят временен избор с регистрационна форма за временен избор“, същевременно с това ал. 6 на посочения текст допълва, че „при изтичане на срока на временния избор на ЗЗОЛ извън здравния район, в който са осъществили постоянен избор, се възстановява автоматично последният им постоянен избор на ОПЛ“.

Предвид наличието на едно от алтернативно посочените основанията за обработване по чл. 6, § 1 от Регламент (ЕС) 2016/679, жалбата се явява неоснователна. Данните на лицето се обработени на база законово задължение, а не съгласие на физическото лице.

3.3. Жалбоподателят информира КЗЛД, че на 15.04.2021 г. на постоянния си адрес получава уведомително писмо от банка, че във връзка с негова сметка в банката и необходимостта от подаване на декларация по чл. 142 от ДОПК, следва да се посети банката в 1-месечен срок, като неспазването на срока ще доведе до закриване на сметка. Жалбоподателят твърди, че никога не е посещавал офис на дружеството за откриване на банкова сметка на негово име, поради което остава изненадан от писмото, което му е изпраща банката, тъй като не е предоставил на банката каквито и да било документи (заявление, искания и/или декларации) за откриване на банкова сметка.

В хода на производството се установява, че жалбоподателят е имал сключен трудов договор с „П. М. С.“ ЕООД, прекратен на 14.12.2020 г.

В хода на производството от банката се твърди, че е сключен договор за масови плащания с „П. М.“ ЕООД и „П. М. С.“ ЕООД и данните на жалбоподателя са предоставени от посочените дружества. По административното производство обаче не са предоставени каквито и да било доказателства от „П. М.“ ЕООД и „П. М. С.“ ЕООД за предоставяне на данните на жалбоподателя на банката от дружествата, а и от банката не са предоставени доказателства от кого са получили данните на жалбоподателя.

Безспорно е, че от банката е открита банкова сметка на името на жалбоподателя на 04.11.2020 г. и е закрита на 22.10.2021 г. От откриването до закриването на сметката не е

имало постъпления или движения по сметката. От предоставените Правила за откриване, обслужване, закриване на платежни сметки в банката се установява, че за откриване на банкова сметка на физическо лице е необходима лична карта, а банкова сметка на трето лице може да бъде открита, в случай че лицето е малолетно или поставено под запрещение, от доказателствата по преписката не се установи банката да разполага с данните на жалбоподателя по лична карта или с копие от нея. Не са предоставени данни, от които да може да се обоснове извод за сключен договор между жалбоподателя и банката.

Жалбата е обявена за основателна по отношение на банката, в качеството ѝ на администратор на лични данни, като е наложена имуществена санкция в размер на 5000 (пет хиляди лева) за нарушение на чл. 6, § 1 от Регламент ЕС 2016/679.

Решението не е обжалвано, санкцията е платена.

3.4. КЗЛД е сезирана с жалба, подадена срещу администратор на лични данни – търговско дружество, бивш работодател на жалбоподателя. В жалбата се сочи, че жалбоподателят е изискал от администратора, достъп до личните му данни, касаещи работни времена, трудово досие и др. Твърди, че получил автоматичен отговор на имейла си, че заявката му ще бъде обработена в рамките на задължителния едномесечен срок. Твърди, че към датата на изпращане на жалбата до КЗЛД отговор не е получен, а забавянето на данните било умишлено.

От фактическа страна в хода на административното производство е установено: жалбоподателят, който е и бивш служител на дружеството – администратор, е отправил искане за упражняване на права и по-конкретно искане за предоставяне на информация, съдържаща се в служебното му досие и/или в записите/регистрите, водени от работодателя - ORO.FTL.245 (регистри на начална база, часове на полетите, периоди на дежурство и на почивка). След като в установения едномесечен срок в чл. 12, пар. 3 във вр. с чл. 15, пар. 3 от Регламента, администраторът не удовлетворява искането, както и не го информира относно налична причина за забавяне, жалбоподателят отправя жалба до Комисията, в която жалба е изложена фактическата обстановка, както и искане за санкциониране на неправомерното поведение на администратора. В деловодството на Комисията е постъпило становище от ответника, в което е приложена кореспонденция (както на английски език, така и в превод) с жалбоподателя, от която е видно, че искането на жалбоподателя за достъп до данни по реда на чл. 15 от Регламента е удовлетворено от страна на администратора. Към кореспонденцията е приложена справка на името на жалбоподателя, на длъжност „капитан“, съдържаща данни относно дати на заминаване на

полети, номера на съответните полети, работни дни на съответните полети, начало на заетост (по часове), край на заетост (по часове), отработено време. Съгласно текста от предоставената кореспонденция, информацията е предоставена в архивиран файл, за който е предоставена допълнителна парола като мярка за сигурност.

Така описаната фактическа обстановка води до извод за извършено нарушение на чл. 12, пар. 3 от Регламента, доколкото в указания едномесечен срок не е предоставил на субекта на данни информация относно действията, предприети във връзка с искането, както и не го е информирал относно евентуална необходимост този срок да бъде удължен с до два (два) месеца. Дружеството не оспорва забавянето на отговора, съдействало е на надзорния орган (КЗЛД), като е изпълнило задължението си да изпрати необходимата документация по случая, извинило се е за забавянето на субекта на данни.

От фактическата обстановка се налага извод, че в конкретния случай най-ефективно и целесъобразно е Комисията да наложи принудителна административна мярка – официално предупреждение, на основание чл. 58, пар. 2, б. „б“ от Регламент (ЕС) 679/2016, за това, че в указания едномесечен срок не е предоставил на субекта на данни информация относно действията, предприети във връзка с искането, както и не го е информирал относно евентуална необходимост този срок да бъде удължен с до два (два) месеца.

Комисията отчита обстоятелството, че документите са били поискани от жалбоподателя с цел уреждане на правоотношения между страните, предмет на трудовоправен спор. Същите е следвало да бъдат достъпени по друг ред – при поискване чрез съда, като също така по своята същност представляват служебна информация, доколкото по същество информацията касае работно време, в което субектът е изпълнявал служебните си задължения. В тази връзка, страните е следвало да вземат предвид още и Приложение II към Регламент (ЕС) № 83/2014 от 29 януари 2014 година за изменение на Регламент (ЕС) № 965/2012 за определяне на технически изисквания и административни процедури във връзка с въздушните операции в съответствие с Регламент (ЕО) № 216/2008 Раздел 2 част ORO.FTL.245, б. „б“, т. 2, съгласно която при поискване операторът предоставя копия на личните досиета относно полетното време и периодите за дежурства и почивка на съответния член на екипаж. В тази връзка се прави отбелязване, че КЗЛД не е надзорен орган по смисъла на Регламент (ЕС) 965, който да следи за спазването на установените в същия задължения.

Решението не е обжалвано.

3.5. КЗЛД е сезирана с жалба подадена срещу МВР, с изложени твърдения за неправомерно обработване на личните данни на жалбоподателя и непроизнасяне в срок по заявление за заличаване на лични данни.

Жалбоподателят информира, че през 2005 г. е извършил нарушение на Закона за движение по пътищата, за което е отнето свидетелството му за управление на моторно превозно средство, като е освободен от наказателна отговорност и му е наложено административно наказание. Твърди, че няколко месеца преди сезиране на КЗЛД е спрян за проверка от полицай, който го злепоставил пред работодателя, близки и приятели, като заявил, че в системата на МВР има данни за нарушението от 2005 г. Жалбоподателят счита, че след като са минали повече от 15 години от нарушението, личните му данни са обработени от МВР и се съхраняват незаконосъобразно и нецелесъобразно, за цели, различни от тези, за които са първоначално събрани. Допълва, че в тази връзка на 17.06.2020 г. подал искане за заличаване на лични данни, на което не е получил отговор в законоустановения срок. Моли комисията за проверка и съдействие.

Ответникът е уведомен за подадената жалба, предоставена му е възможност за изразяване на писмено становище. Твърди, че искането на жалбоподателя е удовлетворено преди получаване на копие от жалбата адресирана до КЗЛД, а личните му данни са обработвани законосъобразно в информационните фондове на МВР във връзка с провеждане на наказателно производство по реда на Наказателнопроцесуалния кодекс (НПК) и на проверки за наличие на данни за престъпления от общ характер. В допълнение е посочено, че обработването на лични данни от органите на МВР е допустимо във връзка с изпълнение на дейностите им и се осъществява при условията и по реда на Регламент 2016/679, ЗЗЛД и ЗМВР. Разпоредбата на чл. 26, ал. 2 от ЗМВР регламентира, че органите на МВР съхранят данните в срокове, определени от министъра на вътрешните работи. Въз основа на тази разпоредба е издадена Инструкция № 81213-748/20.10.2014 г. за определяне на срокове за съхранение на лични данни, обработвани в МВР във връзка с провеждане на наказателно производство по реда на НПК и на проверки за наличие на данни за престъпления от общ характер.

От събраните по преписката доказателства се установява, че в АИС на МВР от 2005 г. до дата на сезиране на КЗЛД се обработват лични данни на жалбоподателя „като извършител“ във връзка със ЗМ ***/2005 г. по описа на районно управление, във връзка с управление на МПС след употреба на алкохол. С решение от 24.11.2005 г. по АНП № ***/2005 г. съответният районен съд признава жалбоподателя за виновен. С решението си съдът освобождава жалбоподателя от наказателна отговорност за горното деяние и му налага административно наказание глоба, както и го лишава от правоуправление за срок

от 8 месеца, като зачита времето, през което е лишен от правоуправление по административен ред. Решението влиза в законна сила на 16.12.2005 г.

Жалбоподателят подава писмено заявление за заличаване на лични данни до министъра на вътрешните работи, заведено под рег. № ***/18.06.2020 г. по описа на Главна дирекция „Национална полиция“ (ГДНП). Заявлението отговаря на задължителните законоустановени реквизити, видно от съдържанието му, същото им характера на заявление за заличаване на лични данни, както изрично е упоменато и в наименованието му. Адресат на заявлението е министъра на вътрешните работи – администратор на лични данни и задължено лице по смисъла на ЗМВР, Директива 2016/680 и Инструкция № 8121з-748/20.10.2014 г. на МВР. Спазен е редът за подаване, посочен от администратора в чл. 12 от Вътрешните правила. Заявлението е конкретно и ясно, като изрично е посочена волята на заявителя.

С Решение ***/05.10.2020 г. на директора на ОДМВР искането за заличаване е прието за основателно и е взето решение за изтриване на личните данни на жалбоподателя в информационните фондове на МВР за съответния заявителски материал. По данни на ответника решението е изпълнено на 06.10.2020 г., а заявителят е уведомен за изпълнението половин година по-късно – на 09.04.2021 г.

Безспорно е, че при надлежно упражнено право на заличаване администраторът не е отговорил на заявлението, не е заличил данните в срока по чл. 53, ал. 3 от ЗЗЛД – два месеца от получаване на искането, който срок изтича на 19.08.2020 г., предвид обстоятелството, че заявлението е получено на 18.06.2020 г.

Съгласно чл. 56, ал. 2 във вр. с чл. 53, ал. 3 от ЗЗЛД, респективно чл. 10, ал. 1 от Вътрешните правила за организация на работа в МВР по постъпили заявления от физически лица във връзка с обработването на техни лични данни в МВР, администраторът е длъжен в срок до два месеца от постъпване на заявлението да изтрие личните данни, когато обработването е в нарушение на чл. 45, 49 или 51 или с цел спазване на законово задължение на администратора. Не са налице предпоставките за удължаване на срока (сложност и брои на исканията) посочени в чл. 53, ал. 3 от ЗЗЛД, респективно чл. 10, ал. 2 от Вътрешните правила, а и наличието на такива не се твърди от ответника и задължено лице – министъра на вътрешните работи.

В конкретния случай администраторът допуска нарушение на сочените разпоредби, доколкото произнасянето по заявлението е от 05.10.2020 г., а изтриването на данните – от 06.10.2020 г., т.е. повече от три месеца и половина след постъпване на заявлението и след сезиране на КЗЛД за случая и образуване на настоящото административно производство, поради което и жалбата е основателна. Произнасянето и предприемането на действия по

заличаване след срока, макар и да удовлетворява искането на жалбоподателя, не може да санира нарушението, което е формално, доколкото дължимите от администратора действия не са извършени в законоустановения срок – до 19.08.2020 г. Обстоятелството, че действията по заличаване на данните са предприети преди администраторът да получи копие от жалбата, с която е сезирана КЗЛД, също не променят факта на извършени нарушение, доколкото за същото са релевантно сроковете от получаване на заявлението от администратора, а не наличието на образувано пред надзорния орган производство и уведомяването на страните за него.

По изложените съображения за основателност на жалбата и предвид предприетите от администратора действия по удовлетворяване на искането на субекта на данни комисията приема, че мерки за по чл. 58, § 2, буква „а",, „б“, „в", „г“ „д", „ж", „з" и „й“ от ОРЗД са неприложими и на администратора е наложена имуществена санкция за допуснатото нарушение относно упражненото право.

Комисията приема за основателна жалбата и в частта, касаеща твърдения за неправомерно обработване – съхранение на личните данни на жалбоподателя, по следните съображения.

Безспорно обработването на лични данни от органите на МВР е допустимо във връзка с изпълнение на дейностите им и се осъществява при условията и по реда на Регламент 2016/679, ЗЗЛД и ЗМВР. Разпоредбата на чл. 26, ал. 2 от ЗМВР регламентира, че органите на МВР съхранят данните в срокове, определени от министъра на вътрешните работи. Въз основа на тази разпоредба е издадена Инструкция № 81213-748/20.10.2014 г. за определяне на срокове за съхранение на лични данни, обработвани в МВР във връзка с провеждане на наказателно производство по реда на НПК и на проверки за наличие на данни за престъпления от общ характер (Инструкцията). Съгласно чл. 2 от Инструкцията в МВР се изграждат информационни фондове, в които се обработват лични данни на лица във връзка с провеждане на наказателно производство по реда на НПК и на проверки за наличие на данни за престъпления от общ характер, като целта на обработка и съхранение е защита на националната сигурност, противодействие на престъпността и опазване на обществения ред.

В същата инструкция изрично е посочено, че съхраняваните лични данни се заличават при настъпване на някое от алтернативно посочените в чл. 3 обстоятелства, едно от които освобождаване на лицето, за което се отнасят данните от наказателна отговорност с налагане на административно наказание (чл. 3, т. 7 от Инструкцията). Като изключение е предвидено, че разпоредбата не се отнася до лични данни на пострадали лица и заявители на престъпления, каквито качества жалбоподателя г-н Кръстев не

притежава, доколкото видно от събраните по преписката доказателства, в частност Решение за заличаване, данните му се обработват в качеството му на „извършител“ във връзка с конкретното ЗМ ***/23.03.2005 г. по описа на РУ-Б.

Данните на жалбоподателя са събрани и се съхраняват до 16.12.2005 г. в информационните фондове на МВР законосъобразно във връзка с ЗМ ***/23.03.2005 г. по описа на РУ-Б., предвид обстоятелството, че същият е извършител на престъпление, в случая по 343 б от НК. Доколкото обаче с Решение от 25.11.2005 г. на Районен съд Б. жалбоподателя е освободен от наказателна отговорност с налагане на административно наказание, същото влязло в сила на 16.12.2005 г., след тази дата и в продължение на 15 години данните му се съхраняват в информационните фондове на МВР без основание и в нарушение на принципа на „ограничение на съхранението“, посочен в чл. 45, ал. 5 от ЗЗЛД, съгласно който личните данни следва да се съхраняват във вид, който позволява идентифицирането на субекта на данни, не по-дълъг от необходимия за целите, за които те се обработват – в конкретния случай във връзка с провеждане на наказателно производство по реда на НПК.

Според изричната норма на Инструкцията освобождаването на лицето от наказателна отговорност с налагане на административно наказание е основание за заличаване на данните и доколкото за заличаването не е посочен срок, следва, че същото се извършва след настъпване на съответното обстоятелство. От текста на Инструкцията следва изводът, че заличаването се извършва служебно, без да е обвързан администраторът с нарочно искане от субекта на данни, поради което и следва изводът, че в продължение на 15 години, от 16.12.2005 г. до 06.10.2020 г., данните на жалбоподателя, в качеството му на „извършител“ във връзка с конкретното ЗМ ***/23.03.2005 г. по описа на РУ-Б, са съхранявани от МВР в информационните масиви в нарушение на чл. 45, ал. 1, т. 1 и 5 от ЗЗЛД, а именно незаконосъобразно – без основание и в нарушение на принципа на „ограничение на съхранението“.

За допуснатото нарушение на администратора се налага имуществената санкция, в допълнение на издадено на администратора разпореждане да съобрази операциите по изтриване на личните данни с разпоредбите на ЗЗЛД, специалния закон и подзаконови актове, като предприеме необходимите технически и организационни мерки, включително по текущ, последващ и периодичен контрол и проверки относно настъпване на обстоятелствата по чл. 3 от Инструкция № 81213-748/20.10.2014 г. за определяне на срокове за съхранение на лични данни, обработвани в МВР във връзка с провеждане на наказателно производство по реда на НПК и на проверки за наличие на данни за

престъпления от общ характер. Указаният срок за изпълнение на разпореждането е тримесечен от влизането на решението в сила.

Решението не е влязло в сила – обжалвано е от администратора на лични данни. На първа инстанция решението е потвърдено като правилно и законосъобразно по отношение на констатираните нарушения и упражнените от КЗЛД правомощия, като е редуциран размерът на имуществената санкция, наложена за непроизнасяне в срок по заявление за заличаване. Очаква се произнасяне на Върховен административен съд.

4. Съдебна практика по оспорвани решения на КЗЛД.

Постановените в хода на производството по чл. 38 от ЗЗЛД решения на КЗЛД подлежат на двуинстанционен съдебен контрол по реда на АПК.

Съобразно местната подсъдност по чл. 133, ал. 1 и 2 от АПК делата се разглеждат от административния съд по постоянен адрес или седалище на посочения в акта адресат, съответно адресати. Когато посоченият в акта адресат има постоянен адрес или седалище в чужбина, споровете се разглеждат от Административен съд София-град. Когато посочените в акта адресати са повече от един и са с различен постоянен адрес или седалище, но в рамките на един съдебен район, делата се разглеждат от административния съд в района на териториалната структура на органа, издал акта. Във всички останали случаи делата се разглеждат от административния съд в района, на който е седалището на органа, в случая Административен съд София-град. Втора касационна инстанция по законосъобразност на актовете, издадени от КЗЛД в производството по чл. 38, ал. 1 от ЗЗЛД, е Върховен административен съд.

През 2023 г. са проведени над 150 съдебни заседания по дела, образувани през 2022 г. и 2023 г., с участие на процесуален представител на КЗЛД по оспорени на първа и втора инстанция актове на КЗЛД, постановени по реда на чл. 38, ал. 1 от ЗЗЛД.

През 2023 г. по жалби, подадени срещу постановени по този ред решения на КЗЛД, са образувани общо 75 първоинстанционни съдебни дела, от тях: в Административен съд София-град – 57, в Административен съд Варна – 6, Административен съд Пловдив – 2; Административен съд София (област) – 1; Административен съд Благоевград – 2; Административен съд Русе – 1; Административен съд Сливен – 1; Административен съд Пазарджик– 1, Административен съд Стара Загора – 1, Административен съд Габрово – 1, Административен съд Враца – 1, и Административен съд Перник – 1.

През 2023 г. първоинстанционният съд се е произнесъл с решения по 85 дела, включително по такива, образувани и преди 2023 г. По 71 дела първоинстанционният съд е потвърдил оспорените административни актове, постановени от КЗЛД, с 3 съдебни акта

са частично изменени постановени от КЗЛД решения, включително в санкционната част, отменени на първа инстанция са 14 издадени от КЗЛД решения. Извън тази статистика са образуваните множество дела по частни жалби за освобождаване от държавна такса и повдигнати спорове за подсъдност.

На графиката е изобразен броят на потвърдените и отменените решения на КЗЛД на първа инстанция (Фиг. 3):

Фиг. 3

През 2023 г. пред Върховния административен съд (ВАС), като касационна инстанция, са образувани 55 дела.

През 2023 г. ВАС се произнася с решения по 36 дела, в това число такива, образувани преди 2023 г., като потвърждава 23 издадени от КЗЛД индивидуални административни акта, 2 решения на КЗЛД отменя изцяло, 3 решения отменя и преписките се връщат за ново разглеждане от КЗЛД, отменят се 8 решения на първоинстанционния съд и преписките се връщат за ново разглеждане от съда. Извън тази статистика са делата, образувани по частни жалби за освобождаване от държавна такса и повдигнати спорове за подсъдност.

На графиката са изобразени броят на потвърдените и отменените от решения на КЗЛД на втора инстанция (Фиг. 4):

Фиг. 4

5. Консултации на субекти на лични данни във връзка с отправени запитвания в областта на защитата на личните данни, насърчаване на обществената им информираност и съдействие при упражняване на правата им по ОРЗД и ЗЗЛД: сравнителен анализ на постъпилите запитвания и предоставената консултация.

През отчетната година КЗЛД е получила множество запитвания от физически лица в контекста на една от най-обсъжданите теми – видеонаблюдението. Наред с принципните въпроси за законосъобразността на обработването на лични данни чрез технически средства за видеонаблюдение отново са поставени и въпроси относно предоставяне на видеозаписи от детско заведение, в което се извършва видеонаблюдение. Комисията разяснява, че правото на достъп на субекта на данни е изчерпателно разписано в чл. 15 от Регламент (ЕС) 2016/679, а именно: субектът на данните има право да получи от АЛД потвърждение дали се обработват лични данни, свързани с него, и ако това е така, да получи достъп до данните и информация, относно обработването на данните. Според разпоредбите на чл. 15, пар. 3 от Регламент (ЕС) 2016/679 АЛД предоставя копие от личните данни, които са в процес на обработване. Правото на получаване на копие, посочено в чл. 15 от Регламента, не следва да влияе неблагоприятно върху правата и свободите на други лица. Следователно при предоставяне на исканите данни АЛД следва

да предприеме мерки така, че от предоставяната информация да се изключат данните за друго лице, което не може и не следва да бъде обект на искането за достъп. В случай че изключването на лични данни на други физически лица изисква прекомерно големи усилия или е невъзможно да бъде извършено от страна на АЛД, то той следва да откаже достъп до личните данни на физическото лице поради невъзможност да бъдат заличени данните на други лица, присъстващи във видеоматериалите.

През 2023 г. в КЗЛД постъпва запитване относно инициатива на Община Асеновград за предоставяне на свободен достъп до видеозаписи в реално време, заснемани от няколко камери, монтирани на територията на Общината. Намеренията на администратора на лични данни е видеозаписите да бъдат излъчвани на интернет страницата на Община Асеновград с предоставен свободен достъп. В своя отговор по казуса КЗЛД изяснява, че излъчването от камерите, монтирани на територията на Общината, чрез осигуряването на свободен достъп на неограничен кръг лица до картината в реално време, би могло да представлява друго/допълнително обработване на лични данни. В отговора се подчертава, че каквито и да са целите на излъчването, напр. запознаване с метеорологичните условия, популяризиране на туристически обекти или места в града или др., то на първо място трябва да се извърши преценка дали тази цел може да бъде изпълнена, без да се обработват лични данни, т.е. при излъчването на кадри от видеонаблюдението на публично достъпна зона до неограничен кръг от лица, не трябва да е налице техническа възможност за идентифициране, пряко или непряко, на физически лица, ако такива попаднат в обхвата на видеокамерата, както и регистрационните номера на моторните превозни средства трябва да бъдат замаскирани. Въз основа на оценката на въздействие при избора на технически решения администраторът трябва да извърши преценка какви технически и организационни мерки ще предприемете, за да гарантира и да е в състояние да докаже, че са защитени правата на физическите лица при извършваното обработване, като мерките следва да са пропорционални на рисковете.

През отчетната 2023 г. във връзка с правата на децата като субекти на данни от притеснени родители се поставят въпроси във връзка с публикуване на резултатите от Националното външно оценяване (НВО), както следва:

- представляват ли резултатите и оценките от НВО „лични данни“ и подлежат ли те на контрол от КЗЛД. Нарушение на законодателството за защита на личните данни ли е публичното оповестяване на резултатите, извън кръга от администраторите на лични данни и лицата, натоварени с изготвянето на дипломите и удостоверенията за завършен 7. клас в съответното училище;

- имат ли достъп всички учители и работещи в училищата до резултатите и оценките на децата от НВО, извън администрацията, натоварена с оформянето на документите;

- имат ли задължение служебните лица в училищата, натоварени с оформянето на документите на завършващите 7 клас деца, за неразгласяване на резултатите;

- имат ли право учителите, и в частност учителите по БЕЛ и математика, ако имат достъп до резултатите, да обсъждат публично в часовете по съответните предмети тези оценки. Без значение дали те са добри или лоши;

- как се гарантират правата на децата от оповестяване на резултатите без тяхното или на родителите им съгласие?

Като се стреми да дава само принципни насоки по повдигнатите въпроси, КЗЛД информира гражданите, че съгласно европейската[1] и национална съдебна практика[2], в т.ч. и практиката на КЗЛД[3], изпитните резултати и материали на едно лице представляват лични данни.

С Решение на Съда на ЕС (СЕС), по дело № С-434/2016 г. е дадено тълкуване на чл. 2, б. „а“ от Директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 24 октомври 1995 година за защита на физическите лица при обработването на лични данни и за свободното движение на тези данни. В т. 37 от решението е възприето, че съдържанието на тези отговори отразява равнището на знания и умения на кандидата в определена област, както евентуално и мисловния процес, преценката и критичното му мислене. При ръкописна изпитна работа отговорите освен това съдържат информация за неговия почерк. Според Съда крайната цел на събирането на тези отговори е да се оценят професионалните способности на кандидата и уменията му за упражняване на съответната професия. Застъпено е становището, че писмените отговори, дадени от кандидата на изпит за професионални умения, представляват информация, която засяга този кандидат поради своето съдържание, крайна цел и последици, тъй като с всеки изпит се цели да се установят и документират постигнатите резултати от конкретно лице, тоест от кандидата.

На национално ниво, с Наредба № 11 от 1 септември 2016 г. за оценяване на резултатите от обучението на учениците, издадена от министъра на образованието и науката, се определят редът, условията и процедурите за провеждане на оценяването на учениците, както и за документиране и оповестяване на резултатите от различните изпитни форми. Изискванията на Наредбата са правно основание за законосъобразност

---

[1] Решение на Съда на ЕС (СЕС), по дело № С-434/2016 г.

[2] Решение № 5218 ОТ 30.04.2020 Г. по адм. д. № 287/2020 г., V отд. на ВАС
Решение № 5292 ОТ 26.04.2021 Г. по адм. д. № 3354/2021 г., V отд. на ВАС

[3] Решение № ППН-01-1880/2019 от 27.07.2020 г.
Решение № ППН-01-992/2018 от 09.07.2019 г.

при обработване на лични данни по смисъла на чл. 6, пар. 1, б. „в“ от Регламент (ЕС) 2016/679.

През отчетния период КЗЛД е запитана от физическо лице във връзка с възможността за предоставяне на лични данни на ученици (три имена, дата на раждане или ЕГН) при сключване на договор за застраховка със застрахователни дружества.

В своя отговор КЗЛД отбелязва, че съгласно разпоредбата на чл. 11 от Закона за гражданската регистрация (ЗГР) ЕГН е административен идентификатор, чрез който физическите лица се определят еднозначно, като е необходим за целите на безспорната идентификация, каквато по принцип е задължителна за изплащане на обезщетението по застраховка. В допълнение към това КЗЛД разяснява, че в Закона за мерките срещу изпиране на пари (ЗМИП) се съдържат задължителни мерки, свързани с превенцията по използването на финансовата система за целите на изпирането на пари, които са задължителни за застрахователи и застрахователни посредници, получили лиценз по реда и условията на Кодекса за застраховането. Сред тях е идентификацията на клиентите на задължените лица – в случая на застрахователя.

Често в КЗЛД се получават запитвания от граждани, на които им е отказан достъп до обществена информация. В тези случаи се прави анализ доколко исканата и съответно отказана информация попада в обхвата на понятието „лични данни“, тъй като ЗДОИ не се прилага за достъп до лични данни. Въпреки че по такива искания биха могли да се предоставят и лични данни, фокусът е върху обществената информация, дефинирана от ЗДОИ като всяка информация, свързана с обществения живот в Република България и даваща възможност на гражданите да си съставят собствено мнение относно дейността на задължените по закона субекти. Всички насоки и консултации, които дава КЗЛД в рамките на своята компетентност като надзорен орган, са през призмата на изискванията на приложимото законодателство за защита на личните данни. Без да засяга въпросите по същество, КЗЛД насочва към обжалване на решенията за отказ пред съответния административен съд, по реда на АПК (арг. 40, ал. 1 от ЗДОИ), тъй като единствено съдът е компетентен да се произнесе дали дадена информация представлява обществена информация по силата на ЗДОИ, както и по законосъобразността на решението за отказ за предоставяне на достъп до обществена информация.

Без да се прави изключение, и през 2023 година в надзорния орган са получавани запитвания относно правото на достъп до лични данни на нотариусите и частните съдебни изпълнители.

Съгласно разпоредбата на чл. 16, ал. 1 от ЗЧСИ – „*Частният съдебен изпълнител има право на достъп до лични данни на длъжника, когато това е нужно за целите на*

изпълнението“. Посоченият законов текст не прави разграничение относно това дали личните данни се отнасят до имущество на длъжника, а именно икономическа идентичност по смисъла на правилата за защита на личните данни, или неимуществени права на физическите лица от категорията „друга идентичност“. Следователно правото на ЧСИ по чл. 16, ал. 1 от ЗЧСИ касае достъп до лични данни, които се отнасят не само до имущественото състояние на длъжника. Съгласно разпоредбите на чл. 18, ал. 1 от ЗЧСИ по възлагане от взискателя частният съдебен изпълнител може, във връзка с изпълнителното производство, да проучва имущественото състояние на длъжника, да прави справки, да набавя документи, книжа и други, да определя начина на изпълнението, както и да бъде пазач на описаното имущество. В допълнение, в хода на изпълнителното производство, по силата на чл. 431, ал. 3 от Гражданския процесуален кодекс (ГПК), съдебният изпълнител има право на достъп до информация в съдебните и административните служби, в т.ч. органите на Националната агенция за приходите, поделенията на Националния осигурителен институт, на централния регистър на ценни книжа, воден от Централния депозитар, на централните депозитари на ценни книжа, на лицата, водещи регистър на държавни ценни книжа, на контролните органи по Закона за движението по пътищата и на други лица, които водят регистри за имущество или разполагат с данни за неговото имущество. Той може да прави справки и да получава сведения във връзка с изпълнението, както и да иска копия и извлечения от документи. В този смисъл обработването на лични данни от ЧСИ е законосъобразно по смисъла на чл. 6, пар. 1, б. „в“ от Регламент (ЕС) 2016/679 за изпълнение на законово задължение.

От друга страна, съгласно чл. 540 от ГПК за охранителните производства, освен общите правила на ГПК, се прилагат съответно и правилата на исковото производство, с изключение на чл. 207 – 266 и чл. 303 – 388 от ГПК. Доколкото нотариалните производства по своята същност са охранителни производства, за тях също се прилагат въпросните правила. Принципно положение по смисъла на чл. 186 от ГПК е, че официалните документи и удостоверения се представят от страните. Съдът, в случая нотариусът, може да ги изиска от съответното учреждение или да снабди страната със съдебно удостоверение, въз основа на което тя да се снабди с тях. Учреждението е длъжно да издаде исканите документи или да обясни причините за неиздаването им. В допълнение, нотариусите имат право на свободен достъп до документи в съдебни и административни служби, които следва да получават с предимство, съгласно чл. 19 от Закона за нотариусите и нотариалната дейност.

Сред често задаваните въпроси са и тези, свързани с документите, необходими за сключването на трудов договор. Отговор на същите може да се намери в Кодекса на

труда, където в разпоредбата на чл. 62, ал. 7 е изрично отразено, че документите, които са необходими за сключване на трудовия договор, се определят от министъра на труда и социалната политика. В изпълнение на тази разпоредба министърът на труда и социалната политика издава Наредба № 4 за документите, които са необходими за сключване на трудов договор. Съществено изискване на тази наредба е предоставянето на документ за самоличност при сключването на трудов договор, който се връща веднага. Липсва нормативно изискване от документа за самоличност да се прави копие, което да се съхранява към трудовото досие на работника/служителя. Тази уредба е в съответствие и с изискването на чл. 25г от ЗЗЛД, съгласно който АЛД или ОЛД може да копира документ за самоличност, свидетелство за управление на моторно превозно средство или документ за пребиваване само ако това е предвидено със закон.

Относно копирането на документи за самоличност, в частност лични карти, и през 2023 година в КЗЛД са получени множество запитвания дали копирането на личен документ от кредитна или финансова институция, включително и от организатори на хазартни игри е законосъобразно. В отговорите си КЗЛД разяснява, че банковите и финансовите институции и организаторите на хазартни игри са администратори на лични данни и като такива трябва стриктно да спазват законовите разпоредби за защита на личните данни, като същите обработват събраните от клиентите им лични данни на основание спазване на законово задължение, съгласно чл. 6, т. 1, б. „в“ от ОРЗД. Кредитните и финансови институции и организаторите на хазартни игри са задължени субекти по ЗМИП и като такива трябва да извършват комплексни проверки на клиентите си. Един от компонентите на комплексната проверка, съгласно чл. 10 от ЗМИП, е идентифициране на клиенти и проверка на тяхната идентификация въз основа на документи, данни или информация, получени от надеждни и независими източници. Съгласно чл. 53, ал. 1 от ЗМИП идентифицирането се извършва чрез представяне на официален документ за самоличност и снемане на копие от него.

Традиционно в КЗЛД се получават запитвания дали е законосъобразно обработването на биометрични данни от работодател, в частност пръстови отпечатъци и/или лицево разпознаване, с цел отчитане на работното време и контрол по спазване на трудовата дисциплина. Комисията подчертава, че биометричните данни представляват специална категория данни, обработването на които е забранено, освен ако е приложима поне една от хипотезите на чл. 9, пар. 2 от ОРЗД. Обработването на лични данни трябва да се ограничава само до данни, които са от решаващо значение за постигането на съответната цел и без които нейното реализиране е невъзможно. Принципът за свеждане на данните до минимум налага на АЛД да обработва минимум лични данни, които са

потребни за постигане на целите му. Събирането на данни над минимално необходимите е непропорционално и прекомерно, поради което се счита за недопустимо. Съгласно трайната практика на КЗЛД събирането на биометрични лични данни на служители от работодател за целите на отчитане на работното време и контрол по спазване на трудовата дисциплина е прекомерно и непропорционално.

И през отчетния период КЗЛД е получила множество запитвания по отношение на възможността за упражняване на правата за защита на личните данни. Един от примерите е искане за изтриване на лични данни, съдържащи се в общодостъпните документи в Търговския регистър към Агенция по вписванията, в т.ч. декларации с лични данни, съдържащи ЕГН и други. Принципът на публичност на търговския регистър предоставя на всяко лице право да преглежда регистъра и документите, въз основа на които са извършени вписванията, както и да получава преписи от тях, което повишава сигурността на търговския оборот. В чл. 2, ал. 2 от Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел (ЗТРРЮЛНЦ) е посочено, че обстоятелствата и актовете, които подлежат на вписване и обявяване по силата на закон, „се обявяват без информацията, представляваща лични данни по смисъла на чл. 4, т. 1 от Регламент (ЕС) 2016/679 с изключение на информацията, за която със закон се изисква да бъде обявена“. Следва да се отбележи, че при подаване на заявление за вписване, за да бъдат качени документите със заличени лични данни, освен представените документи в оригинал или в заверен препис, съгласно чл. 13, ал. 6 от ЗТРТЮЛНЦ, заявителят следва да представи и допълнителен препис на въпросните актове, в който сам да заличи съдържащите се в тях лични данни, освен тези, които се изискват по закон.

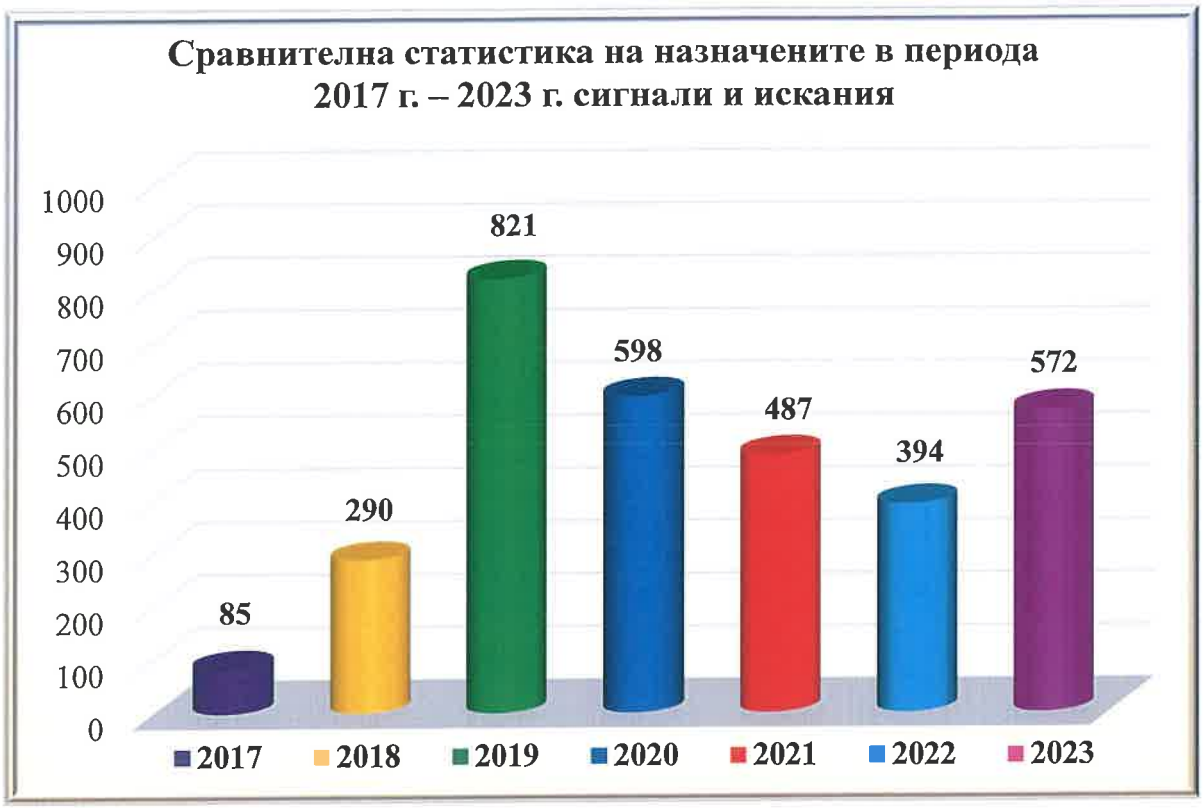
IV. КОНТРОЛНА ДЕЙНОСТ

1. Сигнали и искания за упражняване на надзорни правомощия

Основна част от контролната дейност включва работата по сигнали и искания за упражняване на надзорни правомощия, които по същността си представляват регламентиран способ за публичен контрол върху спазването на нормативните актове по отношение на личните данни, когато са засегнати права и интереси на физически лица, различни от сигналоподателя. През отчетната 2023 г. в КЗЛД постъпват сигнали и запитвания по актуални въпроси във връзка с обработването на лични данни и изложени твърдения за нарушения на Регламент 2016/679 и ЗЗЛД. От подадените **572** сигнала и искания за упражняване на законоустановените надзорни правомощия са приключени **555** бр., като са изготвени и изпратени на сигналоподателите отговори, а при необходимост от сигнализиране за наличие на данни и за други нарушения извън компетенциите на КЗЛД, получените сигнали са изпращани и на други държавни органи или институции за произнасяне по компетентност. За сравнение през различните години от прилагането на Регламент 2016/679 се очертава тенденция за нарастване на подадените сигнали и запитвания, като броят им се увеличава в зависимост от пробивите в информационната сигурност на администраторите и наличието на общественодостъпна информация, била тя вярна или фалшива. За сравнение през първата година от прилагането на Регламента (2018 г.) в КЗЛД са постъпили 290 бр. сигнали и запитвания, най-значителен е броят им при пробива в сигурността на НАП през 2019 г. достигайки до 821 бр.; през 2020 г. те са 598 бр.; през 2021 г. – 487 бр.; през 2022 г. – 394 бр. и 572 бр. за 2023 г.

Преобладаваща част от запитванията и сигналите касаят незаконосъобразни практики на администраторите и/или неразбиране от страна на подателите на гарантираните им от Регламента права и реда за тяхното упражняване. Подадените сигнали и запитвания се отнасят преобладаващо до предоставяни интернет услуги и online търговия – 103 бр., директен маркетинг – 56 бр., следвани от сигнали за незаконосъобразно обработване на лични данни от администратори на лични данни в сектор банково дело и кредитна дейност – 51 бр. Постъпват сигнали срещу администратори, обработващи лични данни чрез изградени системи за видеонаблюдение – 36 бр., както и такива в сферите на телекомуникациите – 35 бр., хазарт – 28 бр., и държавна администрация – 27 бр. Важна част касаят незаконосъобразно обработване на лични данни в областта на търговията и услугите – 20 бр., пощенските услуги – 17 бр., в сферата на здравеопазването – 15 бр. Сигнали в сферата на образованието и обучението – 14 бр., в други сектори – 71 бр.

На графиката е изобразен сравнителен анализ на постъпилите за разглеждане сигнали и искания за периода 2017 – 2023 г. (**Фиг. 5**):

Фиг. 5

Сигналите и исканията за упражняване на надзорни правомощия на българските граждани през 2023 г. са многобройни и разнородни по своето естество, израз на тревогите и проблемите в обществото, като не малка част от тях са породени и от личностни конфликти между физически лица или служител – работодател, ползватели на услуги и много други обществени отношения, пораждащи конфликти и напрежение при общуване и взаимодействие. През отчетния период се забелязва тенденция към увеличаване на сезиранията на КЗЛД (по брой и съдържание) по теми, свързани със социалните мрежи, въпросите за упражняване и/или нарушаване на права на физически лица в сектор хазарт, видеонаблюдение и видеозаснемане, обработване на лични данни от куриерски дружества, сигнали, касаещи проблеми относно обработването на лични данни в сферата на здравеопазването, проблеми при обработването на лични данни при онлайн търговия и услуги. Политически нестабилната обстановка в последните две години и честото провеждане на парламентарни избори е факторът, който поражда и подаването на множество сигнали, касаещи политическите процеси в страната. Огромното напрежение в политическата сфера, свързано с организирането на подписки за провеждането на референдуми, е причина гражданите да подават през отчетния период немалко сигнали с

призив за урегулиране на възникналите проблеми и упражняване правомощията на КЗЛД с цел защита правата на гражданите при обработване на личните им данни.

Традиционно през 2023 г. КЗЛД е сезирана с въпроси относно използване на лични данни от страна на мобилни оператори, пощенски оператори, фирми за бързо кредитиране и предоставяне на лични данни на т.нар. колекторски фирми, и обработване на лични данни за целите на директния маркетинг. Продължава да се засилва тенденцията за постъпване на сигнали, касаещи онлайн платформите за търсене и предлагане на работа, както и обработването на лични данни при участие в подписки, свързани с политическата дейност в страната. Проблемна зона със значително завишени сигнали и искания за упражняване на надзорни правомощия се очертават компаниите, организиращи онлайн залагания, относно вида и обем обработвани лични данни и коректността при обработването, както и по отношение на предприетите мерки за защита при обработването на лични данни на български граждани, разположени на сървъри в различни държави членки на ЕС и извън него. Често получавани са сигнали за нарушения, при които е наличен преобладаващ обществен интерес (например при средствата за масово осведомяване).

Все още се наблюдава проблемът АЛД да отказват или изобщо да не подават коректно данни за контакт с физическите лица при желание от тяхна страна да упражнят правата си по Регламента, особено по отношение на правото за изтриване. Това поведение се извежда като едно от основните нарушения в областта на защита на личните данни. Продължава тенденцията, при която субектите се опитват да избегнат или заобиколят свои финансови или други задължения чрез упражняване на „правото да бъдеш забравен“ или посредством оттегляне на съгласие за обработване на данните им.

Като значими, респ. разглеждани с повишено внимание, са казусите, представени в сигнали, касаещи обработването на чувствителни данни за здравословното състояние на физически лица и особено на деца. През целия отчетен период се запазва и тенденцията за запитвания по отношение на процедурите, които се прилагат при подаването на жалби и сигнали. Гражданите се интересуват от действията, които трябва да предприемат в качеството си на жалбоподатели, срокове за разглеждане на техния казус и начините за получаване на обратна връзка, въпреки че тази информация е налична на страницата на КЗЛД.

През 2023 г. продължава тенденцията за разглеждане на множество казуси, препратените по компетентност от прокуратурата и от органите на МВР, когато е отказано образуване на наказателно производство поради липсата на достатъчно събрани

доказателства за престъпление, но има събрани факти и твърдения за евентуално извършени административни нарушения в областта на защита на личните данни.

През визирания отчетен период в КЗЛД постъпват преписки за произнасяне по компетентност, както следва: от съдилища и прокуратура – 35 бр., от КЗП – 26 бр., от органи и структури на МВР – 14 бр., общини – 6 бр., други министерства – 4 бр., ЦИК – 2 бр., касаещи множество правни субекти в качеството им на администратори на лични данни в изборния процес – политически партии и коалиции, ДАНС – 2 бр. По един сигнал по компетентност са постъпили преписки от Омбудсмана на Република България, Главна инспекция по труда, Комисия за защита на конкуренцията, Национална агенция за приходите, регионални управления на образованието, Агенция за социално подпомагане, Министерски съвет и Българска агенция за безопасност на храните.

Тенденция, която не намалява, е и постъпването на сигнали и запитвания относно законосъобразното обработване на лични данни от страна на телекомуникационните компании, куриерските дружества, дружествата за събиране на вземания, интернет сайтове и платформи и банкови институции, сайтове за търсене и предлагане на работа и сайтове за хазартни игри.

Значителен е броят на постъпилите преписки, касаещи обработване на лични данни на физически лица от различни интернет сайтове и платформи по отношение неспазване на изискванията на Регламент 2016/679 и ЗЗЛД, относно задълженията на администраторите на интернет платформите да публикуват своите правила и/или политики за обработване на личните данни на потребителите, политики за поверителност при използването на т.нар. „бисквитки“, както и подаването на невярна информация за контакт, което възпрепятства възможността на потребителите да упражнят правата си по Регламент 2016/679.

Сигналоподателите искат съдействие от КЗЛД за упражняване на правото на регистрираните потребители да бъдат деактивирани техните акаунти и/или изтрита публикувана от/за тях информация, съдържаща лични данни.

Като тенденция се очертава и нарастващият брой сигнали за неправомерен достъп до потребителски профили във Фейсбук, Гугъл и други електронни платформи. Сигналите са за създаване на фалшиви (неистински) профили, злоупотреба с публикувана в мрежата информация (вкл. видео и снимков материал) и др. На подателите на този род сигнали и запитвания се разяснява, че относно установяване на авторите на такива деяния, когато извършителят е неизвестен, е необходим достъп до „трафични данни“, който обаче се осъществява на основание и по реда на Закона за електронните съобщения (ЗЕС), а за осъществяването на такъв достъп КЗЛД няма правомощия. За съжаление практиката на

компетентните да извършват справки по ЗЕС органи показва, че често пъти домейните са хоствани и регистрирани извън територията на страната от чужди граждани с непълен адрес, поради което КЗЛД не е в състояние да упражни своите корективни правомощия. В тази връзка КЗЛД предприема действия за повишаване на правната култура по отношение на защита на личните данни на субектите чрез публикации и интервюта в средствата за масово осведомяване и публикуване на интернет страницата си на становища, решения по казуси, брошури, отговори на запитвания с цел информиране на гражданите за техните права и начини за защита на личните им данни.

КЗЛД системно и методично разработва както отговори, така и информационни материали през годините, които разясняват правата на лицата и задълженията на администраторите при защитата на личните данни. Константна практика е да се обръща внимание, че институции и дружества, които осъществяват своята дейност в условията на строга регламентация, не обработват лични данни на основание съгласието на субектите на данни. Разяснява се, че правото на изтриване („да бъдеш забравен“) не е абсолютно право и то е подложено на редица ограничения, сред които попадат законовите задължения, обвързващи администраторите на лични данни със задължението да съхраняват данни за определен период от време (например публични органи, кредитни и финансови институции, мобилни оператори и т.н.).

Повишаването на правната култура и информираност по отношение на правата за защита на личните данни на физическите лица, установени в Регламента и ЗЗЛД, води до значително намаляване на сигналите и запитванията, касаещи съгласието като основание за обработване на лични данни, което вече се разбира от физическите лица и не се разглежда като „най-значимо“ правно основание за обработване на лични данни. Хипотезите за законосъобразно обработване на лични данни, изчерпателно изброени в разпоредбите на чл. 6, §1 и чл. 9, §2 и §4 от Регламент (ЕС) 2016/679, вече са познати на значителен брой субекти на лични данни относно тяхната самостоятелност и равнопоставеност, като същите не са изброени в йерархичен ред по важност.

2. Назначени и извършени проверки през 2023 г.

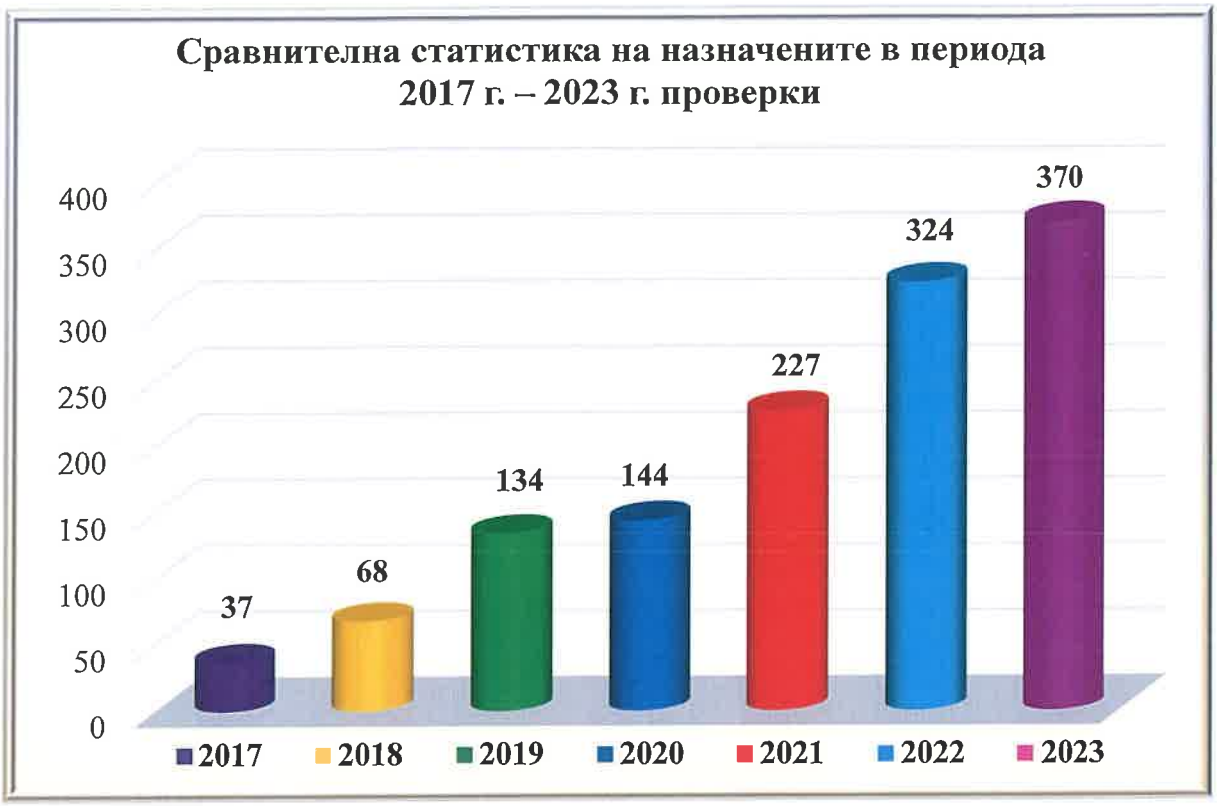
КЗЛД е национален надзорен орган и прилага механизъм за ефективен контрол в областта на защитата на личните данни чрез извършване на проверки на място на администраторите по подадени жалби и сигнали за незаконосъобразно обработване на лични данни на физически лица. Проверки се извършват след решения на Комисията, по доклади, съдържащи предложения за проверки в определени сектори, където се наблюдава засилен интерес и/или повишено подаване на жалби и сигнали и/или

въвеждане на нови технологии и регистри, касаещи обработването на множество лични данни на физически лица. Проверки на място се извършват при констатиране на висок риск при постъпили уведомления за нарушаване на сигурността на основание чл. 33 от Регламент 2016/679, както и проверки, касаещи обработването на лични данни на физически лица в ШИС, ВИС, както и информационни системи, свързани с издаването на визи в консулски служби и посолства.

Както е отбелязвала Комисията в последните си годишни отчети, контролната си дейност КЗЛД реализира на базата на ключови документи, а именно Инструкция за практическото осъществяване на надзорната дейност на КЗЛД; Методика за определяне нивото на риска при нарушения на сигурността на личните данни (методиката е приложение към Инструкцията за практическото осъществяване на надзорната дейност на КЗЛД и представлява инструментариумът, с помощта на който КЗЛД оценява рисковете за правата и свободите на физическите лица, чиито лични данни са с нарушена сигурност); Въпросник за извършване на проверки при осъществяване на надзорната дейност на КЗЛД (въпросникът е приложим към всички видове проверки, осъществявани от КЗЛД и нейната администрация); Практиката на КЗЛД, Българските съдилища и на Съда на Европейския съюз (СЕС).

През 2023 г. са назначени 370 бр. проверки на място по повод постъпили в КЗЛД жалби, искания за упражняване на надзорни правомощия и сигнали. Назначените през този период проверки на място по уведомления за нарушаване на сигурността на личните данни съгласно чл.33 от Регламент 2016/67 с висок риск са 7 бр. През отчетния период изцяло приключили с констативен акт и решение на КЗЛД са 261 бр., от тях 95 от предходната 2022 г.

На графиката е изобразена сравнителна статистика на назначените в периода 2017 – 2023 г. проверки (**Фиг. 6**):

Фиг. 6

Във връзка с интензивните политически процеси в страната и проведените избори през предходната година, както и подписки за референдуми – местни и национални, през отчетния период в сектор политика са извършени 55 проверки. Най-голям е броят на проверките с предмет видеонаблюдение – 153. В сферата на търговията и услугите са извършени 10 бр. проверки, в сектор хотелиерство и ресторантьорство – 7 бр., образование и обучение – 4 бр., следвани от проверки в сферата на държавна администрация – 3 бр., пощенски услуги – 3 бр., производство и търговия – 3 бр., търговия с недвижими имоти – 3 бр., здравеопазване – 2 бр., информационни технологии – 2 бр., финансово-счетоводни услуги – 2 бр., управление на етажна собственост – 2 бр., други – 12 бр.

Най-голям е броят на сигналите и жалбите от следните градове: София – 126 бр., Пловдив – 18 бр., Русе – 18 бр., Варна – 17 бр., Бургас – 9 бр., Благоевград – 9 бр., Велинград – 8 бр., Добрич – 7 бр., Асеновград – 5 бр. и Велико Търново – 4 бр.

Преобладаващата част от проверките са извършени след постъпили сигнали и жалби от физически лица за обработване на личните им данни посредством изградени системи за видеонаблюдение. В резултат на извършените проверки с предмет видеонаблюдение са издадени разпореждания на администраторите на лични данни да преустановят заснемането на публични площи (улици и тротоари); да изработят конкретни правила и

механизми за контрол за спазване на съответните издадени заповеди и да предприемат технически и организационни мерки, които ефективно да гарантират защитата на физическите лица. В никакъв случай не се отрича и ползата за сигурността от видеонаблюдението, благодарение на което е възпрепятствано осъществяване на насилие върху деца в детски градини и други обществени места.

Липсата на нормативна регламентация на осъществяваното в страната видеонаблюдение от различни администратори и субекти води до множество сигнали и жалби, както и до конфликтни ситуации между администраторите и субектите, чиито данни се обработват. Изразходват се изключително много човешки ресурс и средства за осъществяване именно на този вид контрол на нарушения, характеризиращ се с това, че липсва нормативна регламентация на все повече засилващата се тенденция всеки и всичко да се охранява чрез въвеждането на нови технологии и технически средства.

Забелязва се трайна тенденция за увеличаване на казусите, при които следва да се съберат на място правнорелевантни факти и доказателства за преценка има или не незаконосъобразно обработване на лични данни, което съответно да бъде санкционирано по реда на Закона за административните нарушения и наказания (ЗАНН) или да бъдат наложени корективни мерки по реда на Регламент 2016/679.

3. Значими проверки и интересни казуси през 2023 г., анализ на спазването на Регламент 2016/679 и ЗЗЛД.

3.1. Проверка на детска градина в гр. Бургас

В КЗЛД е постъпил сигнал относно изградена система за видеонаблюдение в детска градина, при което се осъществява видеонаблюдение в помещенията, използвани за занималня и тези за сън и почивка. Също така се твърди, че към санитарното помещение, където се извършва лична хигиена на децата е насочена камера. Сигналоподателят е служител в детската градина и счита, че чрез видеонаблюдението е нарушено правото на уединение на децата, не се запазва личното им достойнство и представлява нарушение на правото на неприкосновеност на личността.

При проверката е констатирано видеонаблюдение, обхващащо дворното пространство, занималните помещения на групите и коридорите към тях, както и спалните помещения, като се осъществява видеонаблюдение, насочено срещу бюрото на педагогическия служител, който стои при децата. Изходящият образ от монтираните камери в местата за преобличане на децата са затъмнени. В санитарните помещения няма монтирани камери за видеонаблюдение.

Констатираното видеонаблюдение в детската градина е в изпълнение на решение на Педагогическия съвет и представлява легитимен интерес на детската градина по смисъла на чл. 6, § 1, б. „е“ от Регламент (ЕС) 2016/679. Легитимният интерес е конкретен с цел по-пълното обхващане на сградния фонд, създаване на условия за гарантиране на сигурността, здравето и живота на децата и служителите, както и за недопускане на посегателства спрямо лични вещи на служители, деца и родители и защита на достойнството на служителите в детската градина. Обработването се явява законосъобразно, пропорционално и свързано с целта. Камерите са насочени по начин, по който максимално да заснема вътрешността на обекта.

Въз основа на изясненитe в хода на проверката факти и обстоятелства Комисията прави извод, че легитимният интерес на детската градина е пропорционален на целите, а този на сигналоподателя няма преимущество.

3.2. СИК в чужбина

В КЗЛД е постъпил сигнал от секционна избирателна комисия (СИК) извън страната за изборите за народни представители на 2 април 2023 г., съдържащ твърдения, че след приключване на изборния ден, преброяване на бюлетините, попълване на съответните протоколи и изпращане на електронно писмо към ЦИК с прикачени всички сканирани документи и материали, секретарят на СИК е препратил официалното писмо до ЦИК на личната си електронна пощенска кутия.

От предоставената по случая информация е установено, че препратеното електронно писмо съдържа прикачени документи, в които се съдържат личните данни (три имена, ЕГН, номер на документа за самоличност, адрес по документа за самоличност и положен подпис) на 329 (триста двадесет и девет) лица, гласували в секцията, и личните данни (три имена и адрес по документа за самоличност) на 8 (осем) лица, неупражнили правото си на глас, но вписани в съответния списък. От страна на ЦИК и „Информационно обслужване“ АД е установено, че конкретното електронно съобщение не е доставено до адресата, тъй като обемът на съобщението надвишава максимално допустимия на ползваната от него пощенска кутия.

Съгласно чл. 217 от Изборния кодекс председателят и секретарят на СИК извън страната получават изборните книжа и материали, включително и списъка за гласуване извън страната от ръководителя на българското дипломатически или консулско представителство или от оправомощено от него длъжностно лице.

С решение на КЗЛД за нарушение на чл. 6, § 1, букви „ а“, „б“, „в“, „г“, „д“, „е“, на основание чл. 58, § 2, буква (и) от Регламент (ЕС) 2016/679, и чл. 83, § 5, буква (а) от

Регламент (ЕС) 2016/679 е наложено административно наказание – глоба на секретаря на СИК.

3.3. АУАН на председателя на Инициативен комитет за организиране на подписка за произвеждане на местен референдум в община.

В КЗЛД е постъпил сигнал от кмета на община относно нарушения на законодателството за защита на личните данни при събиране на подписка от Инициативен комитет за организиране на подписка за произвеждане на местен референдум в общината. От събраните писмени доказателства по безспорен и категоричен начин е установено, че при осъществяване на дейността си Инициативният комитет, в качеството на администратор на лични данни съгласно §1, т. 2 от Допълнителните разпоредби на ЗЗЛД, е обработил без правно основание и в нарушение на обществения интерес лични данни (три имена, единен граждански номер и постоянен адрес) на 16 (шестнадесет) броя починали физически лица, които са вписани в Подписка с искане за произвеждане на местен референдум в общината, внесена в съответния общински съвет на 19.10.2022 г. и допълнена на 24.11.2022 г., с което е нарушен чл. 25е, ал. 1 от ЗЗЛД. Обработването е извършено преди проведено събрание на 20.09.2022 г. за създаване на Инициативния комитет за организиране на подписка за произвеждане на местен референдум в общината.

На представляващия инициативния комитет е съставен Акт за установяване на административно нарушение (АУАН).

3.4. АУАН на община

В КЗЛД постъпва сигнал относно публикувани лични данни на електронна страница на съответна община, а именно заповеди на кмета на общината за принудително преместване на излезли от употреба моторни превозни средства (МПС). Извършва се служебна справка, като от събраните писмени доказателства по безспорен и категоричен начин се установява, че при осъществяване на дейността си Общината, в качеството на администратор на лични данни, съгласно чл. 4, т. 7 от Регламент (ЕС) 2016/679, не се отчитат естеството, обхватът, контекстът и целите на обработването, както и рисковете за правата и свободите на физическите лица, като не се прилагат подходящи технически и организационни мерки, гарантиращи постоянна поверителност, цялостност, наличност и устойчивост на системите и услугите за обработване, в резултат на което се осъществява неоторизиран достъп, неразрешено разкриване и разпространение до неограничен кръг лица на лични данни (три имена, ЕГН и адрес) на 59 (петдесет и девет) физически лица – собственици на излезлите от употреба МПС, съдържащи се в публикувани на

електронната страница на общината заповеди за принудително преместване на излезли от употреба МПС, с което се нарушава чл. 32, §1, буква „б“ и §2 във връзка с чл. 5, §1, букви „в“, „д“ и „е“ от Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета.

На Общината е съставен АУАН и НП е платено доброволно.

3.5. АУАН на УМБАЛ

В КЗЛД е постъпил сигнал, съдържащ твърдения, че при постъпване в Университетска многопрофилна болница за активно лечение на пациент е била задържана личната карта до изписването му от болничното заведение. Във връзка с постъпилия сигнал екип на КЗЛД извършва проверка на УМБАЛ, при което по безспорен и категоричен начин се установява, че лечебното заведение, в качеството на АЛД, съгласно чл. 4, т. 7 от Регламент (ЕС) 2016/679, при осъществяване на дейността си – осъществяване на болнична помощ, съхранява документи за самоличност (лични карти) на 25 (двадесет и пет) физически лица – пациенти в болничното заведение, като по този начин обработва незаконосъобразно личните им данни (три имена, ЕГН, адрес, дата на раждане, пол, гражданство, ръст, цвят на очите, номер на документа за самоличност, валидност на документа), съдържащи се в документа за самоличност, за цели, които не са конкретни, изрично указани и легитимни и са обработени по-нататък по начин, несъвместим с тези цели, и не са приложени подходящи технически и организационни мерки, които да гарантират подходящо ниво на сигурност, включително защита срещу неразрешено или незаконосъобразно обработване, с което е нарушена разпоредбата на чл. 5, § 1, букви а), б) и е) от Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета.

На УМБАЛ е съставен АУАН и наказателното постановление (НП) е платено доброволно.

3.6. АУАН на „МБАЛ“ ООД

В Комисията за защита на личните данни (КЗЛД) постъпва сигнал от Регионална здравноосигурителна каса – Пловдив (РЗОК – Пловдив) относно депозирана при тях жалба от майка на две деца във връзка с констатирани от нея неверни данни за хоспитализации на децата ѝ в „Многопрофилна болница за активно лечение“ ООД. От събраните писмени доказателства по безспорен и категоричен начин се установява, че лечебното заведение, в качеството на АЛД, съгласно чл. 4, т. 7 от Регламент (ЕС) 2016/679, при осъществяване на дейността си – осъществяване на болнична медицинска помощ по смисъла на чл. 19 и следващи от Закона за лечебните заведения, регистрира 12

броя прием и изписване в лечебното заведение, както и извършени диагностични и лечебни дейности на двете непълнолетни лица и представляващия ги пред лечебното заведение техен родител. Фалшивите хоспитализации са констатирани и при проверка по случая на РЗОК – Пловдив. По този начин „МБАЛ“ ООД обработва незаконосъобразно, недобросъвестно и по непрозрачен начин личните данни (три имена, ЕГН, адрес, образование, семейно положение, гражданство, възраст, пол, анамнеза, общ статус, образнодиагностично изследване, изследвания на дихателна функция, микробиологично/микроскопско изследване на проба на секрет, кръвни изследвания, диагноза) на непълнолетните деца, съдържащи се 12 броя истории на заболяването и приложенията към тях, без да е налице поне едно от условията на чл. 9, § 2 от Регламент (ЕС) 2016/679 и личните данни (три имена, ЕГН, адрес, телефон) на майка им, съдържащи се в приложената медицинска документация, за цели, които не са конкретни, изрично указани и легитимни и са обработвани по-нататък по начин несъвместим с тези цели, с което са нарушени разпоредбите на чл. 6, § 1, буква „а“ и чл. 9, § 1 във връзка с чл. 5, § 1, букви а) и б) от Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета.

На „МБАЛ ” ООД е съставен АУАН и е издадено НП и е платено доброволно.

3.7. Проверка на търговско дружество – администратор на лични данни

Дружеството представлява динамична, дигитално ориентирана компания за управление веригата на доставки със седалище в България и дъщерни дружества в Румъния и Унгария, доставчик над 30 години на технологично и оперативно усъвършенствани решения с висока добавена стойност в областта на транспорта, управлението на товари, логистиката, 3PL/4PL услугите, електронната търговия, пристанищните и морските операции и митническото посредничество. Дружеството е сертифицирано по международните стандарти ISO 9001, 14001, 27001, 28000, DIN EN 16258 и е със статут на „одобрен икономически оператор“ (AEO), отговарящ за сигурност и безопасност, както и на критериите, позволяващи прилагането на опростени митнически процедури в рамките на Европейската общност, също така е единствената източноевропейска компания в паневропейския алианс – Online Systemlogistik GmbH, Германия.

В КЗЛД постъпва Уведомление за нарушение на сигурността на личните данни по чл. 33 от Регламент (ЕС) 2016/679 от Дружеството, с което се уведомява надзорният орган за настъпило събитие, представляващо случай на нарушение на сигурността на личните данни, включващо извършена рансъмуер атака срещу домейн контролер и файлов сървър на дружеството, в който се съдържат лични данни на физически лица, обработвани от

дружеството и негови партньори в холдингова група, от които дружества също са постъпили уведомления по чл. 33 от Регламент (ЕС) 2016/679 във връзка със същия случай. На проведено редовно заседание на КЗЛД се приема Решение за извършване проверка на място, поради наличие на „високо ниво на риск“ за правата и свободите на физическите лица, както и проверка по документи на останалите 8 (осем) дружества.

Дружеството е „администратор на лични данни“ по смисъла на чл. 4, т. 7 от Регламент (ЕС) 2016/679, като по отношение на останалите 8 (осем) дружества в холдинга проверяваното дружество действа в качеството на „обработващ лични данни“ по смисъла на чл. 4, т. 8 от Регламент (ЕС) 2016/679, на основание сключени договори за предоставяне на услуги, както и споразумения за обработване на лични данни, с които се определят изискванията по чл. 28, § 3 от Регламента.

По време на проверката се констатира, че в проверяваното дружество е възникнало събитие, представляващо случай на нарушение на сигурността на личните данни по смисъла на чл. 33 от Регламент (ЕС) 2016/679, изразяващо се в извършен неоторизиран достъп, осъществен чрез атака от тип „ransomware Lockbit 3.0“ срещу домейн контролер и файлов сървър на „Юнимастърс Лоджистикс“ АД. *LockBit 3.0* (известен още *LockBit Black*) е криптовирус (*ransomware*, рансъмуер или „шифроваща вредителска програма“), представляващ софтуер, с който се шифрова информацията на заразения компютър, след което се изнудва потребителя да плати откуп, за да получи ключ за дешифриране. Вирусът е създаден от група хакери, наричаща себе си – LockBit Ransomware Group.

LockBit 3.0 е група *Ransomware-as-a-Service (RaaS)* – бизнес модел за киберпрестъпления, при който участниците в заплахата предоставят (продават) инструменти и инфраструктура за рансъмуер на други лица или групи, известни като филиали, които искат да извършват атаки с рансъмуер с цел печалба. Обикновено *RaaS* се доставя чрез услуга, базирана на абонамент, подобно на легитимна платформа за софтуер като услуга – *SaaS*. *LockBit 3.0* възприема базиран на партньори рансъмуер подход, при който неговите филиали използват различни тактики, за да се насочат към критични инфраструктури на широк кръг бизнес организации. *LockBit 3.0* използва модулен подход и криптира полезния товар до изпълнението, което представлява значителни пречки пред анализа и откриването на зловредния софтуер. Една от ключовите разлики спрямо неговите предшественици – *LockBit* и *LockBit 2.0,* е възможността за персонализиране на различни опции както по време на компилирането, така и по време на изпълнението на полезния товар. Групата, създала *LockBit 3.0,* си поставя цели, включващи не просто криптиране на информацията с последващо искане на откуп за декриптиращ ключ, но и кражба на данни и изнудване. Разузнавателните и правоохранителните служби

класифицират групата зад тази заплаха като много опасна. Смята се, че ръководителите са рускоговорещи, тъй като в кода на вируса е заложено да не атакува сървърите и машините с регионални настройки за Русия. Начинът на действие е активно „хакване“, с проучване, с използване на многообхватни техники за проникване и проследяване. Според специалисти по киберсигурност анализът на кода на *LockBlt 3.0* показва, че в него са заложени техники за използване на елементи от стандартни софтуерни библиотеки, така че да бъдат заблудени операционната система и антивирусните програми, с цел да не определя активността му като подозрителна. Следва да се отбележи, че тази група си е поставила за цел да направи *LockBit 3.0* „най-великия вирус инструмент на всички времена“, като за целта са разработили ефективен механизъм за постоянно му усъвършенстване.

От извършения задълбочен анализ на инцидента е установено, че инфраструктурата на проверяваното дружество е била подложена на „човешки“ ръководена, активна хакерска дейност, с целенасочени опити за нерегламентирано копиране на данни. Достъпът до данните на файловия сървър е бил през домейн контролера, който е бил превзет (хакнат) пръв. След осъществяване на достъп до домейн контролера оттам е стартирано криптиране върху файловия сървър заедно с нерегламентираното копиране на файлове. Достъпът до домейн контролера е чрез директен експлойт на *RDS Web Gateway* или отгатната парола на служител на дружеството.

В резултат на възникналото събитие е налице нарушение на поверителността на данните, изразяващо се в неоторизиран достъп до обработваните от дружеството и неговите партньори в холдинговата група лични данни на физически лица. Общият брой на файловете в засегнатата директория е 122 165 (сто двадесет и две хиляди сто шестдесет и пет) броя файлове. Във файловете от засегнатата директория се съдържат лични данни на обработваните от дружество и неговите партньори общо 1691 (хиляда шестстотин деветдесет и един) броя физически лица (субекти на данни). Категориите физически лица, до чиито лични данни е осъществен неоторизираният достъп, са български граждани – служители на дружеството, както и служители и клиенти на останалите 8 (осем) дружества в холдинговата група, спрямо които проверяваният субект действа в качеството на обработващ лични данни, на основание сключените договори за предоставяне на услуги.

Разглеждайки конкретния казус е отчетена фактическата обстановка и по-конкретно, че въпреки предприетите от администратора технически и организационни мерки е допусната уязвимост, която е позволила реализирането на разглеждания кибер инцидент. От друга страна, резултатите от извършената проверка удостоверяват, че отчитайки

естеството, тежестта и последиците, които биха могли да възникнат от нарушението на сигурността на данните, администраторът е предприел допълнителни действия за предотвратяване на подобни инциденти, с оглед на което КЗЛД е постановила решение, с което на основание чл. 58, § 2, буква „б“ от Регламент (ЕС) 2016/679 за нарушение на чл. 5, § 1, буква „е“, във връзка с чл. 32, § 1, буква „б“ до дружеството е отправено „официално предупреждение“ за допуснатите нарушения на разпоредбите на Регламента по уведомлението за нарушение на сигурността на данните.

3.8. Интересен казус, завършил с издаване на решение на КЗЛД за налагане на „имуществена санкция“ на счетоводна къща и корективна мярка „предупреждение“ на две частни училища:

В КЗЛД са постъпили уведомления по чл. 33 от Регламент (ЕС) 2016/679 от трима администратори на лични данни: две частни училища и счетоводна къща, както и сигнал от единия от съдружниците на двете частни училища, с които се сезира надзорният орган за извършени нарушения на Регламент (ЕС) 2016/679. С Решение на КЗЛД уведомленията са приобщени към сигнала, като в изпълнение на Заповед на Председателя на КЗЛД е извършена проверка на четири администратора на лични данни: двете частни училища, счетоводната къща и на дружеството, осъществяващо услуги в областта на информационните технологии.

В хода на проверката е установено, че частните училища, в качеството им на администратор на лични данни, са допуснали присъединяването и предоставянето на достъп на компютърна работна станция, собственост на външно за дружеството юридическо лице – счетоводна къща, към мрежата и информационните ресурси на учебните заведения, с което е създадена реална опасност за неправомерно, преднамерено или случайно разкриване или достъп до обработваните от двете училища лични данни на физически лица, пред трети лица, които не са оправомощени да ги получат или да имат достъп до тях, което събитие представлява случай на „нарушение на поверителността“, което е вид нарушение на сигурността на личните данни, по смисъла на чл. 33 от Регламент (ЕС) 2016/679. В резултат на това неправомерно присъединяване, в счетоводната къща е възникналото събитие, представляващо случай на нарушение на сигурността на личните данни, по смисъла на същия Регламент, изразяващо се в неправомерно разкриване и достъп до обработвана счетоводна информация на електронен носител, съдържаща лични данни на 188 (сто осемдесет и осем) броя физически лица – служители и клиенти, на 33 (тридесет и три) броя юридически лица, обслужвани от

счетоводната къща, външни за училищата, от страна на неоторизирано от администратора лице, което не е оправомощено да ги получи и/или да има достъп до същите.

С оглед констатациите от извършената проверка на проведено редовно заседание КЗЛД е постановила решение, с което на основание чл. 58, § 2, буква „и“ за нарушение на чл. 32, § 1 от Регламент (ЕС) 2016/679 е наложила на администратора счетоводната къща административно наказание – имуществена санкция, както и на основание чл. 58, § 2, буква „а“ от Регламент (ЕС) 2016/679 е издала „предупреждение“ на администраторите двете частни училища.

3.9. Проверка на Министерството на електронното управление:

В КЗЛД е постъпила жалба от физическо лице, в която се съдържат твърдения за осъществен чрез средата за междурегистров обмен – *RegiX,* неправомерен достъп до негови лични данни, съдържащи се в следните регистри: 1) Национална база данни „Население“, „Класификатор на настоящите и постоянните адреси“ (с първичен администратор Министерство на регионалното развитие и благоустройството) от Висш съдебен съвет; 2) „Подадени уведомления за трудов договор“ и „Подадени уведомления за промяна на работодател“ (с първичен администратор Национална агенция за приходите) от Министерството на вътрешните работи. В изпълнение на Решение на КЗЛД и Заповед на Председателя на КЗЛД, във връзка с постъпилата жалба е извършена проверка на Министерство на електронното управление.

В хода на проверката е установен редът и начинът на работа на средата за междурегистров обмен – RegiX, нейните функционалности и наличната документация, установено е лицето, което е достъпило данните на посочените в жалбата дати и часове, целите, за които са направени справките, техническата свързаност на съответните консуматори към системата, IP адресите – статични и динамични на устройствата и системите, съответно притежателите на IP адресите и идентификатори на услугите, имената на служителите и техните идентификатори от администрацията на консуматорите, които са инициирали съответната операция, вкл. начина на иницииране, направените заявки от консуматорите и получените отговори, наличието/липсата на възможност за разминаване на информацията от RegiX, с оглед изясняването на спорните факти в производството.

Резултатите от извършената проверка са обективирани в констативен акт, приет на редовно заседание на КЗЛД и приобщен към образуваното административно производство.

3.10. Проверка на Държавна агенция за бежанците (ДАБ):

В КЗЛД е постъпило писмо от Главния инспекторат към Министерския съвет, съдържащо утвърден от министър-председателя Доклад за резултатите от извършена извънпланова проверка в ДАБ при МС, в частта за установени данни за евентуално неправомерно предоставяне на информация за непридружени малолетни и непълнолетни чужденци и за техните представители, по повод постъпил сигнал в администрацията на МС. В сигнала до МС са изложени твърдения за допуснати нарушения от ръководството на ДАБ, изразяващи се в оказване на натиск върху служители от агенцията, като със заплахи за дисциплинарни производства и поставяне на ниски оценки са принуждавани да напуснат работа. Твърди се, че заместник-председателят на ДАБ е разпореждал прекратяването на служебни и трудови правоотношения с дългогодишни компетентни служители, като на длъжностите, освободени от тях, са назначавани представители на неправителствени организации със съмнителни компетенции. При последното оценяване над 50% от служителите били ощетени, като получили немотивирани ниски оценки, докато ръководството на Агенцията е оценило високо своята дейност и си е определило неморално голямо допълнително възнаграждение. Също така е незаплатен извънреден труд на служители от Агенцията, без обяснение от ръководството. В сигнала се твърди също, че неправителствени организации (Български хелзинкски комитет и Български червен кръст) са изготвяли заповеди, споразумения и вътрешни правила от името на ДАБ, които не били съгласувани със съответните ръководители в агенцията, а директно са подписвани от Председателя на ДАБ.

Със Заповед на Председателя на КЗЛД е назначена проверка на ДАБ с оглед установяване спазени ли са разпоредбите на Регламент (ЕС) 2016/679 и ЗЗЛД при обработване на лични данни на физически лица в дейността на ДАБ. В хода на проверката са потвърдени направените констатации от извършената предходна проверка на ДАБ при МС, с която е установено, че ДАБ спазва общите и специфичните правила на Регламент (ЕС) 603/2013 от 26.06.2013 г., в сила от 20.07.2015 г. и ЗЗЛД при обработване на лични данни на физически лица в дейността си и при работа с Национална система „ЕВРОДАК“, като констатациите са допълнени с нови факти и обстоятелства.

По отношение на твърдението за оказван натиск от заместник-председател на ДАБ върху служители на агенцията, предвид субективността на твърдението и липсата на събрани доказателства, не може да се установи и докаже по безспорен начин основателността му по реда и при условията на АПК.

По отношение на твърдението за сключено споразумение между ДАБ и неправителствени организации е установено, че между ДАБ и Български хелзинкски

комитет (БХК) – Програма за правна защита на бежанци и мигранти, действително е сключено Споразумение за сътрудничество в областта на убежището и бежанците. Споразумението е сключено на основание: Конвенция на ООН за статута на бежанците (приета на 28.07.1951 г.) и Протокол за статута на бежанците (приет на 31.01.1967 г.) – ратифицирани и в сила за България от 12.05.1993 г., изискванията на общностното право на ЕС в областта на убежището, както и законоустановеното в чл. 3 от ЗУБ. Споразумението е подписано в развитие на сключеното между тях първо споразумение от 21.05.1998 г. и последващото такова от 05.06.2003 г., с цел подновяване на взаимната договореност да се координират усилията за прилагането на разпоредбите на международните правни актове и общите стандарти на ЕС в областта на убежището, както и разпоредбите на националното законодателство, относимо към лицата, търсещи или получили убежище и закрила на територията на Р България. На основание сключеното споразумение ДАБ предоставя достъп на БХК до административни преписки, касаещи чужденците, достъп до териториалните поделения на агенцията и достъп по време на провежданите беседи с чужденците, за което са утвърдени Правила за достъп и осъществяване на дейност в териториалните поделения на ДАБ при МС на представители и служители на национални и международни неправителствени организации. Направените констатации в хода на извършената проверка са обективирани в констативен акт, приет на редовно заседание на КЗЛД, като същият е изпратен на Главния инспекторат към Министерския съвет.

3.11. Проверка по сигнал с наложена имуществена санкция и отправено предупреждение.

В КЗЛД постъпва Постановление за отказ от образуване на досъдебно производство с вх. № ППН-02-478/27.07.2023 г., препратено по компетентност от Районна прокуратура – Силистра, съдържащо информация за извършена проверка след постъпил сигнал от Община Силистра. В сигнала се посочва, че на сграда, собственост на Община Силистра, находяща се в двора на адрес гр. Силистра, ул. „Добрич“ №68А (ЦПЛР–ОДК–Силистра), но отдадена под наем и стопанисвана от търговско дружество, е поставена видеокамера, записваща и звук без знанието и съгласието на Общината, като има информация, че видеозаписи, направени чрез тази камера, са публикувани в социалните мрежи, без сниманите лица да са предупредени и без тяхното знание и съгласие.

В хода на извършената проверка е посетен горепосоченият адрес, където е установено, че действително на отдадена под наем и стопанисвана от търговско дружество сграда (павилион), собственост на Община Силистра, има поставена

видеокамера, записваща и звук, която е насочена само към ползваната от търговеца площ, като има поставени уведомителни табели на видно място. Павилионът и прилежащата му площ, съгласно договора за наем, функционират като детски център и кафе-аперитив. За да достигнат до входа на сградата на ЦПЛР–ОДК–Силистра, посетителите и работещите преминават през част от отдадената под наем и стопанисвана от търговското дружество площ.

Във връзка със сигнала е насрочена проверка на място, при която е констатирано, че в дворното място е изградена и постройка – павилион, която е отдадена под наем на търговец. Констатирано е наличието на 2 (два) броя камери за видеонаблюдение, монтирани на предната фасада на павилиона.

На адреса не са открити управителят на търговското дружество, нейният пълномощник или друго представляващо ги лице. Същите уведомяват, че се намират в чужбина и няма да могат да присъстват и да съдействат за извършване на проверката, като не са подсигурили и лице, което да ги представлява.

Камерата е монтирана на предната фасада на павилиона и заснема площта непосредствено пред входа му и поставените пред него вендинг машини за топчета и капсули с играчки. Поради техническите си характеристики камерата може да променя обхвата си на видеонаблюдение автоматично, ако бъде включена функцията за проследяване на движението (Motion detection), или ръчно – посредством софтуерното приложение, инсталирано на мобилния телефон на администратора.

Предвид факта, че представител на дружеството не се появява в уречените дата и час и не осигурява достъп за извършване на проверка на място във връзка с Постановление за отказ от образуване на досъдебно производство с вх. № ППН-02-478/27.07.2023 г., проверяващият екип е възпрепятстван да установи всички относими факти и обстоятелства и да изпълни основната задача в Заповед № РД-15-314/10.08.2023 г. на Председателя на КЗЛД, поради което КЗЛД налага *административно наказание „имуществена санкция“* на търговското дружество за частичен отказ от съдействие, изразяващ се в непредоставяне на достъп до всички помещения на АЛД и ОЛД, включително до всяко оборудване и средство за обработване на данни.

На основание чл. 58, § 2, буква „а“ от Регламент (ЕС) 2016/679 във връзка с чл. 6, § 1, б. „а“-„е“ от Регламент (ЕС) 2016/679, КЗЛД отправя *предупреждение* към дружеството в качеството му на АЛД, за вероятността да бъдат нарушени разпоредбите на Регламент (ЕС) 2016/679 при евентуално насочване на видеокамерата по посока на площи, които не са използвани от дружеството.

3.12. Съставен АУАН (№ 2/31.01.2023 г.) с наложена глоба на интернет сайт

Във връзка с този казус в КЗЛД е постъпило Постановление от 30.10.2022 г. за прекратяване на наказателно производство на Районна прокуратура – гр. Пловдив (рег. № 3205/2022 по описа на РП – гр. Пловдив) с вх. № ППН-01-802/21.11.2022 г., в което се съдържат събрани в хода на досъдебно производство № 13/2022 г. по описа на сектор БОП – гр. Пловдив, доказателства. В Постановлението е посочено, че в резултат на образувано досъдебно производство № 13/2022 г. е установено, че в Пето РУ – гр. Пловдив, е прието разпореждане за възлагане на проверка от РП – гр. Пловдив, с № 3205/2022 г., за установяване на данни за извършено престъпление, което регистрирано в деловодството на Пето РУ – гр. Пловдив, с рег. № 237200 – 4018/2022 г. Видно от приложените материали, лицето е подало оплакване, че без нейно съгласие в интернет пространството са разпространени нейни интимни снимки и е заплашвана от извършителя разпространил снимките.

По случая е проведено разследване, при което се установява, че през месец януари 2022 г. администраторът и физическото лице, чиито данни са незаконосъобразно обработени, се запознават чрез интернет приложение за запознанства *Tik Tok* и започват да общуват помежду си, като впоследствие комуникацията е преместена в друго приложение – Инстаграм и Месенджър. Обменяни са снимки. При прекратяване на взаимоотношенията потърпевшата получава чрез приложението *Instagram* от профил с потребителско име *agriculture* съобщение, като от същото разбира, че администраторът има цяла колекция от снимки на дамата с интимно съдържание, които са прикачени като екранни снимки към съобщението. От екранните снимки се вижда, че снимките били качени в група с наименование *BG Amateurs* в приложението *Telegram,* и заплаха за публикуването им. По-късно получава отново съобщение от непознат за нея профил в *Instagram*, като същото представлява екранна снимка от интернет сайта *www.adamieva.info* (сайт за запознанства и за публикуване на обяви за предоставяне на платени сексуални услуги), и съдържа снимките, които свидетелката е изпращала на администратора. В обявата като номер за връзка е предоставен и ползваният от нея мобилен номер. На 22.03.2022 г. свидетелката депозира в РП – гр. Пловдив, жалба.

В хода на разследването се установява, че обявата е публикувана в интернет сайта *www.adamieva.info* от администратора. За да създаде профил в посочения сайт, физическото лице посочва личния си имейл адрес, а обявата е потвърдена чрез телефонния номер, ползван от неговата майка.

По време на разследването, при проведения разпит извършителят признава относно това, че сам е създал горепосочения профил и чрез него е качил снимките на потърпевшата в интернет сайта.

От събраните по делото писмени доказателства по безспорен и категоричен начин се установява, че на 17.03.2022 г., в интернет сайт, в качеството на администратор на лични данни, съгласно чл. 4, ал. 7 от Регламент (ЕС) 2016/679, незаконосъобразно е обработил личните данни (снимки и телефонен номер) на потърпевшата, като собственоръчно е създал профил и е публикувал снимки и телефонен номер на лицето, без нейно знание и съгласие, с което е нарушил чл. 6, § 1, буква „а“ от Регламент (ЕС) 2016/679. **На лицето се съставя АУАН и с НП е наложена глоба.**

3.13. В КЗЛД постъпва сигнал от управител на дружество с изложени твърдения за евентуално нарушение на Регламент (ЕС)2016/679 и ЗЗЛД при обработването на справки за изплатени през 2022 г. доходи на физически лица по чл. 73, ал. 1 от ЗДДФЛ. В него се посочва, че при извършена на 14.07.2023 г. от управителя на дружеството чрез фирмения персонален идентификационен код (ПИК) справка за актуалното състояние на дружеството за 2022 г. (по чл. 73, ал. 1 от ЗДДФЛ) в електронната услуга „Предоставяне на справка за актуалното състояние на данните, декларирани със Справката за изплатени през годината доходи по чл. 73, ал. 1 от ЗДДФЛ и за удържаните данък и задължителни осигурителни вноски“ на НАП, е констатирано наличие на списък от 248 страници, всяка с по 10 реда лични данни. Изложени са твърдения, че след извършена справка от счетоводителя на дружеството е констатирано наличие на идентичен списък с данни на физически лица и в други фирми (без приложени доказателства за това твърдения), както и че за констатацията е уведомен администраторът, чиито данни са разпространени.

В резултат на извършена проверка на АЛД по безспорен и категоричен начин се установява, че при осъществяване на дейността си, в качеството на АЛД съгласно чл. 4, т. 7 от Регламент (ЕС) 2016/679, не е отчела естеството, обхвата, контекста и целите на обработването, както и рисковете за правата и свободите на физическите лица, като не е приложила подходящи технически и организационни мерки, в резултат на което на 14.07.2023 г. са осъществени неразрешен достъп, неразрешено разкриване и разпространение на личните данни на 350 (триста и петдесет) физически лица, като е нарушена поверителността на техните лични данни (данни относно физическа идентичност – три имена и ЕГН; финансови данни – брутен размер на дохода, удържани задължителни осигурителни вноски – не за всички лица и удържан данък по ЗДДФЛ – не за всички лица), съдържащи се в подадени към НАП справки за изплатени през 2022 г.

доходи на физически лица по чл. 73, ал. 1 от ЗДДФЛ, с което са нарушени чл. 32, § 1, буква „б“ от Регламент (ЕС) 2016/679 и чл. 66, ал. 1 от ЗЗЛД, във връзка с чл. 5, § 1, буква „е“ от Регламента. Съставен е и връчен АУАН.

В законоустановения срок се сключва споразумение по реда на чл. 58г от ЗАНН с АЛД, с което се налага санкция, същата е платена в срок.

3.14. В КЗЛД постъпва сигнал, в който са изложени твърдения, че преди време е подаден сигнал към Изпълнителна агенция. Впоследствие сигналоподателят получава обаждане от непознато лице (от непознат номер). По време на проведения телефонен разговор лицето твърди, че има телефонния номер на сигналоподателя от папка с документи, която е намерил. След проведена същия ден среща между двамата лицето му предава папка с документи, която съдържа подадената към Агенцията жалба, неговите лични данни като адрес за кореспонденция, имена, телефон, имейл адрес, медицинска документация, заповеди за проверка на медицински заведения, командировъчни заповеди и други документи с печати на Изпълнителна агенция „Медицински надзор“.

След извършена проверка на място по безспорен и категоричен начин се установява, че при осъществяване на дейността си Изпълнителната агенция, в качеството на АЛД съгласно чл. 4, т. 7 от Регламент (ЕС) 2016/679, не е отчела естеството, обхвата, контекста и целите на обработването, както и рисковете за правата и свободите на физическите лица, като не е приложила подходящи технически и организационни мерки, в резултат на което на 22.08.2023 г. в гр. Велико Търново са изгубени документи, осъществени са неразрешен достъп, неразрешено разкриване и разпространение на личните данни на 4 (четири) физически лица, едно от които малолетно дете, като е нарушена поверителността на техните данни, с което са нарушени чл. 32, § 1, буква „б“ от Регламент (ЕС) 2016/679 и чл. 66, ал. 1 от ЗЗЛД, във връзка с чл. 5, § 1, буква „е“ от Регламента.

Издадено и връчено е наказателно постановление, с което се налага имуществена санкция, същата е платена доброволно.

3.15. Видеонаблюдение

Постоянна тенденция е нарастването на използването на системи за видеонаблюдение в публичния и частния сектор, в т. ч. и технологии като интелигентни звънци и безжични камери. Изграждането на система за видеонаблюдение, включваща видеокамери, свързани със записващо устройство и осъществяваща записи с образи на физически лица с възможност за тяхното последващо идентифициране, представлява „обработване“ на лични данни по смисъла на чл. 4, ал. 2 от Регламент (ЕС) 2016/679.

Законосъобразността на видеонаблюдението се явява основната дейност – предмет на надзор от страна на КЗЛД, през последните години. Съгласно натрупаната практика, подробно разяснявана и в предишни годишни отчети на КЗЛД, видеонаблюдението условно може да се раздели на следните категории:

• Видеонаблюдение, осъществявано в жилищни сгради в режим на етажна собственост: в тези случаи администраторът следва да получи съгласието на останалите живущи в етажната собственост, като за целта трябва да бъде взето решение на проведено общо събрание на етажната собственост с 51 на сто от присъстващите. Дори да има такова решение, обхватът на видеонаблюдението трябва да бъде ограничен в рамките на общите части на жилищната сграда, като не трябва да се заснемат публични места – улици, тротоари, затревени площи, както и други сгради.

• Видеонаблюдение на имоти в режим на съсобственост: администраторът трябва да ограничи обхвата на видеозаснемане само до частта от имота, която е определена за ползване от него, а ако имотът не е поделен условно, се взема под внимание дали легитимният интерес на охраняващия има превес над интереса на субекта на данни.

• Видеонаблюдение между съседи, обитаващи съседни имоти: администраторът трябва да ограничи обхвата на видеозаснемане само до рамките собствения си имот, като не трябва да заснема публични места – улици, тротоари, затревени площи, както и чужди имоти.

• Видеонаблюдение на работното място: в случаите, в които администраторът, в качеството си на работодател, е инсталирал системи за видеонаблюдение с цел контрол на работния процес, следва да уведоми служителите за извършване на такова видеонаблюдение. От съществено значение в такива случаи е да се извърши преценка и да се балансират легитимните интереси на администраторите и правата и свободите на субектите на данни. В обхвата на видеонаблюдение не трябва да попадат стаи за почивка, санитарни помещение, помещения за преобличане.

3.16. Обществен интерес представлява и казусът, при който са обработени лични данни на починали лица от политическите партии, коалиции и инициативни комитети в подписки за участие в изборите, проведени на 02.04.2023 г.

На свое заседание, проведено на 12.04.2023 г., КЗЛД се самосезира във връзка с обработването на лични данни на починали лица от страна на политически партии и коалиции при произвеждане на изборите за народни представители на 2 април 2023 г. В резултат на извършените проверки са съставени и връчени АУАН на съответните политически (партии) субекти в качеството им на АЛД съгласно §1, т. 2 от

Допълнителните разпоредби на ЗЗЛД, за нарушение на чл. 25е, ал. 1 от ЗЗЛД за това, че са обработили без правно основание и в нарушение на обществения интерес лични данни (три имена и единен граждански номер) на починали преди влизане в сила на Указ № 28/31.01.2023 г. на президента на Република България физически лица, които са вписани в списъците на избирателите, подкрепящи регистрацията на партията/коалицията/инициативния комитет в ЦИК за участие в изборите за народни представители, насрочени за 02.04.2023 г. Издадени са 24 бр. наказателни постановления за нарушение на чл. 25е, ал. 1 от ЗЗЛД. Без констатирани нарушения от страна на политическите субекти е приключила 1 бр. проверка.

В резултат на извършените проверки са съставени 39 бр. АУАН на политическите субекти. По 3 бр. от образуваните административнонаказателните производства са постъпили предложения по чл. 58г от ЗАНН за сключване на споразумения.

На основание чл. 54, ал. 1, т. 1 от ЗАНН с резолюция са прекратени 1 бр. административнонаказателните производства. В процес на връчване са 7 бр. АУАН.

В хода на проверките се констатира, че 15 бр. политически субекти са обработили незаконосъобразно данните на по-малко от 10 починали лица в съответните им списъци на избирателите, подкрепящи регистрацията им за участие в изборите за народни представители, насрочени за 02.04.2023 г., което представлява маловажен случай и на основание чл. 28, ал. 1 от ЗАНН наказващият орган – председателят на КЗЛД, е отправил писмено предупреждение до тях.

4. Наложени корективни мерки и сравнителен анализ.

Наложените от КЗЛД корективни мерки за констатирани нарушения след постъпили сигнали и/или при извършване на проверки са 69 бр., от които 45 бр. разпореждания, 5 бр. официални предупреждения и 14 бр. предупреждения, основно за нарушение на чл. 32, §1, букви „б“ и „г“ от Регламент (ЕС) 2016/679, чл. 6, §1 букви „а – е“ от Регламент (ЕС) 2016/679, чл. 6, §1 от Регламент (ЕС) 2016/679 и чл. 38, §6 от Регламент (ЕС) 2016/679, чл. 25г от ЗЗЛД, чл. 25е от ЗЗЛД. Прави впечатление, че броят им е значително завишен спрямо 2018 г. (влизане в сила на Регламент (ЕС) 2016/679), когато те са общо 14 бр.

С 5 бр. решения на КЗЛД с издадени корективни мерки са наложени и санкции в общ размер на 12 500 лв.

По отношение на предложенията за налагане на санкции по постъпили сигнали и извършени проверки, при които са констатирани нарушения, е спазван принципът, че нарушението на Регламент (ЕС) 2016/679 и ЗЗЛД следва да води до налагане на „еквивалентни санкции“. Наложените от КЗЛД административните наказания „глоба“ или

„имуществена санкция“ са определени така, че да осъществят в пълен обем правоохранителната и превантивна роля, тоест да бъдат „ефективни, пропорционални и възпиращи“. Същите отразяват адекватно естеството, тежестта и последиците от нарушението, като всички факти по случая се оценяват по начин, който е последователен и обективно обоснован.

Оценката за това какви мерки са ефективни, пропорционални и възпиращи във всеки отделен случай отразява целта, преследвана с избраната корективна мярка, т.е. възстановяване на спазването на правилата или санкциониране на неправомерно поведение (или и двете).

Във всеки конкретен казус се взимат предвид критериите за оценка в чл. 83, §2, засягащи естеството на нарушението: дали се касае за непредприети достатъчни мерки за предотвратяване на незаконосъобразно обработване на лични данни; дали се отнася до фишинг атака или друг умишлен противозаконен подход с цел незаконосъобразно обработване на лични данни; човешка грешка; тежестта на нарушението: дали е извършено умишлено или по небрежност; продължителността на нарушението (продължителността на нарушението може да е индикация например за умишлено поведение от страна на администратора или непредприемане на подходящи превантивни мерки, или неспособност да се въведат изискваните технически и организационни мерки).

На задължителна преценка подлежи и фактът относно броя на засегнатите субекти на данни, за да се определи дали това е изолиран случай, или показва системно нарушение или липса на подходящи практики. Това означава, че и изолираните случаи подлежат на действия по правоприлагане, тъй като дори един изолиран случай може да засегне множество субекти на данни. При всеки конкретен казус по сигнал или проверка, при който са констатирани нарушения на сигурността на личните данни, се вземат предвид и размерът и относителната тежест на настъпилите и/или възможни вреди за субектите на данни, както и степента на причинените им вреди предвид факта, че обработването на лични данни може да породи рискове за правата и свободите на физическите лица.

Рискът за правата и свободите на лицата с различна вероятност и тежест може да произтича от обработване на лични данни, което би могло да доведе до физически, материални или нематериални вреди, по-специално: когато обработването може да породи дискриминация, кражба на самоличност или измама с фалшива самоличност, финансови загуби, накърняване на репутацията, нарушаване на поверителността на лични данни, защитени от професионална тайна, неразрешено премахване на псевдонимизация или други значителни икономически или социални неблагоприятни последствия; или когато субектите на данни могат да бъдат лишени от свои права и свободи или от упражняване на

контрол върху своите лични данни; когато се обработват лични данни, които разкриват расов или етнически произход, политически възгледи, религиозни или философски убеждения, членство в професионална организация и обработването на генетични данни, данни за здравословното състояние или данни за сексуалния живот, или за нарушения на свързани с тях мерки за сигурност; когато се оценяват лични аспекти, по-специално, анализиране или прогнозиране на аспекти, отнасящи се до представянето на работното място, икономическото положение, здравето, личните предпочитания или интереси, надеждността или поведението, местонахождението или движенията в пространството, с цел създаване или използване на лични профили; когато се обработват лични данни на уязвими лица, по-специално, на деца; или когато обработването включва голям обем лични данни и засяга голям брой субекти на данни. Важен аспект от извършваните проверки е и констатирането дали има търговия с лични данни за маркетингови цели, т.е. продажбата на данните като данни, за които е дадено разрешение за обработване от субектите на данни.

Огромно значение за налаганите санкции и/или корективни мерки има и оценката на проверяващите за действията, предприети от АЛД/ОЛД данни за смекчаване на последиците от вредите, претърпени от субектите на данни. Това е основата за преценка за наличието на утежняващи или смекчаващи обстоятелства, предвид което се налагат подходящи мерки, които наклоняват везните към мерките, които са по-ефективни, пропорционални и възпиращи в дадения казус.

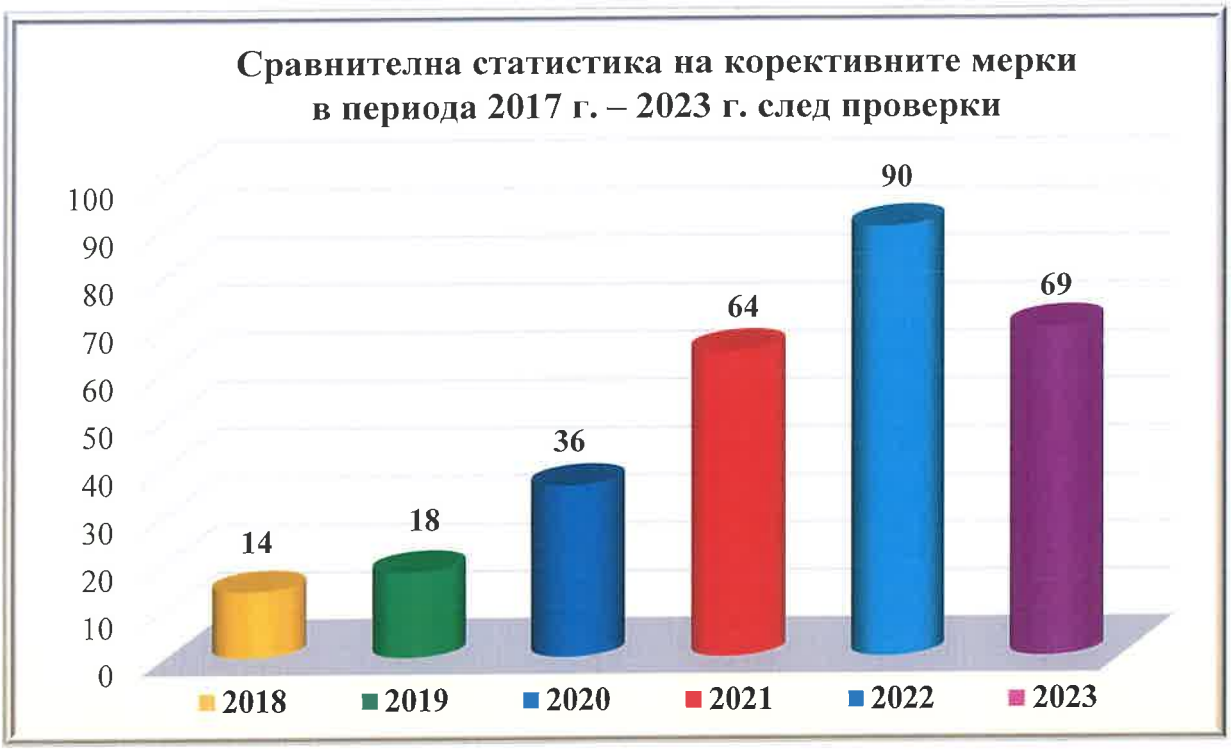
Важни за преценката на проверяващия екип и предложението за прилагане на определена санкция или мярка е и степента на отговорност на АЛД/ОЛД, като се вземат предвид техническите и организационните мерки, въведени от тях в съответствие с чл. 25 и чл. 32 от ОРЗД.

От значение е и наличието на предишни нарушения, извършени от АЛД/ОЛД. Степента на сътрудничество с надзорния орган с цел отстраняване на нарушението и смекчаване на евентуалните неблагоприятни последици в правната сфера на физическите лица също се взема предвид при изготвяне становището на проверяващия екип във всеки конкретен случай.

За размера и вида на предложената корективна мярка или санкция значение имат и категориите лични данни, засегнати от нарушението, най-вече свързано ли е нарушението с обработване на специални категории данни по чл. 9 или чл. 10 от Регламента, могат ли физическите лица да бъдат идентифицирани пряко или непряко, обработването включва ли данни, разпространението на които би довело до непосредствени вреди/затруднения за лицето (и които попадат извън обхвата на категориите по чл. 9 или чл. 10), и др.

Показателен за сътрудничеството на администратора е и начинът, по който нарушението е станало известно на надзорния орган, по-специално, дали и до каква степен администраторът или обработващият лични данни е уведомил за нарушението.

На графиката е изобразена сравнителна статистика на наложените корективни мерки в периода 2017 – 2023 г. след извършени проверки (Фиг. 7):

Фиг. 7

5. Административнонаказателни производства.

Въз основа на извършени проверки по искания за упражняване на надзорни правомощия и сигнали за 2023 г. са съставени 50 бр. акта за установяване на административни нарушения. 37 административни преписки са завършили със съставяне на наказателни постановления, 12 са приключили със споразумения, 15 са приключили с предупреждение по чл. 28 от ЗАНН и 1 преписка е прекратена по чл. 54 от ЗАНН. Наложените санкции с наказателни постановления са в размер на 79 300 лв., а наложени и събрани санкции със споразумения са в размер на 11 600 лв. – платени доброволно. От издадените наказателни постановления към края на отчетния период 7 бр. са обжалвани и са в съдебна фаза, а 22 бр. са в процес на връчване.

На графиката е представена сравнителна статистика на наложените санкции с наказателни постановления след извършени в периода 2017 – 2023 г. проверки (Фиг. 8):

Фиг. 8

В процес на принудително събиране от НАП към 31.12.2023 г. са глоби и имуществени санкции, наложени с НП в размер на 73 140 лв., като през 2023 г. е събрана сума в размер на 13 480 лв., платена по сметка на КЗЛД. Глоби и имуществени санкции, наложени с НП в процес на доброволно изпълнение, са в размер на 97 900 лв.

През 2023 г. са платени глоби и имуществени санкции в размер на 12 600 лева по сключени споразумения.

През 2023 г. е осъществено процесуално представителство на 21 административнонаказателни производства пред РС, АССГ и ВАС. Спечелено е дело срещу банка ДСК на стойност 1 000 000 (един милион) лева, заплатени по сметка на КЗЛД през месец януари 2024 г., както и спечелено на първа инстанция дело с НАП за наложена санкция от 5 100 000 (пет милиона и сто хиляди) лева за разпространение на данни, за което комисията е номинирана в раздел „Дело на годината“ от Медийната асоциация на Единадесетите национални награди за правосъдие.

6. Уведомления за нарушения на сигурността на личните данни.

6.1. Статистика и анализ на получените уведомления.

Един от важните елементи в контролната дейност на КЗЛД е свързан с производствата по разглеждане на уведомления за нарушение на сигурността на личните

данни по чл. 33 от Регламент (ЕС) 2016/679. В случай на нарушение сигурността на обработваните лични данни администраторът е длъжен без ненужно забавяне, но не по-късно от 72 часа, след като е разбрал за нарушението, да уведоми надзорния орган, а в някои случаи и физическите лица, субекти на данни. Изключение от задължението за подаване на уведомление до КЗЛД се допуска в хипотезата, в която не съществува вероятност нарушението да породи риск за правата и свободите на физическите лица. Съгласно определението, посочено в Регламента – „нарушение на сигурността на лични данни“ означава нарушение на сигурността, което води до случайно или неправомерно унищожаване, загуба, промяна, неразрешено разкриване или достъп до лични данни, които се предават, съхраняват или обработват по друг начин“. Следва да се отбележи, че в зависимост от обстоятелствата, нарушението може да засегне поверителността, целостта и наличността на личните данни, както и каквато и да е комбинация от тях. Регламентът задължава администратора да оцени рисковете с различна вероятност и тежест и да приложи всички подходящи технически и организационни мерки, за да бъдат защитени правата на субектите. Установяването на нарушение и своевременното информиране на надзорния орган и на субектите на данни са свързани с отчитането на естеството и тежестта на нарушението и последиците, както и с оценяването на неблагоприятното въздействие от тях върху субектите на данни.

В изпълнение на чл. 15 от ЗЗЛД и чл. 62 от Правилника за дейността на Комисията и на нейната администрация КЗЛД регистрира уведомленията за нарушение на сигурността на личните данни в съответния регистър и извършва анализ за наличие на информацията по чл. 33, §3 от Регламент (ЕС) 2016/679, както и определя нивото на риска съгласно Методика за оценка на риска при нарушение на сигурността на личните данни, приета от Комисията.

За отчетния период в КЗЛД са получени общо 51 уведомления за нарушения на сигурността на данните. Голяма част от администраторите, които подават уведомления за нарушение, използват образеца на уведомлението, утвърден от КЗЛД през 2021 г.

От общо подадените уведомления 12 от тях са преценени с ниско ниво на риск за правата и свободите на физическите лица. Това са случаите, в които е малка или незначителна вероятността от нарушението на сигурността на личните данни да настъпят имуществени или неимуществени вреди за субекта на данни. По такива случаи не се предприемат допълнителни действия от страна на надзорния орган.

Със средно ниво на риск са преценени 11 уведомления. Касае се за случаи, при които вероятността за субекта на данни да настъпят имуществени или неимуществени вреди в резултат на нарушението на сигурността на личните данни е голяма или много голяма.

Също така тези вреди може да се състоят в незначителни финансови загуби, незначителни икономически или социални неблагоприятни последствия, накърняване на репутацията, разкриване, разпространяване или осигуряване на неразрешен достъп до лични данни по чл. 9, пар. 1 или чл. 10 от Регламент (ЕС) 2016/679, автоматизирано вземане на решение, което може да породи правни последствия за отделен субект на данни или по подобен начин да го засегне в значителна степен, вкл. профилиране, лишаване на субекта на данни от контрол върху негови лични данни, незначително засягане на права или свободи на едно или повече физически лица. В случаите, в които се определя средно ниво на риск, се извършва проверка по документи, като се изисква от администратора представяне на допълнителна информация. След получаване на информацията случаите отново се разглеждат и преценяват. Осъществени са 12 такива проверки, като 5 от тях са по постъпили през 2022 г. уведомления за нарушения на сигурността на личните данни. В края на отчетния период по 5 от преписките за нарушения проверките все още не са приключили.

С високо ниво на риск са оценени 4 уведомления. В тези случаи вероятността за субекта на данни да настъпят имуществени или неимуществени вреди в резултат на нарушението на сигурността на личните данни е сигурна или значителна. Също така тези вреди може да включват кражба на самоличност, измама с фалшива самоличност, финансови загуби, значителни икономически или социални неблагоприятни последствия на едно или повече физически лица, лишаване от права или свободи на едно или повече физически лица, автоматизирано вземане на решение, което може да породи правни последствия за множество субекти на данни или по подобен начин да ги засегне в значителна степен, вкл. профилиране, или когато вредите засягат голям брой субекти на данни или уязвими лица или се засяга голям обем лични данни. В тези случаи Комисията извършва проверка на място при администратора.

При 7 от случаите, свързани с нарушения на сигурността на личните данни, е установено трансгранично обработване на данни от администратори, установени извън България, което налага, на основание чл. 56 от Регламента, КЗЛД да се конституира като засегнат надзорен орган (ЗНО) и да се регистрира като такъв в Информационната система на вътрешния пазар (ИСВП).

На Фиг. 9 е представено процентното съотношение на постъпилите уведомления за нарушение на сигурността на данните и съответното решение на КЗЛД. От случаите, реално свързани с нарушение на сигурността, най-висок е процентът на тези, за които при анализа е установено ниско ниво на риск – 23%. Случаите на инциденти със средно ниво на риск са 22%, а с високо ниво на риск са 8%. КЗЛД е ЗНО в 14% от случаите. Най-висок

е процентът на случаите, които по различни причини, най-често вътрешно административни, са класифицирани като „други“ – 33%.

Фиг. 9

В частта „други“ са 17 от уведомленията, които са преценени, както следва: за 1 уведомление, след анализ на изложеното в него, се констатира, че не е от компетенциите на Комисията и е прието за сведение. По отношение на 5 от уведомленията е установено, че няма реален пробив в сигурността на данните. Към категория „други“ е включен един случай на уведомление, което е приобщено към преписка по сигнал, касаещ същото нарушение и друго, за което в последствие администраторът съобщава за допълнително засегнати данни, различни от първоначално подадените. Висящи са 9 преписки, които също влизат в тази категория.

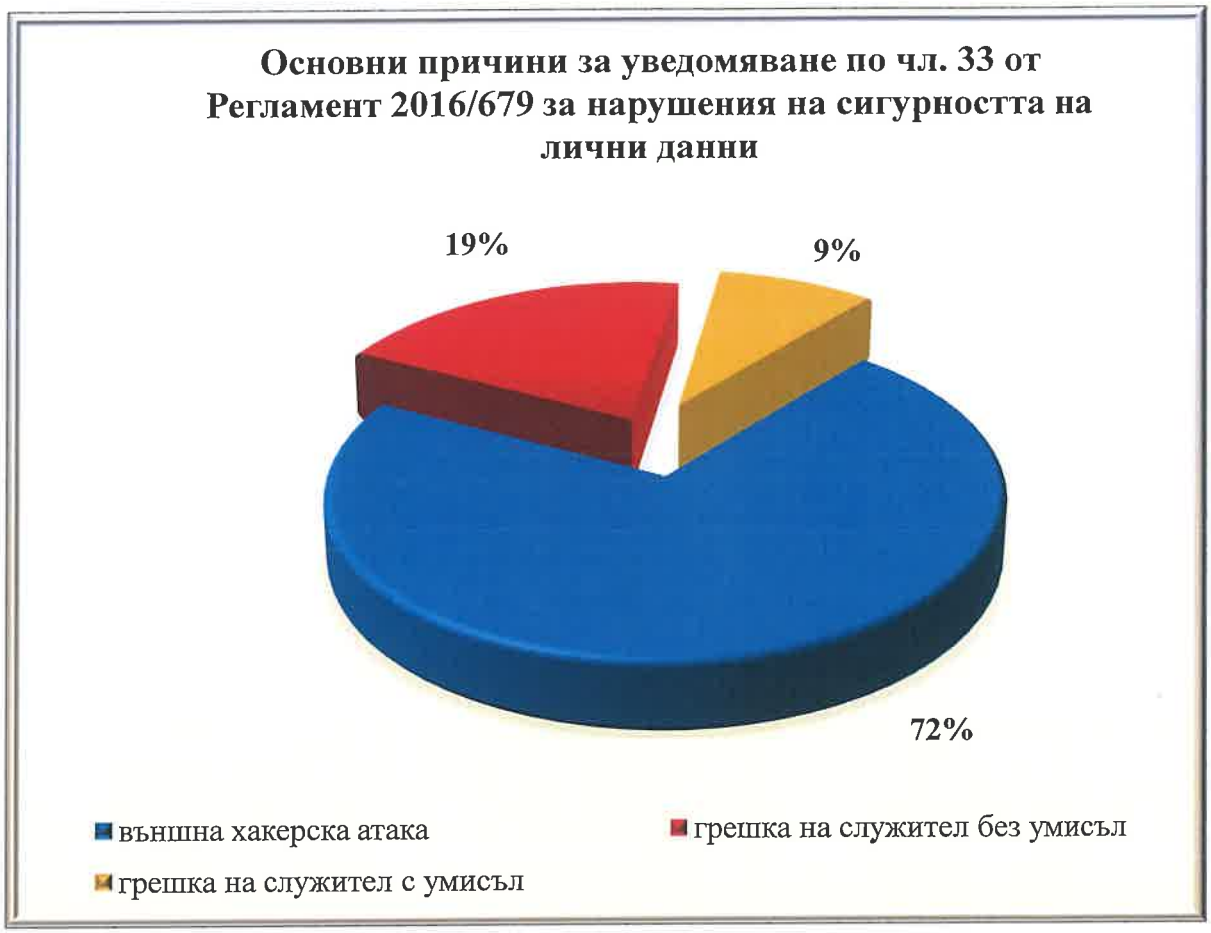
Натрупаните данни по отношение на преценения риск за правата и свободите на засегнатите от нарушенията субекти на данни през годините (фиг. 10) показват тенденция за намаляване на „високия“ риск, което се потвърждава и през 2023 г. За периода от началото на прилагане на ОРЗД броят на регистрираните в КЗЛД уведомления за нарушение на сигурността на данните като цяло също е с тенденция към намаляване. Това е индикатор за повишеното разбиране от страна на администраторите за

задълженията им, произтичащи от приложимото законодателство в областта на защитата на личните данни, и особено за предприемането на подходящи технически и организационни мерки за осигуряване на сигурност на обработването.

Фиг. 10

Видно от разреза, според причините/причинителите на нарушения в сигурността на данните (фиг. 11), най-голям процент са случаите на инциденти, свързани с външни злонамерени атаки към системите на администраторите, представляващи различни по вид киберпрестъпления, включително кражби или криптиране на бази данни, съдържащи лични данни, за което са уведомени и съответните правоохранителни органи – 72%. На следващо място с 19% са инцидентите, свързани с разкриването на данни пред трети лица вследствие на неволни технически грешки, предизвикани от човешки фактор. В 9% от случаите нарушенията са причинени от злоупотреба със служебно положение.

Фиг. 11

През отчетния период се констатира многообразие на секторите от обществения живот, в които осъществяват дейност подалите уведомления АЛД: от тях държавни институции – 7 бр.; учебни заведения – 4 бр.; застрахователи – 4 бр.; лаборатории за изследвания – 2 бр.; банки – 1 бр.; за 12 от случаите прави впечатление, че основното място на установяване на АЛД е САЩ, а 21 бр. обхващат АЛД с разнообразен предмет на дейност.

От регистрираните пробиви на сигурността на данните 22% засягат публични институции (държавни и образователни структури), а останалите са от частния сектор.

6.2. Извършени проверки/одити по получените уведомления – констативни актове и становища.

По получените уведомления за нарушения на сигурността на личните данни дирекцията е изготвила съответни доклади за определяне нивото на риск и за конституиране като засегнат надзорен орган. Изготвените констативни актове за отчетния период са 12, становищата – 3. Изготвени са и 9 решения на основание чл. 58, параграф 2 от Регламента за налагане на корективни мерки.

6.3. Наложени корективни мерки по чл. 58, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2016/679.

Във връзка с постъпили уведомления за нарушения на сигурността на личните данни по чл. 33 от Регламент (ЕС) 2016/679 през 2023 г. КЗЛД е реализирала правомощията си по чл. 58, параграф 2 от регламента, като с решения са приложени следните корективни мерки:

– официално предупреждение по буква „б“ – 4 бр.;

– разпореждане по буква „г“ – 7 бр.;

– разпореждане по буква „д“ – 1 бр.;

– имуществена санкция по буква „и“ в размер на 16 500 лв. – 4 бр.

При определяне на конкретните корективни мерки, които са алтернативно изброени в чл. 58, параграф 2 от регламента, КЗЛД отчита естеството, тежестта и продължителността на нарушението, целта на съответното обработване, броя на засегнатите субекти на данни и степента на причинената им вреда, категориите лични данни, засегнати от нарушението, действията, предприети от АЛД/ОЛД за смекчаване на последиците от нарушението.

Анализът на практиката на КЗЛД по отношение упражнените корективни правомощия във връзка с постъпили уведомления за нарушения на сигурността на личните данни по чл. 33 от Регламента показват аналогичната на намаляването на броя уведомления за нарушения и степента на риска от тях, тенденция за намаляване (фиг. 12). Изводът от посочената констатация е, че АЛД постепенно започват да разбират и възприемат задълженията, произтичащи от приложимото законодателство в областта на защитата на личните данни, и особено необходимостта от предприемането на своевременни подходящи технически и организационни мерки за осигуряване на сигурност на обработваните лични данни.

Фиг. 12

Издадените през 2023 г. разпореждания са насочени към прилагане на подходящи технически и организационни мерки за осигуряване ниво на сигурност, включително защита срещу неразрешено или незаконосъобразно обработване, срещу случайна загуба и неоторизиран достъп до личните данни на физически лица; обучение на служителите по отношение на обработването на лични данни; спазване на разпоредбите на чл. 34 от регламента за уведомяване на субектите на данни в случаи на нарушение на сигурността на личните данни и др.

През разглеждания период КЗЛД е наложила имуществени санкции на четири АЛД, подали уведомления за нарушение на сигурността на данните, както следва:

• Имуществена санкция в размер на 5000 лв., която е потвърдена с решение на АССГ. Обжалва се пред ВАС.

• Имуществена санкция в размер на 10 000 лв., която е обжалвана на първа инстанция.

• Наложените имуществени санкции в размер на 500 лв. и 1000 лв. са изплатени от АЛД, без да бъдат обжалвани.

7. Предварителна консултация с КЗЛД по чл.36 от Регламент (ЕС) 2016/679.

7.1. Предварителната консултация по чл. 36, ал. 1 от Регламент (ЕС) 2016/679 е важна част от контролните функции на КЗЛД и е в пряка връзка с извършването от АЛД/ОЛД на **оценка на въздействието върху защитата на данните** (ОВЗД) по чл.35 от ОРЗД.

Самата ОВЗД е процес, чиято цел е да опише обработването на лични данни, да оцени неговата необходимост и пропорционалност и да спомогне за управлението на рисковете за правата и свободите на физическите лица, като ги оцени и определи мерки за справяне с тези рискове. Тя представлява и важен инструмент за отчетност на АЛД, че са предприети подходящи мерки за гарантиране спазването на Регламента.

Когато чрез ОВЗД администраторът констатира, че остатъчните рискове са високи и той не може да установи достатъчни мерки за намаляване на тези рискове до приемливо равнище, задължително се осъществява **консултация с надзорния орган - КЗЛД**. Преди да започне консултацията, АЛД представя на комисията цялата информация посочена в чл. 36, параграф 3 от Регламента и чл. 58, ал. 2 от Правилника за работа на комисията.

Целта на предварителната консултация по чл. 36, ал.1 от Регламента е да се намерят от АЛД, с помощта на надзорния орган, подходящи технически и организационни мерки, които да свалят високото ниво на риск, показано от ОВЗД, до приемливи за целта на обработването нива. Надзорният орган може да използва всяко от правомощията си по чл. 58 от Регламента, за да ограничи или дори да спре такова обработване, докато АЛД не намери подходящи технически и организационни мерки за намаляване на високия риск до приемливо равнище.

7.2. Като допълнителен вид следва да се има предвид ***предварителната консултация по чл. 65, ал. 1 от ЗЗЛД,*** която е уредена в изменената Глава осма на ЗЗЛД (изм. – ДВ, бр. 17 от 2019г.) и с която глава е транспонирана в нашето законодателство „Директива (ЕС) 2016/680 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 година относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от компетентните органи за целите на предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления или изпълнението на наказания и относно свободното движение на такива данни, и за отмяна на Рамково решение 2008/977/ПВР на Съвета“ (Директива (ЕС) 2016/680, Директивата).

Най-важната особеност тук е кръгът от АЛД, които следва да ползват това основание при търсенето на предварителна консултация с комисията. Те са посочени в чл. 42, ал. 4 от ЗЗЛД: „…държавните органи, които имат правомощия по предотвратяването,

разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления или изпълнението на наказания, включително предпазването от заплахи за обществената сигурност и тяхното предотвратяване.“ Изброяването е изчерпателно и никой друг извън посочените държавни органи не може да се позове на нормата по чл.65, ал.1 от ЗЗЛД за искане на предварителна консултация с КЗЛД, а следва да спазва правилата, посочени по-горе по чл.36, ал.1 от Регламента и описани подробно като производство в чл.58, ал.2 от Правилника за работа на комисията.

Друга особеност, като следствие от особения кръг АЛД, визирани в чл.42, ал.4 от ЗЗЛД, е и хипотезата на ***задължителна предварителна консултация по чл.65, ал.3 от ЗЗЛД*** – „Комисията приема и публикува списък на операциите по обработване, за които е задължителна предварителната консултация по ал. 1“. В този случай изобщо не се поставя въпросът за нивото на риска, от който следва провеждането на предварителната консултация с комисията, а по-важен е видът на обработването на лични данни и дали той попада в посочения списък или не. В изпълнение на това си задължение КЗЛД е приела и публикувала на сайта си „Списък на операциите по обработване на лични данни, за които е задължителна предварителна консултация по чл.65, ал.3 от ЗЗЛД“, като този списък е относим единствено към органите, посочени в чл.42, ал.4 от ЗЗЛД.

7.3. През 2023 г. комисията е била адресат на две искания за предварителна консултация, както по чл.36, ал. 1 от ОРЗД, така и по чл. 65, ал.1 от ЗЗЛД.

В първия случай се иска предварителна консултация на основание разпоредбата на чл. 65, ал. 1, във връзка с ал. 3 от ЗЗЛД, която с оглед статута и същността на дейността на АЛД се оказва неприложима, тъй като АЛД не попада в кръга от компетентните органи по чл. 42, ал. 4 от ЗЗЛД. След направените уточнения от страна на комисията предварителната консултация с КЗЛД продължава по реда на по чл. 36, ал. 1 от Регламента. Конкретното искане е във връзка с предстояща миграция на електронна база данни от регистър, поддържан от един АЛД, към регистър, който ще се поддържа от друг АЛД. Предварителната консултация е поискана от втория АЛД, като след анализ на представената ОВЗД, същата е върната от комисията с указания за преработване. След повторното внасяне на ОВЗД КЗЛД е провела работна среща в сградата на комисията с представители на АЛД, на която са обсъдени подробно различни принципни въпроси относно предстоящата миграция на данни. Като краен резултат от предварителната консултация по чл. 36, ал. 1 от Регламента, КЗЛД е изразила становище, в което е идентифицира определени области от представената ОВЗД, по които комисията е

отправила препоръки към АЛД, за предприемането на допълнителни действия във връзка с реализацията на планираното обработване на лични данни.

Второто искане за предварителна консултация е по чл. 36, ал. 1 от ОРЗД и по повод планирано видеонаблюдение от АЛД с носими камери за тяло, при осъществяване на проверки от негови служители, във връзка с осъществяване на контролните функции на последните. С оглед специфичния мобилен характер за този тип видеонаблюдение, който се явява критичен момент за обработването на личните данни на физическите лица, от страна КЗЛД е изискана значителна допълнителна информация и отново е проведена работна среща в сградата на комисията с представители на АЛД, на която са обсъдени подробно техническите моменти, свързани с планираното обработване. От страна на комисията е направен подробен преглед и на европейската практика по въпроса – предмет на предварителната консултация. Подробен документ по темата на европейско ниво представляват „Насоки за употребата на носими камери за тяло и екшън камери“ (Насоки), разработени по европейски проект, с участието на ирландския надзорен орган по защита на личните данни, хърватския надзорен орган по защита на личните данни и Брюкселския свободен университет. Като основен извод в Насоките се приема за допустимо по принцип такъв тип обработване на лични данни на лицата, но при спазването на ред конкретно посочени завишени изисквания към АЛД. Произнасянето на Комисията със становище е оставено за началото на следващата отчетна година (2024 г.).

8. Анализ на съвременните предизвикателства пред защитата на личните данни

През отчетния период КЗЛД продължава да следи развитието на съвременните заплахи и предизвикателства, произтичащи от изключително бързото развитие на новите технологии. В изложението по-долу е представен анализ по темата „Големи бази данни (big data) и свързаната с тях възможност за профилиране“:

Обработката на големи масиви от данни, Интернет на вещите (Internet of things), изкуственият интелект са основните елементи, характеризиращи съвременното информационно общество. Те позволяват оптимизация на процесите, подобрения на производителността, ограничаване на разходите и подобрен достъп до услуги.

Big Data (Големите данни) са набори от информация с много големи обеми, неагрегирани, в различни формати, сложни и разнообразни. Тези данни могат да идват от много различни източници и да са в различни формати. Това е извън обсега на традиционните методи и софтуер за събиране, обработка и използване на данните.

Предизвикателства при обработването на Big Data

Когато става въпрос за Big Data, има много предизвикателства. Тъй като идва от толкова много различни източници, обработването на тази информация не е лесна задача. Всички събрани данни трябва да се съхранят в различни хранилища, те трябва да бъдат анализирани, за да бъдат достъпни и годни за последващо използване.

Важно е данните да могат да се търсят, така че анализаторите да могат да намерят правилния тип данни, от които се нуждаят.

Освен лесен и общодостъпен начин за намиране на нужната информация, е необходим подходящ метод за актуализиране на събраната информация, както и за нейното модифициране при необходимост. Необходимо е данните да бъдат визуализирани по такъв начин, че и други хора да могат да я достъпват и ползват.

Важен момент от обработването на големи бази данни е възможността за прехвърляте и споделяте на събраните данни, така че същите да могат да се използват от различни потребители, от различни места и за конкретни цели.

За да бъдат използваеми, Big Data следва да бъдат анализирани. Анализът включва четири основни стъпки: събиране, обработка, почистване и анализ:

1. Събиране на данните. Данните идват от различни източници – сензори, устройства и др., както и в различни формат – структурирани, неструктурирани и полуструктурирани. Те трябва да се съхраняват в хранилище на данни. Там ще чакат да бъдат обработени.

2. Обработка на данните. Най-скоро получените данни трябва да преминат филтър. Те се проверяват, определени неща се премахват, сортират се по правилата за подреждане и пр. Това помага с по-нататъшните стъпки, защото осигурява повече полезни, организирани данни.

3. Пречистване на данни. След филтрирането на данни в предишната стъпка идва ред на пречистването им. Данните се проверяват за наличие на конфликтна информация и излишъците и невалидните данни се отхвърлят. Това гарантира по-малко грешки в данните и по-високо качество на анализите с тях.

4. Анализиране на данните. След всички тези стъпки сега данните са добре организирани и готови за анализ. С различни инструменти и техники за анализ на големите данни като AI (изкуствен интелект), машинно обучение (ML), статистически анализ, прогнозен анализ и други, данните ще се използват за показване на модели и разбиране на поведението.

Технологични и софтуерни решения за обработване на Big Data

Съвременното общество генерира огромно количество информация, управлявана от постоянно променящите се приложения, от структурирани, полуструктурирани и

неструктурирани данни. Конвенционалната ИТ инфраструктура не е изградена, за да се справи с разнообразието, скоростта и обема на данните, произведени от социалните мрежи, мобилни приложения, научните изследвания и т. н., като това води до иновации в технологиите.

На софтуерния пазар за обработка на Big Data се предлагат стотици софтуерни инструменти и комплексни платформи. Някои от тях имат дългогодишна история, а други са се появили наскоро. На този пазар доминират големите корпоративни производители на софтуерни решения, като Oracle, IBM, SAS, SAP, Teradata, Microsoft и др. За техните продукти за работа с Big Data е характерно, че са интегрирани с комплексни решения за управление на бизнеса.

На пазара се предлагат също и продукти, базирани на отворен код като Apache Hadoop, MapReduce, GridGain, Storm и др. Някои от софтуерните решения с отворен код често се включват в проекти на комерсиални производители.

Изборът на правилната платформа за анализ на Big Data обикновено зависи от няколко важни фактора като размера на данните, които ще се обработват; скоростта, с която платформата може да обработва данни в реално време; модела за развитие, който може да се прилага офлайн, изисквайки повече време или да се използва в онлайн режим, показвайки резултатите почти мигновено.

Популярността на използването на системи за бизнес анализ днес в голяма степен е провокирано от бума в големите данни. Все повече **Business Intelligence** платформи се използват като front-end интерфейси за Big Data.

Business Intelligence (BI) е **набор от инструменти, които предоставят на компаниите възможност за използване на наличните данни, представени по разбираем начин.** Business Intelligence включва процеси, средства и технологии, необходими за превръщането на данните в информация, а информацията в знания и планове, които предполагат бързи и ефективни бизнес действия и подпомагат процеса на вземане на решения.

Именно **чрез BI системите потребителите получават сигурна, консистентна, разбираема, лесна за обработка и навременна информация**, която създава предпоставки за информирано решение.

Съвременният бизнес интелиджънс софтуер обикновено разполага с гъвкави back-end интерфейси, което му позволява **да се свързва с различни източници на данни**. Това, заедно с лесните за използване потребителски интерфейси, прави BI инструментите подходящи за свързване към Big Data архитектури.

За компаниите вече не стои въпросът кога да използват анализа на големи данни, на дневен ред е въпросът как да го правят. Hadoop клъстерите, в качеството си на рентабилно решение за съхранение и обработка на големи обеми данни, са създадени именно за тази цел. Дават възможност за линейно преоразмеряване (мащабиране) на петабайти информация. Hadoop клъстерите са оптимизирани решения за големи обеми данни, които осигуряват висока производителност, висока надеждност и висока скалируемост.

Инфраструктурата за изпитване на големи информационни масиви (BDTI) е платформа в облак, основана на технологии с отворен код, която се предлага безплатно от Европейската комисия на европейските публични администрации за експериментиране с данни. Тя предлага възможност за извличане на ценна информация от данните и ускоряване прехода си към основано на данни вземане на решения.

BDTI предоставя набор от услуги, за да помогне на публичните администрации да проучват и експериментират с различни източници на данни, софтуер и методологии. Наборът от услуги може да бъде разгледани на https://ec-europa.github.io/bdti-infrastructure/service_offering/.

Предоставят се услуги за техническа документация (https://ec-europa.github.io/bdti-infrastructure/Resources/) и поддръжка, които подпомагат създаването на пилотен проект за създаване, изпитване и прилагане на собствени иновативни услуги въз основа на информация от обществения сектор. Инфраструктурата и допълнителните услуги се предоставят безплатно с цел насърчаване и насърчаване на основан на данни публичен сектор.

Тестовата инфраструктура позволява на потребителите да заявят виртуална среда за тестване, изградена в Cloud, която осигурява предварително конфигурирана и готова за използване среда за аналитични експерименти.

Като цяло основните потребители на тази услуга са:

– Създателите на политики, които могат да бъдат подкрепени от специален специализиран екип за изпълнение на пилотния проект за големи информационни масиви, като използват готова платформа за големи информационни масиви, предварително изградени аналитични функции, за да спестят разходи и време;

– ИТ практикуващи, които могат да бъдат подкрепени с готова за използване платформа за големи информационни масиви, като спазват политиките за поверителност и използват инструменти с отворен код;

– Анализатори на данни, които имат възможност лесно да извършват анализи и да създават знания от няколко набора от данни, като използват различни аналитични инструменти и технологии.

– Подобрените анализи и обработка на данни, особено на големи информационни масиви, ще направят възможно:

– Трансформиране на европейските сектори на услугите чрез генериране на широка гама от иновативни информационни продукти и услуги;

– Повишаване на производителността на всички сектори на икономиката чрез подобряване на бизнес разузнаването;

– Да се справят по-ефективно с много от предизвикателствата, пред които са изправени нашите общества;

– Подобряване на научните изследвания и ускоряване на иновациите;

– Постигане на намаляване на разходите чрез по-персонализирани услуги;

– Повишаване на ефективността в публичния сектор.

Законодателството на ЕС по отношение на Big Data

Към момента големите масиви от данни са притежание основно на големи компании в цифровия бизнес. Законодателството на ЕС има за цел насърчаване на появата на алтернативи като спомогне за развитието на бизнес модели, основани на масиви от данни, и стимулира цифровата икономика.

На 6 април 2022 г. Европейският парламент прие законодателния акт за управлението на данните (The Data Governance Act – DGA). Той цели да намали разходите на компаниите за набавяне на данни, както и пречките за навлизане на пазара на цифрови услуги.

Новите правила се стремят да повишат доверието в споделянето на данни и да го приведат към изискванията на законодателството за защита на данните. Ще се използват широк набор от инструменти за тази цел – от технически решения като анонимизирането и обединяването на данни до налагането на правни изисквания на тези, които ще ползват данните.

Правилата ще спомогнат за по-доброто използване на данни, събирани в някои сфери на публичния сектор. Те позволяват също така създаването на общи европейски пространства на данни в различни области: здравеопазване, околна среда, енергетика, селско стопанство, мобилност, финанси, производство, публична администрация и умения.

Регулират се т. нар. пазари на данни – онлайн платформи, на които могат да бъдат купувани или продавани данни. Целта е такива посредници да получат признание като администратори на данни, заслужаващи доверие.

Правилата улесняват и споделянето на данни с нетърговски цели (в полза на обществото) от компании, организации или отделни хора.

Основен стълб на европейската стратегия за данните е предложеният Регламент относно хармонизирани правила за справедлив достъп и използване на данни, известен също като Закон за данните (The Data Act), приет от Европейската комисия на 23 февруари 2022 г. Той е ключова мярка за предоставяне на повече данни за използване в съответствие с правилата и ценностите на ЕС.

Новите мерки допълват Регламента относно управлението на данните (Data Governance Regulation), предложен през ноември 2020 г., първият резултат от Европейската стратегия за данните (European strategy for data). Докато Регламентът относно управлението на данните създава процеси и структури за улесняване на данните, Законът за данните изяснява кой може да създава стойност от данните и при какви условия. Той ще гарантира справедливост чрез установяване на правила относно използването на данни, генерирани от устройствата „интернет на вещите“ (IoT).

Законът за данните има за цел да осигури съгласуваност между правата за достъп до данни, които често се разработват за конкретни ситуации и при различни правила и условия. Въпреки че Законът за данните не засяга съществуващите задължения за достъп до данни, всички бъдещи правила следва да бъдат в съответствие с него. Съществуващите правила следва да бъдат оценени и ако е уместно, приведени в съответствие със Закона за данните, когато предстои тяхното преразглеждане.

Освен това Законът за данните разглежда някои аспекти на Директивата за базите данни (Directive 96/9/EC of the European Parliament and of the Council of 11 March 1996 on the legal protection of databases). По-специално в него се изяснява ролята на правото sui generis върху база данни (т. е. правото на защита на съдържанието на определени бази данни) и неговото прилагане към базите данни, произтичащи от данни, генерирани или получени от устройства за интернет на вещите. Това ще гарантира, че балансът между интересите на притежателите на данни и потребителите е в съответствие с по-широките цели на политиката на ЕС в областта на данните.

Big Data (Големите данни) са неизменна част от технологичния свят и ще стават все по-популярни в бъдеще. Обемът им нараства, различни данни могат да се събират от всевъзможни източници и за разнообразни бизнес нужди. В днешно време е необходимост да се извършва лесен и своевременен анализ и обработване на данните, за да се вземат правилни бизнес решения по-бързо отпреди, както и да се разбират по-добре бизнес процесите във всяка една сфера на дейност.

Съвременните предизвикателства по отношение на Big Data включват изграждане на сигурни и достъпни цифрови инфраструктури и инфраструктури за данни, които са в състояние ефективно да съхраняват, предават и обработват огромни обеми данни с високи стандарти за сигурност и неприкосновеност на личния живот и в съответствие с правилата за защита на личните данни.

V. ПРОИЗВОДСТВА ПО ИЗРАЗЯВАНЕ НА СТАНОВИЩА И УЧАСТИЕ В СЪГЛАСУВАТЕЛНИ ПРОЦЕДУРИ НА НОРМАТИВНИ АКТОВЕ ПО ВЪПРОСИТЕ, СВЪРЗАНИ СЪС ЗАЩИТА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ

1. Обща статистика и по-интересни случаи от практиката на КЗЛД.

През 2023 г. КЗЛД изразява 27 становища по приложението на законодателството за защита на личните данни, включително по 5 съгласувателни процедури по Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация и 1 искане от Народното събрание по предложение за нормативен акт. Прави впечатление, че исканията за изразяване на становища от страна на надзорния орган отразяват проблемите на защитата на личните данни по обществено значимите процеси, като дигитализацията в публичния и частния сектор, използването на нови технологии и произтичащите от това рискове за правата и свободите на субектите на данни, тяхното приложение в трудовоправен контекст и пр.

Очертаващите се тенденции сочат, че защитата на личните данни е политика с хоризонтално приложение, която се разпростира във всяка сфера на обществено-икономическия живот. Тези тенденции затвърждават значимостта на надзорния орган, като същевременно го изправят и пред нови предизвикателства, свързани с развитието на технологиите и тяхната достъпност, особено след пандемичния период.

Все по-често се налага КЗЛД да „арбитрира“ отношенията по обработване на лични данни между различни страни в хода на осъществяваната от тях дейност. Значимостта на разглежданите казуси е наложила подход, при който, преди да се изрази становище, се осъществява пряка комуникация със засегнатите страни с оглед по-задълбоченото изясняване на фактическите и правни аспекти на повдигнатите въпроси.

През отчетния период КЗЛД изразява становища по две преюдициални запитвания, които са предложени и приети като част от формиране на позицията на Република България пред Съда на ЕС.

Във връзка с преюдициално дело **C-200/23**, Агенция по вписванията пред Съда на ЕС, образувано по запитване на Върховния административен съд, КЗЛД взема решение за изразяване на позиция, че е налице правен интерес за предоставяне на писмени бележки. Главното производство е образувано въз основа на касационна жалба на Агенция по вписванията срещу решение, постановено от Административен съд – Добрич, с което Агенцията е осъдена да заплати на физическо лице обезщетение за неимуществени вреди, изразяващи се в негативни емоции и преживявания вследствие на незаконосъобразно обработване на лични данни, съдържащи се в публикувания дружествен договор по

партидата на дружество с ограничена отговорност в Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел.

Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на разпоредби от Директива 2009/101/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 година за координиране на гаранциите, които държавите членки изискват от дружествата по смисъла на член 48, втора алинея от Договора, за защита на интересите на членовете и на трети лица с цел тези гаранции да станат равностойни и от Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 година относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните).

Върховният административен съд, като запитваща юрисдикция, е отправил осем въпроса, на които КЗЛД е предложила отговор, както следва:

1. Възможно ли е член 4, параграф 2 от Директива 2009/101/ЕО да се разглежда като създаващ задължение за държавата членка да допусне оповестяване на дружествен договор, подлежащ на вписване на основание чл. 119 от Търговския закон, в който освен имената на съдружниците, които задължително подлежат на обявяване на основание чл. чл. 2, ал. 2 от Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, съдържа и други техни лични данни? При отговора на този въпрос е важно да се има предвид, че Агенцията по вписванията е публична институция, спрямо която, според константната практика на Съда, могат да бъдат противопоставени разпоредбите на директива с непосредствено действие (Решение от 7 септември 2006 г. по дело Vassallo, C-180/04, ECLI:EU:C:2006:518, Recueil, стр. 1-7251, точка 26 и цитираната съдебна практика).

От текста на разпоредбата не може да се извлече еднозначно наличието на подобно задължение, особено при противопоставянето му на чл. 5 от Регламент (ЕС) 2016/679. Чл. 4, § 2 от Директива 2009/101/ЕО визира „актове и данни“, като самата директива не въвежда по-конкретна разпоредба относно вида на данните. С оглед на обстоятелството, че целта на Директивата е съгласуване на гаранциите, които държавите-членки изискват от дружествата по смисъла на член 58, втора алинея от Договора, за защита на интересите на съдружниците и на трети лица с цел тези гаранции да станат равностойни на цялата територия на Общността и не се фокусира върху личните данни на тези лица, като и не реферира към тогава действащата Директива 95/46/ЕО, то се налага изводът, че към настоящия момент по отношение на обработването на лични данни приложение намират разпоредбите на Регламент (ЕС) 2016/679. В този смисъл не може да се извлече наличие

на правно задължение за оповестяване на лични данни в противовес с принципите за необходимост и пропорционалност на обработването на лични данни, гарантирани по смисъла на въпросния регламент.

2. При положителен отговор на предходния въпрос възможно ли е да се приеме, че в ситуацията, породила спора в главното производство, обработването на личните данни, осъществявано от Агенцията по вписванията, е необходимо за изпълнението на задача от обществен интерес или при упражняването на официални правомощия, които са предоставени на администратора по смисъла на член 6, т. 1, б. „д" от Регламент (ЕС) 2016/679?

С оглед на отговора по първи въпрос и предвид практиката на КЗЛД по отношение на Агенция по вписванията (АВп) се налага изводът, че обработването на лични данни от страна на АВп е въз основа на законово задължение, произтичащо от нормите на съответните материални закони, а не на основание чл. 6, § 1, б „д" от Регламент (ЕС) 2016/679. С други думи, Агенцията по вписвания обработва личните данни на основание чл. 6, § 1, б. „в" от Регламент (ЕС) 2016/679, произтичащо съответно от Търговския закон, Закона за юридическите лица с нестопанска цел, Семейния кодекс, Закона за регистъра БУЛСТАТ и т.н.

3. При положителен отговор на предходните въпроси възможно ли е да се приеме за допустима национална правна уредба като тази в член 13, алинея 9 от Закон за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, която предвижда, че когато в заявлението или в приложените към него документи са посочени лични данни, които не се изискват по закон, се смята, че предоставилите ги лица са дали съгласието си за тяхното обработване от агенцията и за предоставянето на публичен достъп до тях, като внасяща яснота относно възможността за „доброволно оповестяване" по смисъла на член 4, параграф 2 от Директива 2009/101/ЕО и на лични данни независимо от Съображения 32, 40, 42, 43 и 50 от Регламент (ЕС) 2016/679?

С оглед на отговора по първи въпрос и предвид практиката на КЗЛД по отношение на АВп се налага изводът, че разпоредбата на чл. 13, ал. 9 от ЗТРРЮЛНЦ не кореспондира с нормата на чл. 7 от Регламент (ЕС) 2016/679. Доколкото последният има пряко приложение, неговите разпоредби следва да се прилагат преимуществено и директно и да пораждат пряк ефект за субектите на данни. Важно е да се има предвид и че при законово стриктно регламентирани дейности, както и при осъществяване на публични функции и официални правомощия, съгласието на субектите на данни като основание за законосъобразно обработване е изключителна рядкост и по правило важи по отношение на субсидиарни дейности, но не и спрямо основната такава на съответния АЛД/ОЛД.

Чл. 13, ал. 9 от ЗТРРЮЛНЦ е в Глава II – „Регистърно производство“ и поради това касае само и единствено регистърното производство, а не обявяването на информацията в Търговския регистър. Ето защо чл. 13, ал. 9 по никакъв начин не отменя нормата на чл. 2, ал. 2 от същия закон относно задължението на АВп да обявяват информацията по актовете по Търговския регистър без лични данни.

4. Допустимо ли е в изпълнение на задължението, предвидено в член 3, параграф 7 от Директива 2009/101/ЕО, държавите членки да предприемат необходимите мерки, за да избегнат всякакви различия между оповестеното в съответствие с параграф 5 и съдържанието на регистъра или на делото, и за отчитане интересите на третите лица да се запознаят с основните актове на дружеството и други свързани с него данни, посочени в съображение 3 на същата директива, приемането на национално законодателство, което предвижда процесуален ред (образци на заявление, представяне на копия от документи със заличени лични данни), по който да бъде упражнено правото на физическото лице по член 17 от Регламент (ЕС) 2016/679 да иска от администратора изтриване на свързаните с него лични данни без ненужно забавяне, когато лични данни, чието заличаване се иска, са част от публично оповестени (обявени) документи, предоставени на администратора по сходен процесуален ред от друго лице, което с това действие е определило и целта на обработването, което е инициирало?

Чл. 25 от Регламент (ЕС) 2016/679 налага защитата на личните данни да се осъществява на етапа на проектирането и по подразбиране. В този смисъл защитата на правото на неприкосновеност на физическите лица следва да се гарантира преди личните данни да станат „част от публично (обявени) оповестени документи“. В съответствие с отговора по първи въпрос обработването на лични данни чрез оповестяването им следва да се базира на валидно правно основание. Както ЗТРРЮЛНЦ, така и Директива 2009/101/ЕО предписват необходимия набор от данни за осъществяване на обявяването на съответния акт, т.е. налице е изискване за задължителен минимум от данни, изискуеми по закон и в този смисъл всички лични данни, които излизат извън този необходим минимум, се явяват прекомерно обработени.

5. В ситуацията, породила спора в главното производство Агенцията по вписванията само като администратор на лични данни ли действа, или е и техен получател, когато целта на обработване им като част от представени за обявяване документи е определена от друг администратор?

Агенцията по вписванията е администратор на търговския регистър. По смисъла на чл. 4, т. 9 от Регламент (ЕС) 2016/679, се явява и „получател“ на данните на физическите лица, които се обработват чрез обявяване в лично, а не служебно качество на

представляващ/управляващ. В този смисъл АВп не разполага с правна възможност или правомощие, служебно или по искане на субект на данни, да ограничава обработването на вече оповестени данни. Смисълът на защитата на личните данни е недопускане на обработване чрез публично оповестяване на прекомерни по вид и обем лични данни, спрямо целта на тяхното обработване, а именно гарантиране защита на интересите на съдружниците и на трети лица. Именно затова чл. 25 от Регламент (ЕС) 2016/679 налага защитата на личните данни да се осъществява на етапа на проектирането и по подразбиране. Защитата на правото на неприкосновеност на физическите лица следва да се гарантира, преди личните данни да станат „част от публично (обявени) оповестени документи“.

След реформа в съществуващата търговска регистрация ТРРЮЛНЦ преминава от фирмените отделения на окръжните съдилища в АВп. Информационната система на ТРРЮЛНЦ е единна, централизирана електронна база данни. Съгласно чл. 79. ал. 3 от Наредба № 1 от 14 февруари 2007 г. за водене, съхранявани и достъп до ТРРЮЛНЦ, във връзка с чл. 12, ал. 1, т. 6 и ал. 3 от Закона за търговския регистър. АВп осигурява интерфейси за безвъзмезден автоматизиран достъп и обмен на информация от ТРРЮЛНЦ на държавни органи и организации, както и на частни лица срещу заплащане на такса при спазване изискванията на закона.

Едновременно с хармонизирането на Закона за защита на личните данни (ЗЗЛД) с Регламент (ЕС) 2016/679 ЗТРРЮЛНЦ е изменен (с ДВ, бр. 17 от 26.02.2019 г.), като в чл. 2, ал. 2 се въвежда задължението, обстоятелствата и актовете, обявени по силата на закон, за търговците и клоновете на чуждестранни търговци, юридическите лица с нестопанска цел и клоновете на чуждестранни юридически лица с нестопанска цел да се обявяват без информацията, представляваща лични данни, с изключение на информацията, за която със закон се изисква да бъде обявена.

Съгласно чл. 21, т. 4 на ЗТРРЮЛНЦ длъжностното лице по регистрацията следва да се увери, че към заявлението са приложени всички документи, в това число и подлежащите на обявяване актове и съответно техните заверени преписи със заличени лични данни във връзка с изпълнение на изискването на чл. 13, ал. 6 на ЗТРРЮЛНЦ. Съгласно чл. 22, ал. 1 от закона, длъжностното лице по регистрацията извършва обявяване на представения акт, когато са налице предвидените в чл. 21 изисквания и при спазване на изискванията на чл. 2, ал. 2 от ЗТРРЮЛНЦ, съгласно който обстоятелствата и актовете се обявяват без информацията, представляваща лични данни по смисъла на Регламент (ЕС) 2016/679. С обявяването на актове с незаличени лични данни в ТРРЮЛНЦ са нарушени разпоредбите на чл. 2, ал. 2 на ЗТРРЮЛНЦ и изискванията на Регламент (ЕС) 2016/679.

Със свое Становище с рег. № П-386/2015 г. КЗЛД приема, че предвид легалната дефиниция на ТРРЮЛНЦ, дадена в чл. 2 от ЗТРРЮЛНЦ, като електронна база данни, съдържаща обстоятелствата по чл. 4 и актовете по чл. 5 от същия закон, с публичност се ползват само вписаните обстоятелства и актовете, обявени в Търговския регистър, а не документите, въз основа на които АВп е удостоверила, че подлежащите на вписване обстоятелства действително са се случили, така както са декларирани от лицата. КЗЛД счита, че документите, въз основа на които са направени вписванията, обявяванията и заличаванията не са част от публичния търговски регистър, тъй като по своята същност това не са обстоятелства, засягащи статуса на отделните търговци.

Предвид посочения факт администраторът на лични данни – Агенцията по вписванията, следва да предприеме технологични мерки за преработване на софтуерните продукти, които позволяват автоматизирания достъп до базата данни на търговския регистър и достъпване на информация с незаличени лични данни, както и електронни адреси (линкове) до сканираните изображения, съдържащи и подписи на физически лица. По този начин ще се отговори на изискванията на ЗТРРЮЛНЦ и ЗЗЛД. Предоставянето на незаличена информация, съдържаща лични данни, се явява в противоречие с чл. 2, ал. 2, чл. 11, ал. 2 и чл. 13, ал. 6 от ЗТРРЮЛНЦ. В Становище № 15 от 20.09.2019 г. длъжностното лице за защита на данните на АВп също споделя тезата на КЗЛД, че достъпването на тази информация от широк кръг лица може да бъде определено като непропорционално и прекомерно.

В този смисъл е и решение № 3617 на Върховния административен съд, Пето отделение, по адм. д. № 7398 / 2022 г., което в мотивите си разглежда и задължението на АВп за защита на личните данни на заинтересованите субекти на данни: „Без значение за спора е дали този администратор е обработвал данните съвместно с друг администратор, защото нарушенията, изразени в действия и бездействия, са установени именно по отношение на АВп в това ѝ качество, поради което именно спрямо този субект (обект на проверката) е следвало да приложат корективните мерки в конкретното административно производство.“ Тези съображения на ВАС налагат извода за наличие на задължение спрямо АВп за самостоятелно предприемане на действия по защита на личните данни, включително тяхното изтриване и заличаване при наличие на законови предпоставки за това.

6. Ръкописният подпис на физическо лице представлява ли информация, свързана с идентифицирано физическо лице, респективно включва ли се в понятието „лични данни“ по смисъла на член 4, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2016/679?

Трайната практика, както на национално, така и на европейско ниво, гарантира защитата на личния подпис като част от защитата на личните данни. За разлика от други държави, в България не е налице задължение за саморъчно изписване на имената, което да се възприема за „подпис“, но дори и подпис, който не позволява непосредственото идентифициране на лицето само посредством него, предвид спора в главното производство е ясно, че с оглед останалите елементи на регистърното производство, лицето положило подпис, ще бъде еднозначно идентифицирано. В този смисъл е и правната дефиниция на чл. 4, т. 1 от Регламент (ЕС) 2016/679 – „лични данни“ означава всяка информация, свързана с идентифицирано физическо лице или физическо лице, което може да бъде идентифицирано […], пряко или непряко, по-специално чрез идентификатор като име, идентификационен номер […] или по един или повече признаци като […] икономическа идентичност. Именно тези основни идентификационни елементи се обработват в рамките на регистърното производство в съвкупност със саморъчен подпис, което не поставя под съмнение еднозначното идентифициране на физическите лица, чиито данни се обработват в хода на това производство.

7. Трябва ли понятието „нематериални вреди“ в член 82, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2016/679 да се тълкува в смисъл, че за да се приеме, че са налице нематериални вреди, е необходимо да има забележими неблагоприятни последици и обективно установимо засягане на лични интереси, или за тази цел е достатъчна само краткотрайна загуба на суверенното право на субекта на данни да се разпорежда с личните си данни поради публикуването на такива данни в Търговския регистър, без това да е довело до забележими или неблагоприятни последици за субекта на данните?

Определянето на вида и степента на увреждане, настъпили за субекта на данни, в следствие на незаконосъобразно обработване на лични данни, не е в компетенциите и правомощията на надзорния орган по защита на данните. Същите се претендират и удовлетворяват пред компетентния съд.

8. Становището рег. № 01-116(20)/01.02.2021 г. на националния надзорен орган Комисията за защита на личните данни, дадено на основание член 58, параграф 3, буква Б от Регламент (ЕС) 2016/679, според което Агенцията по вписванията не разполага с правна възможност или правомощия, служебно или по искане на субекта на данни, да ограничава обработването на вече оповестени данни, възможно ли е да се разглежда като доказателство по смисъла на член 82, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2016/679 за това, че Агенцията по вписванията по никакъв начин не е отговорна за събитието, от което се твърди, че са настъпили вреди на физическото лице?

По принцип становищата на надзорните органи по защита на данните се изразяват по смисъла на чл. 58, § 3, б. „б“ от Регламент (ЕС) 2016/679 имат за цел само налагане на единно прилагане на разпоредбите на същия регламент и на ЗЗЛД. В този смисъл те не просто нямат характера и белезите на индивидуални или общи административни актове, които да се явяват правопораждащи за заинтересованите лица, но и не могат да се разглеждат като предпоставка за освобождаване от деликтна отговорност. Тези становища не позволяват прекъсването на причинно-следствената връзка между конкретно деяние/бездействие и настъпването на вредоносните последици от него.

Конкретното становище по никакъв начин не би могло да освободи страната в главното производство (Агенция по вписванията) от спазване на задължението ѝ за спазване на принципа на свеждане на данните до минимум (чл. 5 от Регламент (ЕС) 2016/679) или от задължението за защита на личните данни на етапа на проектирането и по подразбиране (чл. 25 от същия Регламент). В този смисъл е и изразеното от съдилищата мнение по повод на защита на личните данни, обработвани от АВп.

През отчетния период изразява позиция, че е налице правен интерес на Република България да предостави писмени бележки по преюдициално дело **C-313/23, C-316/23 и C-332/23** и да одобри предложеното съдържание на отговори по преюдициалните въпроси. Главното производство по дело C-313/23 е образувано по заявление на Инспектората на Висшия съдебен съвет, който на основание чл. 175д, ал. 6 от ЗСВ, в изпълнение на задължението си да поддържа публичен регистър на декларациите за имущество на магистратите, иска да му бъде разрешен достъп до банкова тайна – данни за наличности към 31.12.2022 г. по сметките на осем магистрати и четирима членове на техните семейства. Предметът на главните производства по дела C-316/23 и C-332/23 е същият. Съединените преюдициални дела се отнасят до тълкуването на разпоредби от Договора за функциониране на Европейския съюз, Хартата на основните права на Европейския съюз и Регламент (ЕС) 2016/679.

Преюдициални въпроси и отговори на КЗЛД:

1. Следва ли чл. 19, пар. 1, втора алинея от Договора за функциониране на ЕС, във връзка с чл. 47, пар. 2 от Хартата на основните права на ЕС да се тълкува в смисъл , че продължаването на функциите на орган, който може да налага дисциплинарни наказания на съдии и има правомощия да установява данни за имуществото им, след края на конституционно установения мандат на този орган без ясно определен краен срок, представлява само по себе си или при определени условия, нарушение на изискването държавите в Съюза да гарантират ефективни правни средства за

независим съдебен контрол? Ако подобно продължаване на срока на правомощията е допустимо, при какви условия?

Въпросът е извън компетенциите на КЗЛД.

2. Следва ли чл. 2, пар. 2, б. „а“ от Регламент 1216/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент за защита на данните), наричан по-долу „Общият регламент за защита на данните“, да се тълкува в смисъл, че дейност по разкриване на банкова тайна с цел проверка на имуществото на магистрати, което се разкрива впоследствие публично, представлява дейност извън приложното поле на правото на ЕС? Променя ли се отговорът, когато тази дейност включва и разкриване на данни за членовете на семейството на магистрати, които нямат това качество?

Доколкото с настоящия въпрос се търси определяне на пределите на материалния обхват на Регламент (ЕС) 2016/679, както и с оглед посочените разпоредби от Хартата, ДЕС и ДФ ЕС, то отговорът на този въпрос следва да е в посока, че Регламент (ЕС) 2016/679 е изцяло приложим за случаите на охранителни производства за разкриване на наличности и операции по сметки, доколкото същите не попадат извън изключителната или споделената компетентност на ЕС. Ирелевантни се явяват броят и качеството на субектите на данни, спрямо които ще намери приложения въпросния Регламент.

3. При положителен отговор на втория въпрос – следва ли чл. 4, т. 7 от Общия регламент за защита на данните да се тълкува в смисъл, че съдебен орган, който разрешава на друг държавен орган достъп до данни за наличност по банкови сметки на магистрати и членове на техните семейства, определя целите или средствата за обработване на лични данни и поради това представлява „администратор“ на лични данни?

Доколкото се търси общо тълкуване на чл. 4, т. 7 от Регламент (ЕС) 2016/679 и без да се засягат правомощията на Инспектората към Висшия съдебен съвет, следва да се отговори, че конкретна юрисдикция се явява АЛД само и доколкото те са му предоставени за непосредствено обработване в хода на дадено производство. В спора по главното производство се твърди, че самите магистрати, заседаващи в едноличен състав в рамките на охранителния процес, нямат достъп в пълен обем до данните, чието разкриване се цели. В този смисъл те не определят нито целите, нито средствата за обработването им. Целта на обработване на тези данни очевидно е за спазване изискванията на Закона за съдебната власт (основание за законосъобразно обработване по чл. 6, § 1,6 „в“ от Регламент (ЕС) 2016/679), а средствата са посочени в самия Закона за кредитните институции – чрез

„разкриване на наличности и операции по сметка“. Следователно съдебната инстанция няма качество на АЛД извън задълженията, възложени в рамките на самото конкретно производство. Това производство по същество не касае обработване на лични данни, а определяне на наличието на компетентност у молителя, искащ разкриване на банкова тайна и на валидно основание за удовлетворяване на искането му. Правото на защита на личните данни, доколкото не е абсолютно право, не би могло да се противопостави на целта на достъпа до тези данни – събиране и проверка на данни за имуществото на магистрати, с цел обезпечаване на публичността и независимостта на съдебния процес.

4. При положителен отговор на втория въпрос и отрицателен отговор на третия въпрос – следва ли чл. 51 от Общия регламент за защита на данните да се тълкува в смисъл, че съдебен орган, който разрешава на друг държавен орган достъп до данни за наличност по банкови сметки на магистрати и членове на техните семейства, е отговорен за наблюдението на същия регламент и поради това има качеството на „надзорен орган“ по отношение на тези данни?

Надзорните органи по чл. 51 от Регламент (ЕС) 2016/679 са изрично определени в националното законодателство, съгласно респективните им компетенции – чл. 6 и съответно чл. 17а от ЗЗЛД – КЗЛД и Инспектората към Висшия съдебен съвет. Тези два органа имат качеството на независими органи, отговарят на изискванията за създаването им по чл. 54 от същия регламент, имат всички компетентности, задачи и правомощия по чл. 55, чл. 57 и чл. 58 от него и участват в дейностите по чл. 60 и следващите от същия. Национална съдебна инстанция не отговаря на заложените критерии, като за пълнота на изложението следва да се отбележи, че качеството „надзорен орган“ не се определя от необходимостта за обработване на определен набор от лични данни.

5. При положителен отговор на втория въпрос и на един от въпроси трети или четвърти - следва ли чл. 32, пар.1, б. „б“ от Общия регламент за защита на данните, съответно чл. 57, пар.1, б. „а“ от същия регламент, да се тълкуват в смисъл, че съдебен орган, който разрешава на друг държавен орган достъп до данни за наличност по банкови сметки на магистрати и членове на техните семейства, е длъжен при наличие на данни за предходно нарушение на сигурността на личните данни, допуснато от органа, на който ще бъде разрешен достъп, да поиска информация за предприетите мерки за защита на данните и да прецени при вземане на решението си дали да предостави достъп адекватността на тези мерки?

Връзката, наведена между чл. 32 и чл. 57 от Регламент (ЕС) 2016/679, не отчита различните адресати и цели на двете норми. Чл. 32 въвежда общо задължение за АЛД да осигурят сигурност при обработването на лични данни. Придобиването на качеството на

администратор на лични данни не е обвързано с формални постъпления или действия и не би могло да е предмет на особена регламентация от националния законодател, доколкото Регламент (ЕС) 2016/679 въвежда легалната дефиниция на АЛД в чл. 4, т. 7 и от нея е видно, че това качество се придобива от момента, в който дадено физическо или юридическо лице или публичен орган започнат да обработват лични данни. Следователно от момента на започване на обработване на лични данни, за които това лице или публичен орган определят целите и средствата на обработване, то лицето/публичният орган придобиват качеството „администратор“ ex lege. В този смисъл на тези лица/органи са им вменени и всички съответстващи задължения по Регламент (ЕС) 2016/679, включително и за сигурност на обработване на личните данни по чл. 32 от същия.

От своя страна чл. 57 от Регламент (ЕС) 2016/679 определя задачите на надзорните органи и както е описано и в отговора по предходния въпрос, в случая се касае за задачите на КЗЛД и ИВСС.

6. При положителен отговор на втория въпрос и независимо от отговорите на въпроси трети и четвърти – следва ли чл. 79, пар. 1 от Общия регламент за защита на данните във връзка с чл. 47 от Хартата на основните права на ЕС да се тълкува в смисъл, че когато националното право на една от държавите в Съюза предвижда определени категории данни да се разкриват само след съдебно разрешение, съдът, който дава това разрешение е длъжен служебно да осигури защита на субектите, чиито данни разкрива, като задължи публичния орган, който изисква достъп до данните и за който е известно, че е допуснал нарушение на сигурността на личните данни, да предостави информация за предприетите по чл. 33. пар. 3, б. „г“ от Общия регламент за защита на данните мерки и ефективното им прилагане?

Правото на ефективна съдебна защита по чл. 79 от Регламент (ЕС) 2016/679 систематично е поставено в Глава VIII от същия регламент – „Средства за правна защита, отговорност за вреди и санкции“ и попада непосредствено след разпоредбата, гарантираща „Право на ефективна съдебна защита срещу надзорен орган“. Така последователно се гарантира правото на обжалване на актовете на надзорните органи, а на следващо място, правото на всеки субект на данни да защити правата си директно пред съда, без да е налице предварително задължително условие да се изчерпи защитата по административен ред (пред компетентния надзорен орган). Самата разпоредба обаче не предписва възможност за самосезиране на Съда, а с оглед на спора в главното производство е възможна и колизия между местната подсъдност по реда на националното охранително производство и на тази, предвидена по чл. 79, § 2 от Регламент (ЕС)

2016/679. С други думи, с тази норма не се въвежда служебна проверка за защита на личните данни от съд, сезиран с друго производство.

За сметка на това чл. 33 регламентира реда и условията за подаване на уведомления за нарушения на сигурността на данните до компетентните надзорни органи (както са уточнени в отговор по въпрос 4). Конкретно посочената б. „г“ на чл. 33, § 2 от Регламент (ЕС) 2016/679 въвежда задължителен елемент от уведомлението за нарушение на сигурността на данните, което се подава до КЗЛД или ИВСС в 72-часов срок от настъпването или от узнаването на нарушението и няма пряко или косвено отношение към обработването на лични данни при или по повод на охранителни производства за разкриване на наличности и операции по сметки, каквито са и общите препратки на запитващата юрисдикция.

2. Сравнителен анализ на исканията за становища според предмета на запитвания и вида на администраторите, които са поискали становище в предходни години и през 2023 г.

През отчетния период КЗЛД продължава работата по искания с по-голяма фактическа и правна сложност, като анализът по-долу представя някои ключови становища на надзорния орган.

Комисията се произнася по въпрос, касаещ законосъобразността при използването на видеонаблюдение за оценка на представянето и изпълнението на трудовите задължения на служители, работещи във верига бензиностанции, във връзка с определянето на тяхното допълнително трудово възнаграждение. Целта на Дружеството, като работодател, е да има обективно наблюдение за представянето на своите служители по обектите, а не да разчита на субективната преценка на регионалните мениджъри, които пряко отговарят и наблюдават работата на бензиностанциите и на служителите, които работят на тези обекти. Именно за да има обективност при оценяване изпълнението на компонентите на трудовите задължения от тези служители, Дружеството изразява желание да използва наличните системи за видеонаблюдение по обектите.

Разбирането на Дружеството е, че доколкото подобно видеонаблюдение, а по възможност – и аудиозапис, води до придобивки за служителите, работодателят би могъл да въведе подобна система. По мнение на Дружеството, при нейното прилагане се защитава легитимният интерес на работодателя, а именно – поддържане на качествено обслужване на клиентите на обектите, като същевременно се обслужва и интереса на работника да получава допълнително възнаграждение с променлив характер. В тази връзка намират, че такова обработване на лични данни е справедливо за служителите. За

яснота в искането се посочва, че към момента в Дружеството действа система за определяне на бонуси, като част от предоставяния бонус по нея зависи от субективен фактор, каквато е преценката на съответните регионални мениджъри за представянето на служителите по обектите. Желанието на Дружеството, като работодател, е да избегне именно субективният фактор, като допълнителните възнаграждения се определят на базата на обективни данни от видеозаписи (а по възможност – и на аудиозаписи), ясно показващи конкретното изпълнение на конкретни задължения от страна на служителите.

Извършеният от КЗЛД анализ обаче показва, че последващото обработване на записите от видеонаблюдението, включващо и звукозапис, за целите на оценката на личностното представяне и изпълнението на трудовите задължения на служителите на веригата бензиностанции, за нуждите на определяне на допълнителното им трудово възнаграждение, не съответства на изискванията за последващо обработване по чл. 6, пар. 4 от Регламент (ЕС) 2016/679, което следователно е недопустимо.

Друг важен въпрос, по който КЗЛД е сезирана през 2023 г. от Администрацията на Министерския съвет, засяга ролята и функциите ѝ както в областта на защитата на личните данни, така и в новата ѝ област на компетентност по Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения (ЗЗЛПСПОИН). От АМС поставят въпроси относно вътрешното позициониране на „длъжностното лице по защита на личните данни“ в административните органи и правната възможност същото да изпълнява и функцията на „служител, отговарящ за разглеждане на сигнали по ЗЗЛПСПОИН“.

След като анализира приложимото законодателство, КЗЛД изразява становище, според което при задължителното определяне на длъжностно лице по защита на данните (ДЛЗД) от АЛД/ОЛД – публичен орган, последният е длъжен да осигури и гарантира неговата независимост и липса на конфликт на интереси, независимо от структурното му позициониране в рамките на администрацията на този орган. За да се изпълни това изискване, неговата фигура следва да е функционално обособена извън структурата на общата и специализираната администрация и да е пряко подчинена на най-висшето ръководство на публичния орган.

Съгласно чл. 14, ал. 2 от ЗЗЛПСПОИН служители, отговарящи за разглеждането на сигнали, може да са длъжностните лица по защита на данните в структурата на всеки от задължените субекти по чл. 12, ал. 1 от същия закон. Няма пречка функцията на служител, отговарящ за разглеждането на сигнали по ЗЗЛПСПОИН да бъде възложена на инспектор/и или друг/и служител/и от инспекторатите по ЗАдм. Също така няма правна

пречка тези функции да бъдат възложени и на друго лице от администрацията, стига да се гарантира неговата независимост при разглеждането на сигналите и да не е в конфликт на интереси в тази хипотеза.

Изборът на най-подходящите лица или звена в рамките на задължения субект от публичния сектор по ЗЗЛПСПОИН, които могат да бъдат определени за компетентни да разглеждат сигнали и да предприемат последващи действия по тях, зависи от структурата на субекта, но във всеки случай тяхната функция следва да е такава, че да гарантира независимост и липса на конфликт на интереси. В този смисъл тяхната дейност трябва да е функционално обособена и да не се засяга от йерархичното подчинение в рамките на общата и специализираната администрация на съответния орган.

През отчетния период в КЗЛД е получила искане за становище от директора на лечебно заведение за спешна медицинска помощ относно постъпило при тях заявление за достъп до обществена информация от известна медия. Тя е поискала да ѝ се предостави копие от записите на системата за видеонаблюдение в лечебното заведение в часовия диапазон, съответстващ на станалото публично достояние посещение в болницата на вече бивш съветник на министъра на отбраната. Предвид кратките срокове за произнасяне по Закона за достъп до обществена информация (ЗДОИ) и отчитайки високата степен на обществена значимост на случая, КЗЛД изразява становището в съкратени срокове. Болничното заведение за активно лечение и спешна медицина предоставя спешна и планова медицинска помощ, което предполага, че се посещава от голям брой лица. Сред тези лица могат да се установят различни категории субекти на данни, като служители, пациенти, придружители, посетители и други лица, които при посещение на болницата, попадат в обхвата на системата ѝ за видеонаблюдение. Според твърденията на болницата, продължителността на изискания запис засяга периода от 19:20 ч. до 23:10 ч. на 28.08.2023 г. В обхвата му попадат, освен лицата, които имат пряко отношение към случая, но и голям брой други лица, включително деца, които нямат връзка с него и се явяват трети лица. Нещо повече, от записите могат да се разкрият пряко или косвено и данни за здравословното състояние на някои от заснетите лица, каквито изводи могат да се направят в зависимост от лекарския кабинет или амбулаторията, пред която чакат за изследвания.

Съгласно законодателството за защита на данните, лицата имат право на достъп само до свои лични данни, но не и до данни на трети лица. В този смисъл, достъпът до лични данни по ОРЗД и достъпът до обществена информация по ЗДОИ, се различават по своята правна природа и цели, поради това законодателят е предвидил изрично, че правилата на

ЗДОИ не се прилагат за достъпа до лични данни (арг. чл. 2, ал. 5 от ЗДОИ). Принципно положение е, че при упражняване на правото на достъп по ОРЗД (вкл. чрез предоставянето на копие от записи от видеонаблюдение) не следва да се влияе неблагоприятно върху правата и свободите на други лица (вж. чл. 15, пар. 4 от ОРЗД). В такива случаи АЛД следва да предприеме подходящи технически и организационни мерки за заличаване на образите на заснетите трети лица. В конкретния случай видеозаписът може да разкрие данни на голям брой трети лица, като е технически невъзможно тези данни да бъдат замъглени, така че да се спазят изискванията на ОРЗД и на ЗДОИ.

КЗЛД стига до извода, че предоставянето на записа от системата за видеонаблюдение на лечебното заведение, изискан от медия по реда на Закона за достъп до обществена информация, противоречи на нормативните изисквания за защита на личните данни. Такъв запис може да бъде предоставен единствено на компетентни (разследващи и съдебни) органи, в случай че пред тях има образувано производство и е изискан по надлежния процесуален ред. В този случай при предоставянето на записа следва да се спази и принципът на отчетност, като се осигури документална проследимост и обоснованост на предоставянето.

В рамките на добрите междуинституционални отношения през отчетната 2023 г. КЗЛД изразява становище и по въпрос, свързан със защитата на личните данни на бежанците, като уязвима категория субекти на данни, чиито данни в пълна степен са защитени от европейското законодателство. Искането е породено от липсата на регламентация в Закона за убежището и бежанците относно реда за унищожаване на регистрационни карти на чужденци с предоставена временна закрила, издадени от Държавната агенция за бежанците при Министерския съвет.

След предварително проведена работна среща между представители на двете ведомства, на която са уточнени правните и технически аспекти на повдигнатия въпрос, КЗЛД се произнася, че от гледна точка на законодателството за защита на личните данни няма пречка унищожаването на регистрационните карти да се осъществява още към момента на тяхното връщане (на гише) в ДАБ при МС и нейните териториални поделения в страната. По този начин ще се избегне събирането на множество регистрационни карти, които да бъдат съхранявани (макар и за кратък срок) и впоследствие унищожавани. В такъв случай, след като съответните служители на ДАБ при МС се уверят, че при тях се връща именно регистрационна карта с изтекъл срок на валидност, преди да я унищожат, те трябва да направят съответното отбелязване за това в Автоматизираната

информационна система (АИС). Системата следва да осигурява пълна отчетност и проследимост за всяка върната карта, вкл. за действията по нейното унищожаване.

Вследствие на законовите промени в Закона за хазарта (ЗХ) (изм. и доп. ДВ. бр. 69 от 4 Август 2020 г.) на Националната агенция за приходите (Агенцията, НАП) е възложено да създаде и поддържа Регистър на лица, които смятат, че имат проблем с хазарта и/или чието социално положение и/или равнище на доходи може да ги направи по-податливи към участие в хазартни игри и развиване на хазартна зависимост. Целта е да се намалят или избегнат потенциални негативни икономически, социални и личностни последици за уязвими лица и техните близки. Регистърът е предвидено да съдържа имена по документ за самоличност, единен граждански номер (ЕГН) или личен номер на чужденец (ЛНЧ), дата на вписване и период на вписване, ако такъв е посочен, като по силата на чл. 10г, ал. 4 от ЗХ същият не може да бъде по-кратък от две години. Вписването се извършва въз основа на писмено искане по образец, подадено от лицето или негов представител до изпълнителния директор на НАП. В чл. 10г, ал. 5 от ЗХ е регламентиран редът и начинът на заличаване от регистъра. Във връзка с това от НАП молят КЗЛД да изрази становище по отношение на следния въпрос: Отчитайки изискванията на чл. 10д, ал. 1 и ал. 2 от ЗХ, както и принципите за обработване на лични данни, прогласени с чл. 5 от ОРЗД, допустимо ли е НАП да предоставя на организаторите на хазартни игри (ОХИ) предварителен, пълен и неограничен достъп до данните в целия регистър или НАП следва да осигури единствено възможност за проверка на конкретно физическо лице, заявило желание за конкретно участие в хазартни игри при конкретен ОХИ?

С оглед фактическата и правна сложност на изложените в искането обстоятелства, по инициатива на НАП, двете ведомства провеждат работна среща за изясняване на детайлите при предстоящото обработване на лични данни.

Като взема предвид изложената в искането информация и допълнителните уточнения, споделени от НАП в рамките на работната среща, в своето становище КЗЛД посочва, че НАП следва да предоставя на ОХИ единствено възможност за проверка на данните на конкретно физическо лице, заявило желание за конкретно участие в хазартни игри при конкретен ОХИ. Предоставянето на ОХИ на предварителен, пълен и неограничен достъп до данните в целия регистър, поддържан от НАП, противоречи на принципите за обработване на лични данни.

По-късно през отчетния период, в хода на изграждането и функционирането на Регистъра на лицата, които смятат, че имат проблем с хазарта, възникват допълнителни въпроси, свързани със защитата на личните данни на лицата, поставени под пълно или

ограничено запрещение. Във връзка с това и по повод осъществяване на вменените със закон официални правомощия на НАП в края на месец юни 2023 г. между НАП и МРРБ е осъществена писмена кореспонденция, като на 25.07.2023 г. е проведена работна среща между представители на двете институции. Обсъдени са въпроси, свързани с правното основание за обработване на посочената категория данни от страна на НАП, спазване на прогласените в чл. 5 от ОРЗД принципи, свързани с обработването на данните и др.

Доказателствената тежест за наличие на поне едно от основанията за допустимост на обработването на лични данни е на АЛД, искащ съответния обем и категории данни – в конкретния случай това е НАП, като преценката по отношение на неговото наличие е на първичния администратор, предоставящ данните – в случая това е МРРБ.

В тази връзка, между двете институции възникват принципни различия в изразените концептуални становища относно законосъобразността НАП да получи и обработва данните за целите на изпълнение на свое законово задължение. Като арбитър в спора е поканена КЗЛД. С оглед нейните правомощия през месец август е проведена тристранна среща за сближаване на позициите и изясняване на приложението на законодателството за защита на данните в контекста на планирания обмен на данни. Отчитайки становищата на двете страни и приложимото законодателство, КЗЛД стига до следните изводи:

- за целите на изпълнение на контролните си правомощия по Закона за хазарта, НАП може да получава от ГД „ГРАО“ към МРРБ, под формата на конкретни справки по ЕГН, достъп до данните за наличието на запрещение на конкретните лица, заявили участие в хазартни игри;
- за същите цели, чрез НАП, ОХИ могат да получават от ГД „ГРАО“ към МРРБ, под формата на конкретни справки по ЕГН, достъп до данните за наличието на запрещение на конкретните лица, заявили участие в хазартни игри;
- механизмът за опосредствано достъпване до тези данни, включително въведените технически и организационни мерки (от ГД „ГРАО“ към МРРБ, НАП и ОХИ), трябва да осигурят проследимост, пълна отчетност и контрол по отношение на достъпа до тях (арг. чл. 5, пар. 2 във връзка с чл. 24 от ОРЗД);
- предоставянето от ГД „ГРАО“ към МРРБ на предварителен, пълен и неограничен достъп на НАП и ОХИ и последващото съхранение от тях на данните за всички запретени лица, противоречи на принципите за обработване на лични данни, прогласени в чл. 5 от ОРЗД.

Друга значима за обществото ни тема, свързана с политиката и мерките на държавата за ограничаване на войната по пътищата, също е предмет на становище на

КЗЛД. В искането за становище е насочено внимание към Проекта на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 1 от 2017 г. за реда за установяване концентрацията на алкохол в кръвта и/или употребата на наркотични вещества или техни аналози, публикуван на Портала за обществени консултации, както и към произтичащото обработване на лични данни в този контекст. Въпреки изразените от искателя на становището съображения и резерви относно съвместимостта на различните цели, за които данните могат да бъдат обработвани, комисията мотивира, че Проектът на Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 1 от 2017 г., публикуван на Портала за обществени консултации, съответства на изискванията на Регламент (ЕС) 2016/679 и ЗЗЛД.

През отчетната 2023 година в КЗЛД е постъпила молба за изразяване на становище, разясняващо правното основание за обработване на лични данни, във връзка с нормативно предвидената възможност за получаване на достъп до регистъра на банковите сметки и сейфове от страна на дружества, опериращи в сектора на финансовите услуги, по-конкретно на юридическите лица, регистрирани по чл. 3 от Закона за кредитните институции.

След извършения правен анализ КЗЛД мотивира, че в конкретния случай приложимото основание за обработване на лични данни е това по чл. 6, пар. 1, б „в“ от Регламент (ЕС) 2016/679. Според КЗЛД в такива случаи АЛД следва да извърши оценка на въздействието, след като прецени доколко обработването в конкретния случай, попада в хипотезата на чл. 35, пар. 3, б. а) от ОРЗД.

Друг интересен казус, с който е сезирана КЗЛД през 2023 г., е свързан с процеса по изучаване на кандидатите за назначаване на длъжност в Служба „Военна полиция“. От службата се обръщат към КЗЛД със следните въпроси: 1) Дали при изучаването на кандидатите събирането на устни данни за личния им живот е в съответствие с ОРЗД и ЗЗЛД и съответно налице ли е риск за правата и свободите на физическите лица в тези случаи. 2) Ако тези устни данни включват информация за получаване на доходи от извършване на съвкупления, това данни за сексуалния живот ли са и допустимо ли е такива да се отразяват в справка от изучаване на кандидати за назначаване на длъжност в Служба „Военна полиция“. След като изследва естеството, обхвата, контекста и целите на обработването, както и рисковете с различна вероятност и тежест за правата и свободите на физическите лица, КЗЛД изразява следното становище:

В обхвата на Регламент (ЕС) 2016/679 (ОРЗД) попадат само тези устни данни, които се събират в рамките на процеса по изучаване на кандидатите за назначаване в Служба Военна полиция и се обективират с акта на длъжностното лице, на което е възложено извършването на изучаването, тъй като те са част от регистър с лични данни, поддържан от службата. Информацията, получена в устен порядък, която не е част от процеса по изучаване на кандидатите, независимо дали съдържа лични данни, не попада в приложното поле на ОРЗД. Законът за военната полиция и Правилникът за прилагане на Закона за военната полиция определят целите и средствата за обработването на лични данни при процедурата за изучаване на кандидатите за назначаване в Служба Военна полиция, както и произтичащите рискове за правата и свободите на субектите на данни. Информацията за получаване на доходи от извършване на съвкупления, макар че представлява данни за сексуалния живот на лицето, може да бъде събирана, но същата не може да бъде нерегламентирано разпространявана, тъй като може да доведе до сериозни неблагоприятни последици за субектите на данни. Въпросната информация не може да бъде обработвана за цели, различни от провеждане на процеса по изучаване на кандидатите за назначаване.

В КЗЛД постъпва писмо от управител на Център за психично здраве (ЦПЗ) с молба за изразяване на становище относно искания за заличаване на лични данни на лица, посетили лечебното заведение. Поводът на искането са постъпили писмени молби в ЦПЗ, с които се иска заличаване на личните данни на молителите, в това число здравна информация по смисъла на чл. 27, ал. 1 от Закона за здравето (ЗЗдр). В искането се посочва, че с цел да се изпълни точно и прецизно законодателството, лечебното заведение се обръща към КЗЛД с искане за становище. Със становището си КЗЛД акцентира, че правото на изтриване не е абсолютно право и упражняването му може да бъде дерогирано на някое от изрично посочените основания в чл. 17, пар. 3 от Регламент (ЕС) 2016/679. В конкретния случай, изтриването на данни относно психичното състояние на лицата следва да бъде ограничено на основание чл. 17, пар. 3, б. в) от ОРЗД, тъй като данните са необходими и се обработват на законови изисквания в областта на общественото здраве в съответствие с чл. 9, пар. 2, б. з) и и), както и чл. 9, пар. 3 от ОРЗД във връзка с чл. 147а от ЗЗдр във връзка с Наредба № 24 от 7 юли 2004 г. за утвърждаване на медицински стандарт „Психиатрия“.

3. Участие в процедури по съгласуване на проекти на нормативни актове, имащи отношение към въпроси, свързани със защита на личните данни.

В изпълнение на задачата си да дава становища по проекти на нормативни актове или регулаторни мерки, имащи отношение към обработването на лични данни, през отчетния период КЗЛД е сезирана от народен представител в 49-ото Народно събрание на Република България с молба за изразяване на становище по Законопроект за изменение и допълнение на Кодекса на труда (ЗИД на КТ), № 49-354-01-23, внесен от него и група народни представители на 04.05.2023 г. С предложените изменения и допълнения в КТ се цели преминаване към електронна форма на сегашните трудови и служебни книжки на работниците и служителите. Предвижда се те да се заменят с т.нар. „единен електронен трудов запис“ за всеки работник/служител, който да се вписва в изграден и поддържан от НАП „Регистър на заетостта“.

Наред с това се предлага изпращането на досегашните уведомления до НАП (за сключен, изменен или прекратен трудов договор) да се замени с електронно вписване в същия регистър. Форматът и редът за съхранение на данните в регистъра, редът и сроковете за вписване, заличаване и удостоверяване на обстоятелства, както и условията за достъп до данните в него, ще се уреждат с наредба на министъра на труда и социалната политика, съгласувана с изпълнителния директор на НАП и председателя на Националния статистически институт.

Предвид обстоятелството, че регистърът на заетостта, изграждан и поддържан от НАП, ще съдържа лични данни на всички трудово заети граждани в страната, КЗЛД е счела за необходимо и целесъобразно в проекторазпоредбата на чл. 347а от представения ЗИД на КТ да се включи допълнителна алинея, която да индикира, че обработването на лични данни в регистъра се извършва при спазване на нормативните изисквания за тяхната защита.

В резултат на представеното от КЗЛД становище по законопроекта в бр. 85 на ДВ. от 10.10.2023 г. са обнародвани промени в КТ, въз основа на които за пръв път в него се въвежда изрична препращаща норма към законодателството за защита на личните данни.

В рамките на междуведомствената съгласувателна процедура по чл. 32 от Устройствения правилник на Министерския съвет и на неговата администрация, КЗЛД изразява становище и по законопроект за изменение и допълнение на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (ЗИД на ДОПК). В този случай КЗЛД изразява становището си както в качеството си на надзорен орган по защита на личните данни по

Регламент (ЕС) 2016/679, така и като Централен орган за външно подаване на сигнали по смисъла на ЗЗЛПСПОИН.

Със законопроекта е предложено въвеждането на финансов стимул за лицата, които подават информация, съдържаща конкретни факти и обстоятелства, които не са били известни на органите по приходите и водят до установяване и събиране на допълнителни задължения за данъци, задължителни осигурителни вноски и лихвите върху тях във връзка с укрити и/или недекларирани облагаеми сделки, доходи, печалби и имущества. Предлага се размерът на възнаграждението да е 10 на сто от допълнителните приходи за бюджета, събрани благодарение на разкритията.

Предвидени са и определени изисквания, на които подадената информация трябва да отговаря, същата трябва да съдържа конкретни факти и обстоятелства, които не са били известни на органите по приходите, включително е предвиден и минимален праг в размер на 3000 лв. на допълнителните задължения, установени вследствие на подадената информация. Подадената информация, трябва да идентифицира подателя и лицето, срещу което се подава сигналът, да съдържа конкретни данни, че са укрити и/или недекларирани дължими данъци и/или задължителни осигурителни вноски, дата на подаване на информацията, банкова сметка на подателя и подпис, при писмено подаване на информацията.

Целите, които се поставят с приемането на новата уредба, се изразяват във възможност за повишаване събираемостта на данъчните задължения чрез повишаване активността на гражданите, в дейностите по съдействие на данъчната администрация за установяване на укрити доходи и данъчни измами.

В своето становище КЗЛД подчертава, че съществен елемент при въвеждането на мярката от предложения ЗИД на ДОПК е идентифицирането на лицата, които подават сигнали, както и проверката на тази идентификация, включително и достоверността на приложените материали и документи, подкрепящи сигнала. В този смисъл КЗЛД намира за подходящо в законопроекта да се допълни разпоредба, според която сигналът да се счита за анонимен, ако се установи, че е използвана чужда самоличност при подаването му (без значение дали е съществуваща или не). Такъв сигнал не следва да произвежда правни последици. Това ще гарантира, че няма да се подават анонимни сигнали, а от друга страна, идентификацията на сигналоподателите ще е елемент от защитата по ЗЗЛПСПОИН, към която препраща предложеният ЗИД на ДОПК.

4. Отговаряне на запитвания по въпроси от областта на защитата на личните данни.

През отчетния период КЗЛД предоставя множество писмени консултации – 610 бр. (вкл. становищата, посочени по-горе). Същите се отнасят до разяснения в правната уредба, по които има ясна и еднозначна регламентация и/или трайна практика на надзорния орган, вкл. по линия на запитвания на физически лица и АЛД по различни въпроси, свързани с техните права и задължения в областта на защитата на личните данни. По-долу е представена практика по запитвания на АЛД по въпроси от обществен интерес.

В КЗЛД постъпва писмо от финансова институция с искане, касаещо възможността за получаване на достъп до регистъра на уязвимите лица съгласно чл. 10, ал. 1 от Закона за хазарта (ЗХ).

В съответствие с практиката си, изразена в становища по темата, КЗЛД подчертава, че принципно положение в законодателството за защита на личните данни е изискванията за разкриване на данни да са съобразени с целите на обработване. В конкретния случай предвидените цели в Закона за потребителския кредит (ЗПК) за оценка на кредитоспособността се различават от целите, предвидени в Закона за хазарта (ЗХ), осигуряващи защита на уязвимите лица и техните близки за забрана или недопускане до участие в хазартни игри. На следващо място се отбелязва, че законодателят изчерпателно е посочил лицата, които имат достъп до въпросния регистър.

През годината в КЗЛД постъпват и множество запитвания от общини относно отправени искания до тях от дружества за комунални услуги (ВиК, Топлофикация), с цел да им бъдат предоставени удостоверения въз основа на регистъра на населението (удостоверения за наследници, удостоверения за постоянен и настоящ адрес на наследниците на некоректен потребител). Съгласно чл. 5 от Наредба № РД-02-20-6 от 24 април 2012 г. удостоверения могат да се издават на трети лица, когато са им необходими за изпълнение на техни законоустановени правомощия или когато същите са изрично упълномощени с нотариално заверено пълномощно от засегнатите лица. Удостоверения за гражданското състояние на лицата се издават и по реда на Административнопроцесуалния кодекс, Гражданския процесуален кодекс и Наказателно-процесуалния кодекс. В своята практика чрез изразяване на становища КЗЛД нееднократно е застъпвала тезата, че данни за наследници на починали лица, с цел събиране на вземания, могат да се предоставят само при наличие на акт на съдебната власт, каквото е съдебното удостоверение.

Бързото технологично развитие и глобализацията са причините за значително нарастване на мащабите на обмен на лични данни, което създава нови предизвикателства пред тяхната защита. Технологиите позволяват както на частните дружества, така и на публичните органи да обменят данни със свои контрагенти в цял свят, за да упражняват дейността си по ефективен начин и да намалят разходите си. В тази връзка, една от основните цели на Регламент (ЕС) 2016/679 е да улесни свободното движение на данните и предоставянето на лични данни в трети държави (т.нар. трансфер).

Принципните позиции, които КЗЛД отстоява в отговорите и становищата си по въпросите на международните трансфери на лични данни, се изразяват в точното прилагане на разпоредбите на Глава V от ОРЗД. Такова предаване на лични данни се осъществява, само при условие че са спазени другите разпоредби на Регламент (ЕС) 2016/679 (спазване на принципите по чл. 5, наличие на основание за обработване по чл. 6, пар. 1 и/или по чл. 9, пар. 2, предприемане на технически и организационни мерки, извършване оценка на въздействието върху защитата на личните данни и т.н.) и само ако АЛД/ОЛД спазват условията по Глава V. Тези правила се прилагат и в случаите, когато данните се предават от третата държава или от международната организация на друга трета държава или на друга международна организация.

Във връзка с конкретни въпроси относно трансфера на лични данни в група предприятия, КЗЛД разяснява, че АЛД, които представляват част от група предприятия или институции, свързана с централен орган, могат да имат законен интерес да предадат личните данни в рамките на групата предприятия за вътрешни административни цели, включващи обработването на лични данни на клиенти или служители. Общите принципи на предаването на лични данни на предприятие, разположено в трета държава, в рамките на група предприятия, остават непроменени. Т.е. обменът на лични данни в група предприятия за административни цели може да се основава на законния интерес, но следва да се допълни с подходящ инструмент за осъществяване на законосъобразен трансфер. Дадена група предприятия или група дружества, участващи в съвместна стопанска дейност, следва да използва одобрени задължителни фирмени правила за своите международни предавания на данни от Съюза до организации в същата група предприятия или група дружества, участващи в съвместна стопанска дейност, при условие че такива фирмени правила включват всички основни принципи и приложими права, за да се осигурят подходящи гаранции за предаването или категориите предавания на лични данни.

През 2023 г. в КЗЛД продължават да постъпват искания за разграничаване на правния режим за предоставяне на данни от ЕСГРАОН по реда на чл. 106 от Закона за гражданската регистрация (ЗГР) и съответно режима за издаване на официални документи/удостоверения за гражданското състояние на физическите лица. В своите отговори КЗЛД подчертава, че е компетентна единствено да разрешава предоставяне на данни от ЕСГРАОН в хипотезата на чл. 106, ал. 1, т. 3, предл. трето от ЗГР, но не и във връзка с предоставянето на официални документи, за което е предвиден специален ред. Кръгът от субекти, на които могат да се издадат съответните документи/удостоверения са изчерпателно уредени в чл. 88 от ЗГР.

VI. УЧАСТИЕ НА КЗЛД В МЕХАНИЗМИТЕ ЗА СЪГЛАСУВАНОСТ И СЪТРУДНИЧЕСТВО В РАМКИТЕ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ КОМИТЕТ ЗА ЗАЩИТА НА ДАННИТЕ (ЕКЗД)

През отчетния период е осъществено участие в 169 бр. заседания на формати, обединяващи сродни органи по защита на данните на държавите – членки на ЕС, включително пленарни заседания на Европейския комитет по защита на данните (ЕКЗД) и заседания на подгрупите към институцията, заседания на изпълнителното бюро и консултативния комитет към Конвенция 108+ на Съвета на Европа, на Работната група по защита на данните към Съвета на ЕС, на Комитета по чл. 93 от Регламент (ЕС) 2016/679, на Съвета по европейски въпроси, както и на Междуведомствения координационен механизъм за присъединяване на Република България към ОИСР. Реализират се заседания по линия на Глобалната асамблея по въпросите на неприкосновеността и Годишната конференция на европейските органи по защита на данните. Подробна информация за това участие е представена в настоящия раздел и в раздел VII.

1. Участие в пленарните заседания на ЕКЗД и на експертните подгрупи към него.

През 2023 г. представителите на КЗЛД продължават активно да участват във всички текущи процеси по изпълнение задачите от създадения със започване прилагането на Регламент (ЕС) 2016/679 Европейски комитет по защита на данните. Сред осъществените дейности от страна на КЗЛД са подготовката и участието на нейни представители в 13 пленарни заседания на ЕКЗД, проведени през отчетния период в Брюксел, Кралство Белгия – онлайн са реализирани 9 заседания, а останалите 4 – присъствено.

През отчетния период продължава поддържането на устойчивост в дейността на Комитета, както и активното взаимодействие между експертите от националните органи по защита на данните в работните групи, подпомагащи ЕКЗД. Постигнатото пълно техническо съответствие с комуникационните системи на Комитета през предходните отчетни периоди позволява участие на заседанията по отделните работни групи без отделянето на определените от КЗЛД експерти от работното им място за дните на обсъжданията, обичайно провеждани в гр. Брюксел. В резултат на проведените заседания на отделните експертни подгрупи през 2023 г. след обществено обсъждане са приети над 35 становища, включително две съвместни становища на ЕКЗД и Европейския надзорен орган по защита на данните (ЕНОЗД) относно:

– Предложението на ЕК за регламент относно допълнителните процедурни правила при прилагането на ОРЗД;

– Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на цифровото евро.

2. Обмен на информация през Информационната система за вътрешния пазар – статистика и анализ.

Регламент (ЕС) 2016/679 определя правилата за защита на правата на физическите лица във връзка с личните им данни във всички държави членки на ЕС. С оглед улесняването на комуникацията и сътрудничеството между надзорните органи на държавите членки в ЕС при наличието на случаи с трансграничен характер се използва т.нар. Информационна система на вътрешния пазар (ИСВП). Тя се явява сигурен, многоезичен онлайн инструмент за осъществяване на обмен на информация между публичните администрации в държавите от Европейското икономическо пространство (ЕИП) и европейските институции и органи, занимаващи се с практическото прилагане на законодателството на Европейския съюз.

В ИСВП се осъществява управление на случаи в съответствие с процедурите от чл. 56 до чл. 70 от Регламента, които обхващат: определяне на водещия надзорен орган (ВНО) и засегнати надзорни органи (ЗНО) като част от сътрудничеството на принципа „на едно гише“, искане за местен случай, искане за взаимопомощ или за доброволна взаимопомощ, съвместни операции на надзорни органи, за становище на ЕКЗД или разрешаване на спорове от ЕКЗД, процедура по спешност (издаване на становище или решение на ЕКЗД) или писмени процедури.

През 2023 г. КЗЛД е била адресат/инициатор/участник в общо 27 процедури по чл. 56 от Регламент (ЕС) 2016/679 в ИСВП. По 8 от тези случаи КЗЛД е определена като ВНО, като 7 от тях са инициирани след получена жалба от съответния надзорен орган на държава-членка на ЕС/ЕИП и 1 процедура е открита от КЗЛД, във връзка с нарушение на сигурността на данните, от което са засегнати граждани на други държави членки на ЕС/ЕИП.

2.1. КЗЛД, в качеството си на ВНО, става адресат на три процедури по чл. 56 от Регламент (ЕС) 2016/679 спрямо един и същ АЛД. Две от тях са инициирани от надзорния орган на Полша и една от надзорния орган на Ирландия. Процедурите са открити във връзка с получени жалби при съответните надзорни органи, срещу дружество, което предлага своите продукти в онлайн магазин.

След извършена служебна проверка в сайта на въпросното дружество и подробен анализ на Политиката за поверителност обаче е установено, че всички дружества от групата от предприятия действат като съвместни АЛД по смисъла на чл. 26 от Регламент (ЕС) 2016/679. Освен това е установено, че българското дружество е отговорно за обработването на лични данни на български граждани, както и на граждани на държави, които не са в ЕС/ЕИП. По отношение на личните данни на граждани на Полша и Ирландия в Политиката за поверителност като отговорно лице за обработването им е посочено дъщерно дружество на компанията, установено в Нидерландия.

В тази връзка КЗЛД е информирала надзорните органи на Полша и Ирландия, че не може да се конституира като ВНО по тези случаи, тъй като отговорният АЛД не е установен на територията на Република България. Предоставена им е и информацията, получена по време на извършената служебна проверка.

2.1.1. КЗЛД е адресат на процедура по чл. 56, инициирана от надзорния орган на Ирландия, сезиран с жалба, срещу касационен съд, установен на територията на Република България. Дружеството предоставя на своите потребители платформа, чрез която им се изготвя персонализирана диета, която да подобри здравословния им начин на живот. Жалбоподателят твърди, че е депозирал пред АЛД искане за изтриването на потребителския му профил в приложението, управлявано от него, но така и не е получил отговор.

АЛД предоставя информация на КЗЛД, че не е получил формално искане за изтриване на потребителския профил и личните данни на жалбоподателя. Въпреки това той твърди, че е предприел необходимите стъпки за изтриване на всички лични данни на потребителя, за да осигури защита на личната му информация. Доказателства за изпълнение на искането на жалбоподателя обаче не са предоставени. Ето защо КЗЛД изпраща ново писмо до АЛД за предоставяне на доказателства в подкрепа твърденията му. В края на отчетния период се очаква отговорът на АЛД, поради което случаят не е приключен. Допълнително, по време на извършване на служебна проверка на дружеството е установено, че в Регистъра на администраторите и обработващите лични данни, които са определили длъжностни лица по защита на данните, като длъжностно лице по защита на данните на АЛД е определено лице, което в Търговския регистър е посочено като един от действителните собственици на дружеството. В тази връзка на АЛД е изпратено писмо, с което се подканва да отстрани това несъответствие с Регламент (ЕС) 2016/679.

2.1.2. КЗЛД става адресат на процедура по чл. 56 за определяне на ВНО и ЗНО, която е инициирана от надзорния орган на Швеция, сезиран с жалба от шведски граждани срещу АЛД, установен на територията на Република България. Дружеството се занимава с

онлайн продажба на продукти за борба със сънната апнея, маркетингови и промоционални услуги, маркетингови проучвания и подобни допълнителни дейности. Съгласно предоставената от жалбоподателя информация всяко едно действие, което потенциален клиент извършва на сайта на дружеството, се записва без съгласието му за това. Дава пример, че след отварянето на уебсайта на администратора, същият „приема“, че лицето се е съгласило да се абонира за информационния бюлетин на дружеството или за известия, както и за случаите, когато при въвеждането на имейл и адрес с оглед проверка на цените за доставка при поръчка, същите се запазват, без наличието на съгласие от негова страна.

Администраторът на лични данни предоставя на КЗЛД своето становище, в което излага твърдения, че използването на основните полета (например „начална страница“, „продукти“, „помощ“ и „контакти с търговеца“) или други секции на сайта е свободно, без да се изисква предоставянето на каквито и да е лични данни, а действията на потребителя не се записват по какъвто и да е начин. Администраторът оспорва и твърдението на жалбоподателя, че веднага след отварянето на сайта същият „приема“ автоматично, че лицето се е съгласило да се абонира за информационния бюлетин на дружеството или за известия. Както в секцията относно контактите на търговеца, така и при изготвянето на конкретната поръчка, са налице изрични полета (т.нар. чек-бокс), чрез които клиентът би могъл да се абонира за получаването на електронни съобщения, промоции и други съобщения, попадащи в категорията „директен маркетинг“. За да бъде абониран обаче, е необходимо той изрично да впише своя електронен адрес и да потвърди съгласието си чрез изпращането на заявката. Допълва се, че администраторът е предвидил допълнителна техническа верификация на съгласието за абонамент, която се осъществява чрез активиране на линк в получения първи мейл. Същата е предвидена с цел да се елиминира рискът от посочване електронен адрес на трети лица. В подкрепа на твърденията си администраторът цитира и Съображение 32 от Общия регламент. Допълнително се сочи, че жалбоподателят действително няма потребителски профил в уебсайта на дружеството. Видно от приложените и към жалбата писмени доказателства обаче, същият е започнал лично, но не е довършил две поръчки. След това той е попълнил електронния си адрес във формуляра за оформяне на поръчките, но не е завършил същите чрез заплащане на дължимата покупна цена. Предвид незавършените поръчки, потребителят е получил генерирано от настройките на сайта писмо с напомняне, че може да продължи с тях. Въпросното съобщение е било изпратено само веднъж и касае единствено поставените в кошницата продукти. Целта на едно такова известие е потребителите да бъдат защитени от нежелана загуба на информация във връзка с инициираната от тях покупка.

В допълнение, след като администраторът получава съобщение на 16.01.2023г. от жалбоподателя, съдържащо отказа му да получава подобни напомнителни съобщения, на него му е предоставена обратна информация. Същият е уведомен от управителя на компанията, че изричният му отказ е потвърден, както и че посоченият в започнатите поръчки електронен адрес е заличен перманентно от неговите системи.

Във връзка с гореизложеното и на основание чл. 56, пар. 1 от Регламент (ЕС) 2016/679 КЗЛД взема решение да се конституира като ВНО и по случая се извършва проверка.

2.2. КЗЛД се конституира като ЗНО по общо 19 случая, тъй като е възникнало обосновано предположение, че могат да бъдат засегнати правата на български граждани. от тях 12 са били инициирани от българския надзорен орган.

Някои от по-интересните случаи са следните:

2.2.1. В 6 от откритите от КЗЛД случаи, тя е била сезирана с жалба от български граждани срещу един и същ АЛД. И по шестте жалбоподателят информира, че при опит да направи регистрация в платформата за онлайн залагания на АЛД, предоставяйки лични данни, установява, че вече има създаден профил с неговото ЕГН. Като водещ надзорен орган за този АЛД е определен надзорният орган на Малта, тъй като неговото основно място на установяване и регистрация са в тази държава членка на ЕС/ЕИП. Малтийският надзорен орган обаче твърди, че компетентният надзорен орган за разглеждане на жалбите е гръцкият надзорен орган, тъй като той се е припознал по друг такъв случай. Отправено е запитване до гръцкия надзорен орган относно основанията, на които той се счита за компетентен да разглежда жалбите срещу горепосочения АЛД като ВНО. Той отговаря, че към момента разглежда случаите и ще информира КЗЛД, когато вземе решение дали да разглежда случаите като ВНО.

2.2.2. КЗЛД се конституира по процедура, открита от белгийския надзорен орган след депозирана жалба, в която се твърди, че жалбоподателката е станала жертва на нарушение на сигурността на данните. Жалбата е подадена срещу АЛД, който управлява и поддържа онлайн платежна система, която дава възможност за трансфер на пари онлайн и представлява електронна алтернатива на традиционните разплащания с чекове и банкови преводи. Чрез тази система всеки човек, който притежава валиден имейл, може да превежда пари на друг човек с имейл. Сметката в нея може да бъде обезпечена чрез кредитна, дебитна карта или чрез сметка в банка.

Видно от приложените доказателства, личните и банковите данни на жалбоподателката са били компрометирани, а служител на АЛД е достъпил и неколкократно се е опитвал да узнае номера на банковата ѝ карта. Допълва, че с нея се е

свързало и лице, което разполагало с цялата ѝ лична и банкова информация. Жалбоподателката добавя, че е получила мистериозен плик, съдържащ екранни снимки на вътрешния интерфейс на платежната система, разкриващи информация като например датата на създаване на сметката ѝ и нейния баланс, имейл, както и 16-те цифри на банковата ѝ карта. Тя обвинява администратора в бездействие и проблеми в комуникацията. Надзорният орган на Люксембург е ВНО, защото това е държавата, където се намира единственото място на установяване на АЛД в ЕС. КЗЛД е взела решение да се конституира като ЗНО по този случай, тъй като това е платформа, която е изключително голяма и широко разпространена и има голяма вероятност български граждани да бъдат засегнати от същото нарушение на ОРЗД. В момента тече разследване на надзорния орган на Люксембург.

2.2.3. Комисията се конституира като засегнат надзорен орган по процедура, открита от надзорния орган по защита на данните на Франция. АЛД е мултинационална компания, занимаваща се с продажба на дрехи тип „бърза мода“ и с основно място на установяване в Швеция. Френският надзорен орган открива процедурата във връзка с подадена при него жалба, в която се твърди, че администраторът предава лични данни извън ЕС чрез своя уебсайт. Отбелязва се, че трансферът на данни ще бъде обхванат от новата Рамка за защита на личните данни между ЕС и САЩ и в частност приетото от ЕК решение за адекватност на 10 юли 2023 г. Въпреки това френският надзорен орган препраща жалбата на ВНО, за да може той да разследва и установи евентуално нарушение в миналото, тъй като тя е била депозирана преди горепосочената дата.

По-конкретно, банерът за бисквитки на френската версия на сайта предлага няколко опции на посетителите му, измежду които опциите да приемат всички бисквитки или само необходимите. Жалбоподателят продължава, че ако например се избере първата възможност, се стартират и зареждат различни модули. Интегрирайки един от модулите, АЛД оторизира друга компания да събира и обработва лични данни на посетителите на сайт в съответствие с неговите Условия за ползване. В допълнение, дружеството не може да се възползва от дерогациите, визирани в чл. 49 от Общия регламент, защото не е предоставена адекватна информация на посетителите на сайта, а също така не е сключен договор между тях и АЛД. Извършвайки предаване на данни извън ЕС без наличието на адекватно ниво на защита, е в нарушение на чл. 44 от Общия регламент.

ВНО е шведският, тъй като Швеция е мястото, където се намира централното управление на АЛД в ЕС. С оглед важността, актуалността, всеобхватността и стратегическото значение на този случай, КЗЛД е взела решение да се конституира като ЗНО, въпреки че не се съобщава изрично за засегнати български граждани.

3. Дейност на КЗЛД, свързана с механизмите за сътрудничество и съгласуваност (водещи/съвместни надзорни органи), заложени е ОРЗД

И през 2023 г. продължава отчетливата тенденция към усложняване на отправените въпроси от сродни надзорни органи по линия на механизма за взаимопомощ с оглед прилагането на ОРЗД по съгласуван начин на територията на ЕС. През отчетния период са подготвени и изпратени през ИСВП – 70 отговора на отправени питания от страна на национални надзорни органи по защита на данните от ЕС и ЕИП в състава на Европейския комитет по защита на данните. Запитванията се характеризират със своята всеобхватност, чиито теми често попадат в различни правни отрасли и сектори на обществото. Всички те се анализират през призмата на приложимото законодателство в областта на защита на личните данни с оглед постигането на еднакво прилагане на правните норми за защита на неприкосновеността на личния живот и личните данни. Редица органи по защита на данните се сблъскват с предизвикателства, свързани с навлизането на нови технологии в ежедневието, например предоставянето на информация на крайните потребители за енергийното потребление от интелигентни устройства, телефонни записи от застрахователни компании, създаването на нискоемисионни зони в големите градове, приложимостта на съгласието по ОРЗД при използване на технологията „tracking pixels“.

Втората голяма група въпроси са свързани с компетентността по прилагане на европейските законодателни инициативи на национално ниво, например определянето на национален орган, който е компетентен по въпросите на Акта за управление на данните, по въпросите на въвеждането на Акта за отворените данни, относно транспонирането на Директива 2022/2555 относно мерки за високо общо ниво на киберсигурност в ЕС, практиката, свързана с предоставянето на лични данни от търговци на данни.

Не на последно място са чисто процедурните питания и такива, свързани с поведението на субектите на данните, като например процедурата за разглеждане на жалби и уведомяването на физическите лица, даването на съгласие за целите на маркетинга, техническите мерки за защита при използване на приложения за паркиране, защитата на децата и непълнолетните в интернет пространството, наблюдението на работата на служителите при работа от разстояние, качеството на ликвидатора при обработването на данни по време на обявена несъстоятелност на юридическо лице, разкриването на информация за жалбоподателя при разглеждане на жалби, независимостта на длъжностното лице по защита на данните.

През отчетния период са адресирани и изключително специфични казуси, като заснемането на физически лица за целите на документален филм и възможното използване на скрита камера, продажби на поименни билети за международни влакове,

обработването на данни от автоматизираните информационни системи за регистриране на плавателни средства във вътрешните водни пътища.

През 2023 г. са осъществени 67 писмени процедури по гласуване чрез ИСВП. С тях са приети редица становища на ЕКЗД по проекта на решение на органи за защита на данните относно критериите за акредитация на органи за наблюдение на кодекси за поведение, както и относно критериите за акредитация на органи за наблюдение на кодекси за поведение, критериите за акредитация на органи за сертификация съгласно чл. 43 (3) от ОРЗД. Значителна част от писмените процедури са посветени на одобрение на конкретен национален орган за защита на данните като водещ орган по преценката на задължителните фирмени правила на даден стопански субект в качеството му на АЛД/ОЛД. С писмени процедури е одобрено съдържанието на отговори от името по ЕКЗД, определени са заместник-координатори на експертни подгрупи към ЕКЗД, както и са определени негови представители в други съвещателни органи на ЕС.

През отчетния период са осъществени 32 превода на български език на документи на ЕКЗД, сред които са съвместни становища на ЕКЗД и ЕНОЗД, становища и насоки на ЕКЗД, изявления и прессъобщения на ЕКЗД. Продължава подготовката на различните езикови версии на Инструмента на ЕКЗД за подпомагане на малки и средни предприятия. Към настоящия момент същият е достъпен на английски език, като целта е да бъде достъпен на български език без забавяне от останалите езикови версии.

VII. МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ

През отчетния период, както през предходните две години, приоритет остава участието във всички международни формати, обединяващи сродни органи по защита на данните, които са провеждали онлайн заседания или в рамките на които е обменена интензивна кореспонденция по актуални теми от сферата на защитата на личните данни. Обстоятелството, че по-голямата част от заседанията по международна линия продължават да се провеждат дистанционно, създава условия за активно участие в реално време в по-голям от очаквания брой международни мероприятия в сферата на защитата на личните данни. В резултат на тази активна международна дейност са изразени позиции (97 бр.), осъществено е участие в различни международни инициативи и в заседания (169 бр.), подготвени са отговори на чуждестранни запитвания (233 бр.) и е реализирано участие в механизма за сътрудничество и съгласуваност чрез ИСВП (164 бр.) – общо 663 бр.

1. Участие в механизма за координиран надзор на информационните системи на ЕС.

Съгласно разпоредбите на член 62 от Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2018 година относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Регламент (ЕО) № 45/2001 и Решение № 1247/2002/ЕО, националните надзорни органи и ЕНОЗД, всеки от тях действащ в обхвата на съответните си правомощия, си сътрудничат активно в рамките на отговорностите си, за осигуряване на ефективен надзор на мащабни информационни системи и на органи, служби и агенции на ЕС.

Действайки в обхвата на съответните си правомощия и в рамките на отговорностите си, когато е необходимо те осъществяват обмен на съответна информация, оказват си съдействие при извършването на одити и проверки, разглеждат трудности при тълкуването или прилагането на приложимото европейско законодателство, проучват проблеми, свързани с упражняването на независим надзор или с упражняването на правата на субектите на данни, изготвят хармонизирани предложения за разрешаване на проблеми и насърчават информираността относно правата на защита на данните.

През отчетния период КЗЛД продължава да изпълнява в пълен обем дейностите по осигуряване пълноправното присъединяване на Република България към Шенген. Освен осъществяване на надзорна дейност, както е посочено и в Раздел IV „Контролна дейност“,

през 2023 г. представители на КЗЛД продължават своето активно участие в дейността на Комитета за координиран надзор (ККН) и на координационните групи по надзор на широкомащабните информационни системи на ЕС: Визовата информационна система, ЕВРОДАК и Митническата информационна система. През отчетния период са проведени общо 9 заседания на отделните формати.

Сред общите теми на всички заседания е осъществяването на координиран надзор и предстоящото му преминаване в цялост към ККН в ЕКЗД. Както в предходните отчетни периоди, акценти в работата на всички формати са докладването на одитните дейности на ЕНОЗД и дейностите по обработване на данни в различните системи от страна на Европейската агенция за оперативното управление на широкомащабни информационни системи в пространството на свобода, сигурност и правосъдие през отчетната 2023 г. Наличието в Република България на повече от един надзорен орган по защита на данните (КЛЗД, която осъществява общ надзор, и Инспекторатът към Висшия съдебен съвет, който осъществява специализиран надзор по смисъла на член 17 от ЗЗЛД), е особен елемент и във връзка с дейността на ККН. Участието в дейността на ККН и през 2023 г. продължава да осъществява посредством т.нар. „съвместно представителство“ от двете национални институции, но с право на един (общ) глас.

На 7 март 2023 г. започва експлоатацията на Шенгенската информационна система в съответствие с изискванията на Регламенти (ЕС) 2018/1861 и 2018/1862 на Европейския парламент и на Съвета. Тези законодателни актове определят осъвременените правила за създаването, функционирането и използването на ШИС. Повишава се ефективността и се засилват техническата и оперативната ефикасност на Системата. Разширява се използването ѝ чрез въвеждането на нови категории сигнали и функции. Освен това с третия законодателен акт от законодателния пакет относно Шенген – Регламент (ЕС) 2018/1860, се установява нов вид сигнал за връщане на граждани на трети държави.

След влизането в сила на регламенти (ЕС) 2018/1860, (ЕС) 2018/1861 и (ЕС) 2018/1862 от края на 2018 г. Европейската комисията, държавите членки на Европейския съюз и Агенцията на Европейския съюз за оперативното управление на широкомащабни информационни системи в пространството на свобода, сигурност и правосъдие (eu-LISA) допълват необходимите технически и правни договорености за прилагането на новите правила, както на централно, така и на национално равнище, за да могат да обработват данни и да обменят допълнителна информация съгласно тези правила. Независимо че правното основание за ШИС се състои от отделни инструменти, не се засяга принципът, че тя функционира като единна информационна система.

За да се осигури достатъчно време за въвеждането на необходимите правни, оперативни и технически мерки и договорености съгласно Регламент (ЕС) 2018/1861 и Регламент (ЕС) 2018/1862, изменените правила се прилагат на последователни етапи, съответно от 28 декември 2018 г., 28 декември 2019 г., 28 декември 2020 г. и 7 март 2023 г. Началото на прилагането на разпоредбите, които предвиждат най-сложните промени, оказващи цялостно въздействие върху техническото изпълнение и функционирането на ШИС, е отложено по силата на специален механизъм, за да се гарантира, че са предприети необходимите подготвителни стъпки, позволяващи постоянното и непрекъснато функциониране на системата. След 7 март 2023 г. дейността на Координационната група за надзор на Шенгенската информационна система ще се осъществява от ККН.

По отношение на дейността на ККН във връзка с осъществяване на надзор над законосъобразното обработване на лични данни в ШИС, през отчетния период са извършени действия по подготовката на обобщение на отговорите на въпросника по чл. 36, както и подготовка за предоставяне на статистическа информация по чл. 54 (3) от Регламент (ЕС) 2018/1861 и чл. 68 (3) от Регламент (ЕС) 2018/1862. Данните следва да се предоставят директно на ЕКЗД в срок до 31 март 2024 г.

По отношение на осъществяването на координиран надзор над законосъобразността на обработването на лични данни от Европол, продължава работата по проекта за наръчник за упражняване права от субектите на данните, както и първото координирано съвместно действие във връзка с обработването на лични данни на деца на национално ниво в системата на Европол.

По отношение на координирания надзор върху Европейската прокуратура (ЕРРО) ЕНОЗД оповестяват информация за проведен одит на 27 – 28 април 2023 г. в Люксембург, съсредоточен върху оперативни лични данни, обработването на искания за достъп, както и аналитичната среда на системата. По отношение на Информационната система на вътрешения пазар продължава подготовката на препоръки относно изискванията на откритост на системата, както и представяне на резултатите от осъществения одит на ИСВП от страна на ЕНОЗД.

Продължават подготвителните дейности във връзка с осъществяването на надзор върху широкомащабните информационни системи, чието въвеждане в експлоатация предстои. Сред тях са Европейска система за информация за пътуванията и разрешаването им (ETIAS), Системата за влизане/излизане (СВИ), Европейската информационна система за съдимост за лица, граждани на трети страни (ECRIS-TCN), Визова информационна система, Европейска база данни за дактилоскопия в областта на убежището, както и

Митническа информационна система. Провежда се избор за нов заместник-координатор на ККН.

През отчетния период се провеждат две заседания на Координационната група за надзор на Митническата информационна система, по време на които се взима решение за удължаване периода на прилагане на двугодишната работна програма до 2025 г. включително. Обсъдени са скорошните тенденции в моделите за координиране на надзора в митническата област, поради нарастващ брой системи, които попадат в обхвата на член 62 от Регламент 2018/1725, както и последици за дейността на Координационната група за надзор на МИС. В началото на четвъртото тримесечие на 2023 г. българският представител е избран единодушно за председател на Групата, което ще даде възможност в следващите две години КЗЛД да определя дневния ред, да предлага преимуществено приоритетите в дейността на Координационната група за надзор и да си сътрудничи директно с ръководствата на останалите формати по линия на координирания надзор на широкомащабните информационни системи на ЕС.

По отношение на дейността на Координационната група за надзор на Евродак в отчетния период се провеждат две заседания. Сред основните акценти в дейността на Групата е достъпът на правоприлагащите органи до системата Евродак. Отбелязана е нуждата от изясняване на някои въпроси, свързани с прага на достъпа, целта, прилаганите процедури, обосноваността на исканията за достъп, критериите, необходимостта и ролята на националните надзорни органи по защита на данните. В тази връзка е подготвено съдържание на въпросник за достъпа на правоохранителните органи до данните, обработвани в Евродак. Приема се двугодишният отчет за дейността на Координационната група за надзор на Евродак за периода 2020 г. – 2021 г., както и допълнителните теми за работната ѝ програма.

През отчетния период се провеждат две заседания на Координационната група за надзор на ВИС. Постига се съгласие за провеждането на координирани проверки на общи центрове за информация по ВИС, като част от работната програма на Координационната група за надзор на ВИС за периода 2022 – 2024 г. Създава се нов център в Кот д'Ивоар (Западна Африка) и се планира създаването на общ център на Принцовите острови (Турция). По отношение на Общия план за проверки на ВИС се включват въпросници, които целят да уеднаквят и улеснят провеждането на одити на ВИС и които са насочени към държавите членки, консулските служби и външните доставчици на услуги. Завършва се подготовката на общата част на двугодишния отчет на Координационната група за 2021 г. – 2022 г., като се разглеждат възможните допълнителни теми за 2024 г. в работната програма на Групата.

2. Участия в Комитета по чл. 93 от Регламент (ЕС) 2016/679.

В изпълнение на разпоредбите на чл. 93 от ОРЗД се създава комитет, който подпомага Европейската комисия. Този комитет е структура по смисъла на Регламент (ЕС) №182/2011 за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Европейската комисия. През отчетния период се провеждат 5 дистанционни заседания (03.02.2023 г, 22.05.2023 г., 22.06.2023 г, 29.06.2023 г. и 04.07.2023 г.). Основна тема е развитието на законодателството на Съединените американски щати във връзка с предвижданото решение на ЕК относно адекватното ниво на защита на данните по Регламент (ЕС) 2016/679. В рамките на първите четири заседания на Комитета по чл. 93 се обсъжда по същество съдържанието на Решението за изпълнение на ЕК относно адекватното ниво на защита на данните в Съединените щати с основен фокус внасяне на подобрения на предложения от ЕК текст като например въвеждането на единна точка за подаване на жалби към САЩ посредством Секретариата на Европейския комитет за защита на данните, изрична референция за изключване на националната сигурност от предметния обхват на решението, доколкото тя се явява изключителна компетентност на държавите членки, реципрочно признаване едновременно на всички държави членки на ЕС като ползващи се с адекватно ниво на защита на данни от страна на САЩ, влизане в сила на решението за изпълнение едва след приемане на всички предписани документи по Изпълнителната заповед № 14086 на Президента на САЩ, гарантиране на ефективно съдебно правно средство за защита на европейските граждани и др. На последното за годината заседание на Комитета се дава възможност за последни коментари преди провеждане на писмена процедура по одобряване на текста на Решението от всички делегации на държавите членки. Процедурата завършва с положително становище от всички делегации. Решението за изпълнение на ЕК се приема в края на деня на 10.07.2023 г.

3. Участия в заседанията на Работна група „Защита на данните“ към Съвета на ЕС.

Съветът на ЕС се подпомага както от Комитета на постоянните представители на правителствата на държавите членки на Европейския съюз (Корепер), така и от над 150 тясно специализирани работни групи и комитети, известни като „подготвителни органи на Съвета“. Във втората група се включва и Работната група „Защита на данните“ към Съвета на ЕС. Тя разглежда законодателните предложения на Европейската комисия в нейната област на експертиза, свързани с прилагането на законодателството и политиките

за обмен на информация и защита на лични данни в областта на правоприлагането, които се изпращат към Съвета на министрите. Работната група се състои от експерти от всяка държава-членка на ЕС, и се председателства от делегата на държавата, която изпълнява ротационното шестмесечно председателство на Съвета по правосъдие и вътрешни работи. Представители на КЗЛД участват в пет заседания през отчетния период, когато са разгледани редица въпроси, които са елементи от текущото развитие на различни аспекти от защитата на данните на европейско ниво с основен акцент върху Предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета за определяне на допълнителни процедурни правила във връзка с изпълнението на Регламент (ЕС) 2016/679.

Ефективното прилагане на правилата на ЕС относно защита на личните данни е предпоставка за гарантиране на защитата на правото на защита на личните данни, заложено в член 8, параграф 1 от Хартата на основните права на Европейския съюз и член 16, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз. Последователността в прилагането на ОРЗД зависи от ефективното функциониране на системата за трансгранично прилагане на Регламент (ЕС) 2016/679. Процедурните различия, които органите за защита на личните данни прилагат, затрудняват безпроблемното и ефективно функциониране на предвидените в ОРЗД механизми за сътрудничество и разрешаване на спорове при трансгранични случаи. Тези различия имат значителни последици и по отношение на правата на разследваните страни и жалбоподателите като субекти на данни. Правилното прилагане на Регламент (ЕС) 2016/679 е предпоставка за гарантиране на общественото доверие при по-широкия процес на цифровизация, както и гаранция за равнопоставени условия на конкуренция за всички обработващи лични данни субекти. С предложението се цели определяне на процедурни правила за някои етапи от процеса на разследване при трансгранични случаи, като по този начин се подпомага безпроблемното функциониране на механизмите за сътрудничество и разрешаване на спорове на ОРЗД.

4. Участия в заседанията на Изпълнителното бюро на Конвенция 108 към Съвета на Европа.

Конвенция №108 на Съвета на Европа за защита на лицата при автоматизираната обработка на лични данни е първият по време еталон за международен акт с многогодишна история, който защитава личните данни на физическите лица. Консултативният комитет се състои от представители на страните по Конвенцията и наблюдатели от други държави, международни организации и неправителствени организации. Комитетът изготвя доклади, насоки и ръководни принципи по актуални

теми, свързани с приложното поле на Конвенция 108. В рамките на отчетния период Представители на КЗЛД участват в една пленарна сесия на Консултативния комитет и на трите заседания на Изпълнителното бюро към Консултативния комитет. Към края на ноември 2023 г. 46 страни са подписали Допълнителния протокол към Конвенцията (така наречената Конвенция 108+) и 31 страни са ратифицирали Протокола (CETS №223) за изменение на Конвенцията за защита на лицата при автоматизирана обработка на лични данни.

През отчетния период продължават дейностите по подготовка на актуализирането на договорните клаузи в контекста на трансграничните потоци от данни, осъвремененото съдържание на проект на насоки по член 11 от модернизираната Конвенция 108, както и по проекта на Насоки относно защитата на личните данни при осъществяването на изборния процес. Дадено е начало на работата по проект на насоки относно защита на данните в контекста на невронауките. Завършени са подготвителните дейности и са приети Насоки за защита на личните данни при обработването им за целите на борбата с изпирането на пари и финансирането на тероризма. Насоките имат за цел да повишат осведомеността и разбирането по отношение на начините, по които се прилагат изискванията на Конвенция 108+ в областта на борбата с изпирането на пари и финансирането на тероризма, за да се осигури подходящо ниво на защита на данните. Същевременно се цели улесняването на трансграничното предаване на данни, като се подчертават определени области в контекста на борбата с изпирането на пари и финансирането на тероризма, където гаранциите за защита на данните следва да бъдат засилени. Режимът за противодействие на изпирането на пари и финансирането на тероризма предвижда няколко аспекта на обработване на лични данни, които се основават на обществения интерес. Той определя задълженията на администраторите на данни, вкл. обработването на лични данни, както от държавни органи, които са законово упълномощени да прилагат мерки и имат специфични правомощия в тази област, така и от частни субекти за същите цели въз основа на обществен интерес и/или за техните легитимни интереси.

5. Участия в заседанията на Експертната подгрупа по Регламент (ЕС) 2016/679 и Директива (ЕС) 2016/680 към Европейската комисия.

През пролетта на отчетната 2023 г. се провежда едно заседание на Експертната подгрупа по Регламент (ЕС) 2016/679 и Директива (ЕС) 2016/680 към Европейската комисия посветено изцяло на предложението за Регламент на Европейския парламент и на Съвета за определяне на допълнителни процедурни правила във връзка с изпълнението на Регламент (ЕС) 2016/679. Целта е предварителното представяне на първоначалния проект

на ЕК с изясняване на трите основни стълба на фокус: вид и форма на жалбите и положение на жалбоподателите; засилване на сътрудничеството между надзорни органи и по-бързо решаване на споровете по между им; хармонизиране на правилата при разследване на транснационални случаи. Така презентираният първоначален вариант на текста е многократно разгледан в различните европейски формати, като е обект на съвместно становище между ЕКЗД и ЕНОЗД, както и на поредица от заседания на РГ „Защита на данните“ към Съвета на ЕС. Дискусиите по отделните конкретни текстове се очаква да продължат и през 2024 г.

6. Участие в дейността на Глобалната асамблея по въпросите на неприкосновеността и в заседанията на Изпълнителния комитет на Глобалната асамблея.

Глобалната асамблея по въпросите за неприкосновеността се провежда за първи път през 1979 г. под името Международна конференция на комисарите по защита на данните и поверителността. Повече от четири десетилетия тя функционира като платформа за среща на лидерите в областта на защитата на личните данни. Това се постига посредством обединените усилия на организации от 6 континента – общо сто и десет акредитирани членове и шестнадесет наблюдатели.

На 20 октомври 2023 г. КЗЛД е избрана за член на Изпълнителния комитет на Глобалната асамблея по въпросите на неприкосновеността – най-значимият глобален форум за обмяна на знания, опит и идеи в сферата на защитата на личните данни и неприкосновеността. В следващите поне две години Комисията ще бъде част от управителното тяло на Асамблеята. Съгласно Процедурните правила на Асамблеята функции на Изпълнителния комитет са, както следва:

• осигуряване изпълнението на решенията, приети по време на закритата сесия на Асамблеята, включително чрез изпълнение от страна на членовете на Изпълнителния комитет;

• осигуряване на последователност в действията на Асамблеята при постигането на нейните стратегически цели, включително чрез приемане на изявления на Изпълнителния комитет относно критични във времето, възникващи глобални предизвикателства и/или назначаване на докладчици за разглеждане на възникващ глобален проблем;

• организиране и ръководене на процеса по избор на домакин на GPA, както и подпомагане на подготовката на конкретното издание от страна на избраните институции;

• определя срокове за възражения срещу проекти на документи на Асамблеята, в процеса на тяхното приемане;

• организиране на гласувания и писмени процедури;

• подготовка и съгласуване на прессъобщения и други подходящи медийни изяви, включително да изготвя изявления на Изпълнителния комитет относно конкретни световни предизвикателства;

• преценка и предложения за приемане на документи по време на закритата сесия на Асамблеята, както организиране на процеса по приемане на документи от името на GPA (включително чрез определяне на докладчици) в останалата част на годината;

• изготвяне на проект на становище за Асамблеята, заедно с покана за докладчик(и), когато е приложимо;

• определяне на представителите на GPA във форуми и/или международни организации, в които Асамблеята има статут на наблюдател или на които Асамблеята може да бъде поканена да участва;

• изразяване на становище по отношение на акредитирането на нови членове или наблюдатели в GPA (включително чрез преглед и оценка на искания за нови член или наблюдател в организацията);

• поддържане на постоянен уебсайт като хранилище за документацията на Асамблеята и информиране на членовете за работата на Изпълнителния комитет;

• подкрепа на действието на Споразумението за глобално трансгранично сътрудничество в областта на правоприлагането;

• предложение за определяне на екипа на Секретариата на Асамблеята по време на закритата сесия на GPA.

През отчетния период е проведено едно заседание на Изпълнителния комитет на Глобалната асамблея по въпросите на неприкосновеността след избора на КЗЛД. По време на заседанието са представени резултатите от последното издание на GPA – приетите резолюции, отчети за дейността на отделните работни групи, както и новоприетите членове – Бразилия и Нигерия. Сред приетите резолюции през 2023 г. са:

• Резолюция относно изкуствения интелект и заетостта;

• Резолюция относно здравните лични данни и научните изследвания, по която КЗЛД е съвносител;

• Резолюция за създаване на работна група за междусекторна перспектива на пола в защитата на данните;

• Резолюция за постигане на глобални стандарти за защита на данните;

• Резолюция относно библиотеката на GPA;

• Резолюция относно информационните системи, основани на генеративен изкуствен интелект;

• Резолюция относно наградата за неприкосновеност на личния живот и човешки права;

• Стратегическият план на GPA 2023-2025 г.

7. Участие в дейността на Конференция на европейските органи по защита на данните и в заседанията на постоянния Управителен комитет на Конференцията.

От 10 до 12 май 2023 г. в Будапеща се провежда 31-вата Конференция на европейските органи по защита на данните (т.нар. „Пролетната конференция“). Целта на това ежегодно събитие е насърчаване на практическото сътрудничество и обмен на най-добри практики между неговите членове. През първите два дена се провеждат закритите сесии на Конференцията, предназначени за нейни членове, а в последния ден, за пръв път в историята на Конференцията е организирана открита сесия за представители от публичния сектор, бизнеса, неправителствените организации и академичните среди.

Първата тема е посветена на новите технологии – оценка на социалните въздействия от използването на нови технологии в различни области. Отчетено е, че технологиите позволяват използването на лични данни в безпрецедентен мащаб и преобразяват както икономиката, така и социалния живот. Подчертано е, че поради скоростта на технологичните промени понякога е трудно да се реагира бързо и да се оценява въздействието им върху ежедневието. Разгледани са тези въздействия върху хората – тяхното мислене, човешки взаимоотношения, върху начина, по който функционира обществото.

Един от фокусите на Конференцията през отчетния период е регулацията за конкуренцията. Целта на този панел е да бъдат представени взаимовръзките между правилата за защита на конкуренцията и правото на защита на личните данни, както и да се идентифицира как тези две области на правото могат да се подкрепят взаимно и да са от полза за обществото. През последните десетилетия обработването и използването на лични данни нараства до такава степен, че има значително икономическо въздействие с огромни печалби. Операциите по обработване на лични данни могат да осигурят голямо конкурентно предимство за компаниите и хората. Същевременно, възниква въпросът дали достъпът до тези данни се получава при справедливи условия и дали все още има шанс за лоялна конкуренция. На Конференцията е подчертано, че надзорните органи, които прилагат правилата за защита неприкосновеността на личния живот и конкуренцията, трябва да действат по единен начин, за да постигнат справедливост както в конкуренцията, така и при обработването на лични данни.

Една панелна дискусия е посветена на предоставяне на актуална информация за съдебни решения – за най-важните случаи на съдилищата в Страсбург и Люксембург, като е отбелязано, че съдебната практика на Европейския съд и Европейския съд по правата на човека е област, в която е трудно да се поддържа бързо темпо. Разгледани са добри практики и казуси от сътрудничеството в правоприлагането между държави във и извън ЕИП. Целта е да се сподели опит, натрупан в сътрудничеството по правоприлагане между държави извън сътрудничеството по Общия регламент относно защитата на данните.

В последния ден на Конференцията е проведена „Открита сесия“, чиито фокус е темата за Длъжностните лица по защита на данните. Безспорна е ролята на тези лица, в рамките на техните организации, за постигане на съобразена с изискванията за поверителност среда. Компетентността и отношението на ДЛЗД могат да изградят или да нарушат стандарта за защита на данните на една организация. Ако тези позиции се заемат от висококвалифицирани професионалисти, спазването на правилата за защита на данните ще бъде по-добро и по този начин ще се облагодетелства обществото. На Конференцията е подчертано, че ДЛЗД трябва да си сътрудничат с органите по защита на данните, като и двете страни могат да спечелят от тази връзка. Споделени са добри практики в обучението на ДЛЗД. Подчертано е и значението на добре развитите мрежи на ДЛЗД за поддържане на актуални информация, знания, ноу-хау и най-добри практики.

Традиционно Пролетната конференция завършва с приемането на резолюции от обсъжданията. Наред с резолюцията, с която се изменят процедурните правила за функционирането на Конференцията, е приета и резолюция относно необходимостта от засилено сътрудничество в областта на защитата на данните и конкуренцията.

Чрез втората резолюция националните надзорни органи по защита на личните данни, членове на Конференция, се ангажират да работят за засилено сътрудничество в постигането на напредък както в защитата на основните права на неприкосновеност на личния живот, така и в защитата на личните данни и в честната конкуренция, като задълбочат сътрудничеството и обмена на информация с органите по защита на конкуренцията. Вносители на резолюцията са домакинът на Конференцията – Националният орган по защита на данни и свободата на информация на Унгария, както и Комисията за защита на личните данни на Република България, подпомагани от Европейския надзорен орган по защита на данните и Норвежкия орган по защита на личните данни.

КЗЛД става и част от постоянния Управителен комитет на Конференцията, като в следващите две години нейни представители ще бъдат ангажирани активно с институционалното изграждане и годишните издания на Пролетната конференция. През

отчетния период представител на КЗЛД се включва в четири заседания на Управителния комитет на Пролетната конференция.

8. Дейност на председателя на КЗЛД в качеството му на заместник-председател на ЕКЗД

Затвърждаването на разпознаваемостта на Европейския комитет по защита на данните като европейската институция, ангажирана с единното прилагане на правилата относно защитата на данните в Европейския съюз и за насърчаване сътрудничеството между органите за защита на данните на държавите членки, води след себе си до редица задължения за председателя и заместник-председателите на ЕКЗД. В качеството си на заместник-председател на ЕКЗД до месец май 2023 г. и като председател на КЗЛД господин Венцислав Караджов взема участие в редица инициативи.

През отчетния период, до приключване на мандата му като заместник-председател на ЕКЗД на 24 май 2023 г. Венцислав Караджов води част от пленарните заседания на Комитета в изпълнение на чл. 18, § 3 от Правилника за дейността на ЕКЗД.

На 6 февруари 2023 г. е проведена Годишната конференция на Асоциацията на Европейските съдии по защита на данните. Тази конференция предоставя преглед на текущите предизвикателства по отношение на прилагането на Регламент (ЕС) 2016/679 в страните от ЕИП. Участниците обсъждат как националните съдилища тълкуват ОРЗД, както и възможните проблеми, възникващи в националната съдебна практика. Председателят на КЗЛД изнася презентация на тема: „Прилагане на ОРЗД в държавите от ЕИП – перспективата на Европейския комитет по защита на данните“.

На 6 септември 2023 г. по време на 21-вата конференция по киберсигурност – INFOSEC, председателят на КЗЛД представя темата: „Въздействието на изкуствения интелект върху защитата на данните: Осигуряване на неприкосновеността на личния живот в ерата на иновациите“ с акцент върху законодателните инициативи на ЕС в областта, както и разработените модели за изграждане на системи, използващи алгоритми на изкуствен интелект в съответствие с принципите за защита на личните данни.

На 16 ноември 2023 г. Венцислав Караджов изнася презентация относно съвременните предизвикателства пред защитата на личните данни по време на Втория международен конгрес по защита на личните данни, организиран в сътрудничеството между Органа за защита на личните данни на Република Турция (KVKK) и Юридическия факултет на университета Билкент.

9. Дейности по Шенген – проверки, разяснителна кампания и упражняване на правата от субектите на данни.

В изпълнение на задълженията си по Шенгенското законодателство през отчетния период продължават усилията на КЗЛД за пълноправно членство на Република България в Шенген. Експерти на КЗЛД, определени за участие в мисии по оценка на националното прилагане на Шенгенското законодателство, се включват в 2 обучения за оценители по Шенген.

Представители на администрацията на КЗЛД продължават да вземат активно участие в мисии в други държави членки за оценка на шенгенското законодателство в областта на защитата на личните данни, чието участие се отразява текущо в информационния бюлетин, издаван от Комисията. Основната цел на тези мисии по оценки на Шенген е проверка на прилагането на достиженията на правото на Шенген и дали се спазват условията за прилагане на всички релевантни области, сред които са защитата на личните данни, Шенгенската информационна система, полицейското сътрудничество, съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси, както и отсъствието на граничен контрол на вътрешните граници. Всяка една мисия по Шенген приключва с проект на доклад, съдържащ информация, предоставена в рамките на мисията, както и заключения и препоръки на проверяващия екип. През 2023 г. представител на институцията оглавява екипа от представители на държавите членки в мисията по оценка на Шенген на Република Финландия.

Мисията се изпълнява в съответствие с програмата, изготвена от страна на Европейската комисия и оценяваната държава и съгласувана с водещия експерт на държавите членки. Осъществяват се срещи със съответните национални надзорни органи по защита на личните данни, на които са представени техните структури, условията за тяхната независимост, служителите, бюджетите им, международните отношения, правата на физическите лица, компетентността на органите и надзора, който упражняват във връзка с Шенгенската информационна система и Визовата информационна система.

Извършени са посещения на полицейски участъци, където е представена информация, свързана със структурата на съответните национални полицейски органи, техните правомощия, както и компетентността им по отношение на ШИС. Посетени са и администраторите на Н.ШИС в двете държави. Представено е полицейското сътрудничество между северните страни и предизвикателствата, с които те се срещат. На екипа за оценка са презентирани националната архитектурата на Н.ШИС и всички аспекти, свързани с обработването на личните данни – предприети мерки за сигурност,

поддръжка на системите, одити, правата на физическите лица и начините, по които те могат да ги упражнят.

Предоставена е информация за организационната структура, процедурите по издаване на визи, администрирането на Н.ВИС и нейната инфраструктура в двете държави, предприетите мерки за защита на данните в контекста на издаването на визи, проверките в Н.ШИС, мерките за сигурност, одити, правата на физическите лица и начините, по които те могат да ги упражнят. В рамките на последния ден на мисиите се състоят заключителни срещи между проверяващия екип и представители на гореизброените институции. Оценката по Шенген приключва с проект на доклад, съдържащ информация, предоставена в рамките на мисията, както и заключения и препоръки на проверяващия екип.

Мисии по оценка на Шенген с участие на представители на КЗЛД и нейната администрация по години (от включването на представители на КЗЛД):

година	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
брой	4	2	5	1	2	1*	-	2	1

* мисията е осъществена отдалечено, по електронен път

В съответствие с чл. 17 от Регламент (ЕС) 2022/922 на Съвета от 9 юни 2022 г. за създаването и функционирането на Механизъм за оценка и наблюдение с цел проверка на прилагането на достиженията на правото от Шенген Европейската комисия в сътрудничество с държавите членки ежегодно създава резерв от експерти, чийто професионален опит обхваща областите на политиката или, когато е приложимо, конкретните приоритетни области, определени в многогодишната програма за оценка. Този резерв ще бъде основният източник на експерти за дейностите по оценка и наблюдение, предвидени за съответната година на база на годишната програма за оценка.

През отчетния период са номинирани експерти от администрацията на КЗЛД в изпълнение на това задължение. В рамките на 2023 г. е получено одобрение и на трите представени кандидатури за включването им в резерв от експерти от страна на ЕК. Участието в мисии по оценка на Шенген е предпоставка за споделяне на добри практики в областта на защитата на личните данни и възможност за повишаване на авторитета на институцията в областта на достиженията на правото от Шенген.

Упражняване на правата от субекти на данните

Физическите лица имат право на информация и достъп до своите лични данни в ШИС, както и да поискат тяхното коригиране или заличаване. Правото на информация се

отнася до това дали данните на физическото лице се обработват в системата. Правото на поправка или заличаване на данни означава личните данни да могат да се коригират, когато те са фактически неточни или непълни, и да се поиска тяхното заличаване, ако са били незаконно съхранявани.

Право на достъп на физическото лице може да бъде осъществено: пряко чрез искане от физическото лице директно до бюро СИРЕНЕ в Дирекция „Международно оперативно сътрудничество“ на МВР или непряко чрез искане, адресирано до КЗЛД. Във втория случай КЗЛД препраща искането по служебен път до МВР. През отчетния период са отправени 104 искания за достъп до лични данни в Шенгенската информационна система на граждани на държави извън Европейския съюз до КЗЛД. Всички са препратени без забавяне към МВР.

Отправени искания за достъп до лични данни в Шенгенската информационна система на граждани на държави извън Европейския съюз до КЗЛД:

година	**2022**	**2023**
брой	19	104

Когато искането на физическото лице не е било удовлетворено или то счита, че правата му са нарушени, същото има право да подаде жалба до националния надзорен орган по защита на данните – КЗЛД, или да се обърне към съответния компетентен съд. През отчетния период не са постъпвали жалби по отношение на обработване на данни в Н.ШИС.

10. Дейности по присъединяване на Република България към Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР)

През отчетния период КЗЛД продължава да изпълнява в пълен обем дейностите по осигуряване пълноправното членство на Република България към ОИСР, включително чрез предоставяне на самооценки по допълнителни правни инструменти на Организацията, чрез попълване на въпросници преди оценителни мисии по отделните Комитети на ОИСР, както и чрез участие в подготовката и същинското провеждане на оценителни мисии на Република България по отделните комитети.

През 2023 г. са представени отговорите на 3 броя въпросници във връзка с извършване на технически преглед на политиката в областта на цифровата икономика в рамките на Комитета на ОИСР в областта на цифровата икономика и във връзка със същинския процес по присъединяване, както и принос към всички самооценки на

новоприети правни инструменти на Организацията, имащи връзка с хоризонталната компетентност на КЗЛД.

По време на двудневната Осма сесия на Работната група по въпросите на управление на данни и неприкосновеност на личния живот в цифровата икономика към Комитета на ОИСР по политика в областта на цифровата икономика, осъществена на 17 и 18 април 2023 г., продължава разработването на Насоки относно неприкосновеността на личния живот: съображения относно бъдещите действия, свързани с данни за местонахождение. По отношение на подновяването на мандата на Комитета по политика в областта на цифровата икономика, се осъществява общ преглед на структурата на Комитета, както и е отбелязано, че това е първият път, в който същият ще се подновява. Шестте основни теми, около които се обобщава работата на Комитета са:

- Защита и овластяване на индивидите;
- Съответствие, отчетност и иновации в регулаторната дейност;
- Управление на данни, включително достъп и споделяне на тези данни;
- Предаване на данни към трети държави;
- Сътрудничество по теми свързани с регулаторния контрол;
- Нови цифрови технологии.

Представители на КЗЛД участват в мисия на Комитета на ОИСР по политика в областта на цифровата икономика за извършване на технически преглед на присъединителния процес на Република България към Организацията в периода 16 – 20 октомври 2023 г. Основните цели на мисията, свързани с политиката в областта на цифровата икономика, е да:

- координира работата по присъединяването с българските институции;
- идентифицира и ангажира представителите на институциите и заинтересованите страни, които ще работят пряко по процеса на присъединяване по политиката в областта на цифровата икономика;
- гарантира, че цялата необходима информация е идентифицирана и предоставена, както и последващите действия във връзка с присъединителния процес.

В рамките на оперативните експертни отношения между ведомствата, натоварени с присъединяването на Република България към ОИСР, през 2023 г. експерти от администрацията на КЗЛД са подпомагали редица ведомства при изготвяне на финализирани въпросници за самооценка с оглед хоризонталния характер на сферите на оценка и необходимостта от мултидисциплинарни познания в рамките на различните комитети на организацията.

11. Международна дейност по линия на защитата на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения

За да приложи проактивен подход в международното сътрудничество и да изпълни адекватно своите задължения КЗЛД продължава да търси начини да подпомага изготвянето на насоки и становища на европейско ниво, да взема дейно участие в обмена на информация със сродни органи и да упражнява активно своите правомощия. В контекста на вменените ѝ задължения по ЗЗЛПСПОИН, през отчетния период КЗЛД предприема последователни действия за международното ѝ утвърждаване в тази област на компетентност.

Представител на КЗЛД участва в заседание на Неформалната експертна група към ЕК за Директива (ЕС) 2019/1937. Тя е създадена с цел:

• да подпомага Европейската комисия при координирането и съдействието на подготвителната работа на държавите членки с оглед на транспонирането на Директива (ЕС) 2019/1937 на национално ниво;

• да обменя информация между Европейската комисия, държавите членки и държавите от Европейската икономическа зона относно тълкуването на разпоредбите на директивата, изготвянето на законодателство за транспонирането ѝ в националното право, прилагането на националните закони за транспониране и подготовката и последващите действия във връзка със задълженията за преразглеждане в директивата;

• да подпомага Европейската комисия при спазването на Междуинституционалното споразумение между Европейския парламент, Съвета на Европейския съюз и Европейската комисия за по-добро законотворчество, в което се подчертава, значението на по-структурираното сътрудничество между тях за оценка на прилагането и ефективността на правото на ЕС и необходимостта от сътрудничество с ЕК при получаването на информация и данни, необходими за наблюдение и оценка на прилагането на правото на ЕС.

Европейската комисия може да се консултира с групата по всеки въпрос, свързан с транспонирането на директивата в националното право, прилагането на националните мерки за транспониране, както и подготовката и последващите действия във връзка с ежегодния преглед от страна на ЕК. Експертната група следва да изясни как съществуващото и бъдещото законодателство на държавите членки ще гарантира ефективно и еднакво прилагане на Директива (ЕС) 2019/1937 относно защитата на лицата, които съобщават за нарушения на правото на ЕС.

С оглед създаването на административен капацитет и въвеждане на най-добрите практики в областта на защита на лицата подаващи сигнали или публично оповестяващи

информация за нарушения, КЗЛД е предприела действия за установяване на контакти с национални органи със сходни правомощия. КЗЛД е депозирала своята кандидатура за членство в Мрежата на европейските органи за интегритет и сигнализиране за нередности (NEIWA) в средата на 2023 г., като е приета за член на Мрежата в края на отчетния период. По този начин в организацията ще членуват две български институции – КЗЛД и Комисията за противодействие на корупцията (КПК).

NEIWA е създадена, за да обедини европейските публични органи, натоварени със защитата на лицата, подаващи сигнали за нередности, и/или обработването и разследването на сигнали за нередности. Тя има за цел активно да допринесе за установяването и укрепването на подходящи механизми за защита на лицата, подаващи сигнали за нередности, във всяка държава членка на ЕС. Учредителното заседание на NEIWA е проведено на 24 май 2019 г. в гр. Хага по инициатива на Нидерландският орган по защита на лицата, подаващи сигнали.

NEIWA е платформа за сътрудничество и обмен на знания по темата за защитата на лицата, подаващи сигнали за нередности, като важен елемент в рамките на по-широката тема за борба с корупцията.

През годините съществуващият брой на членуващите институции в NEIWA нараства до двадесет и седем членове и две организации със статута на наблюдателите. Мрежата се стреми към по-добро разбиране на необходимите компетентност и опит в конкретните органи относно защитата на лицата, подаващи сигнали за нередности, както и при обработването и разследването на сигнали за свързани с нередности.

Основните цели на NEIWA са:

• Предлагане на платформа в областта на насърчаването на интегритета и сигнализирането за нередности за обмен на знания, документация, инициативи, съдебна практика и най-добри практики.

• Обобщаване на информация относно правилното транспониране на Директива (ЕС) 2019/1937 относно сигнализиращите лица от държавите членки и следене на практическото прилагане в държавите членки.

• Насърчаване сътрудничеството между членовете на NEIWA и национални, европейски и международни обществени организации за развитие на общи дейности в областта на подаването на сигнали за нередности и почтеността, по-специално с институциите на ЕС.

• Популяризиране и разпространяване на опит, знания и препоръки на NEIWA, както и активно ангажиране на заинтересованите страни, включително гражданското общество и законодателите.

Мрежата създава възможност на своите членове да:

• обменят експертен опит, както на теоретично и практическо, така и на стратегическо ниво, за да гарантират защитата на лицата, подаващи сигнали за нередности, и/или мониторинга на докладите;

• разработват съвместно инструменти, програми и общи позиции;

• развиват сътрудничеството с институциите на Европейския съюз; и

• намират партньори, с които да оценят ефективността на процедурите си в контекста на тригодишния преглед, наложен от Директива (ЕС) 2019/1937.

12. Анализ на тенденциите, предизвикателствата и възможностите пред защитата на неприкосновеността на линия живот и личните данни в международната дейност.

Защитата на личните данни се явява необходим етап както на юридическите така и на технологичните инициативи на национално, европейско и световно ниво. Доказателство за това е все по-отчетливата необходимост от предприемане на действия по линия на различните международни формати, в които КЗЛД участва. Конкретни примери за междусекторната същност на институционалните усилия на Комисията са проектът за Насоки относно защитата на личните данни при осъществяването на изборния процес на Консултативния комитет на Конвенция 108, приетата през 2023 г. Резолюция относно изкуствения интелект и заетостта на Глобалната асамблея по въпросите на неприкосновеността, както и приетата Резолюция относно необходимостта от засилено сътрудничество в областта на защитата на данните и конкуренцията по време на 31-та Конференция на европейските органи по защита на данните.

Отчетлива е необходимостта от осигуряване на съгласуваност между отделните инициативи по линия на различните международни формати. Пример за това е темата за предаване на лични данни или т.нар. трансгранични потоци от данни. Отчитайки институционалните си задължения и специфики, по темата работят както Европейският комитет по защита на данните, така и Консултативният комитет на Конвенция 108, както и различни комитети в състава на Организацията за икономическо развитие и сътрудничество. Тази мрежова структура на предаване на информация и експертиза, като част действията за международно сътрудничество, изискват постоянно внимание и необходимост от защита на правата на физическите лица.

Ангажирането на все повече държави в защитата на личните данни е тенденция, която остава валидна и през отчетния период. Пример за това са присъединяването на Бразилия и Нигерия към Глобалната асамблея по въпросите на неприкосновеността, както и че към края на ноември 2023 г. 46 страни са подписали Допълнителния протокол към

Конвенцията 108 и 31 страни са ратифицирали Протокола (CETS №223) за изменение на Конвенцията за защита на лицата при автоматизирана обработка на лични данни. Тази тенденция създава предизвикателства в поне два аспекта – практически и съдържателен. Към първия спадат предизвикателствата, свързани с отчитането на националните традиции и местните обичаи. По отношение на съдържателния, създават се възможности КЗЛД да работи усилено за задълбочаване на сътрудничеството, за да се гарантира, че международните стандарти са приложими навсякъде, като по този начин се осигуряват предпоставки за съвместно търсене и принос към развитието на световна среда за неприкосновеността на личния живот, в която правата на хората са гарантирани чрез взаимно признати системи за превенция, отчетност и надзор. С оглед постигането на тези цели е необходимо все по-тясното ангажиране на представители на неправителствения сектор, академичните среди и частния бизнес в дейностите по международното сътрудничество в защитата на личните данни.

По тази линия устойчива тенденция е утвърждаването на институционалните усилия на КЗЛД в международно ниво. Реализираните позиции на управителните органи на Европейски и международни институции и организации през отчетния период по линия на Глобалната асамблея по въпросите на неприкосновеността, Годишната конференция на европейските органи по защита на данните, както и на Координационната група за надзор на Митническата информационна система създават възможности за постигане на разпознаваемост и устойчивост. Същевременно този контекст на приноса на КЗЛД за дейността на тези организации изисква засилване на административния капацитет с оглед на новата роля на институцията.

Инициативата на ЕК за единен пазар на данни и европейското пространство за данни е сред основните предизвикателства от 2020 г. с приета Европейска стратегия за данните. Поставеният акцент върху процеса на преобразуване на икономиката и обществото чрез цифровите технологии означава обработването на все повече набори от лични данни с оглед постигането целите на стратегията. В тази връзка продължават подготвителните дейности по Законодателния акт за изкуствения интелект, Законодателния акт за цифровите услуги (ще се прилагат за всички платформи от 17 февруари 2024 г. От края на август 2023 г. тези правила вече се прилагат за определени платформи с над 45 милиона ползватели в ЕС), както и предложението за регламент за създаване на европейско пространство на здравни данни. Сред започналото да се прилага законодателство са Европейският акт за управление на данните, Законодателният акт за цифровите пазари. Всички гореизброени актове създават задължения за единен институционален отговор както на национално, така и на общоевропейско ниво.

VIII. ПОДПОМАГАНЕ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ЦЕЛИТЕ НА КЗЛД ЧРЕЗ РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПРОЕКТИ С НАЦИОНАЛНО И МЕЖДУНАРОДНО ФИНАНСИРАНЕ

През отчетния период са подготвени 4 проектни предложения по различни програми на Европейския съюз, чието кандидатстване се осъществява през второто и третото тримесечие на 2023 г.

1. OPWHI – Open the whistle: Protecting whistleblowers through transparency, cooperation and open government strategies.

Проектът „Open the whistle: Защита на лицата, подаващи сигнали за нередности, чрез прозрачност, сътрудничество и стратегии за отворено управление“ (OPWHI) се основава на подход на сътрудничество между организациите на гражданското общество, академичните среди и компетентните органи в три държави (Испания, Италия и България), които споделят редица важни предизвикателства пред защитата на лицата, подаващи сигнали за нередности. В този контекст проектът възнамерява да разработи холистичен и приобщаващ подход, основан на три стълба „Три Т“, за да насърчи култура на защитено подаване от страна на сигнализиращите за нередности и да създаде среда за защитено докладване и информиране за нарушения на правото на ЕС и други нарушения чрез набор от инструменти, обучение и механизми за прозрачност. По-конкретно, трите стълба са: набори от инструменти, обучения и прозрачност, като те формират основата и общата рамка за трите общи цели на проекта:

1) Цел 1: Да се създаде модел за защита на лицата, подаващи сигнали, базиран на отворено управление и приобщаващ подход на сътрудничество между властите, академичните среди и организациите на гражданското общество чрез предоставяне на всички страни, които са активни в областта на прилагане на Директива (ЕС) 2019/1937.

2) Цел 2: Изграждане на административен капацитет на организации на гражданското общество, национални и регионални власти, държавни служители и частни организации, активни в областта на прилагането на Директива (ЕС) 2019/1937, сигнализиращи за нередности, за да се гарантира широкото разпространение на Европейката политика за защита при подаването на сигнали за нередности, основана на подход, ориентиран към лицата, подаващи сигнали за нередности.

3) Цел 3: Насърчаване и повишаване на осведомеността и разбирането от широката общественост и от потенциалните лица, подаващи сигнали за нередности, на съществуващите канали и процедури за докладване, както и на правата, предоставени

съгласно Директива (ЕС) 209/1937, подпомагайки създаването на промяна в културната парадигма около доверието на подателите на сигнали

За постигане на тези цели, с проекта OPWHI КЗЛД и нейните проектни партньори предлагат да се реализират следните три мерки, съответно в отделните работни пакети:

M1 За предоставяне на пълен набор от инструменти за почтеност при подаването на нередности (WHIT), за да се осигури адекватна защита на подаващи сигнали. Този набор от инструменти ще бъде от полза за организации на гражданското общество и частни организации, активни в областта на прилагането на Директива (ЕС) 2019/1937, но също така ще подкрепи националните и регионалните органи и държавни служители в тази първа фаза от прилагането на директивата. Валидността на набора от инструменти ще надхвърли трите участващи държави, тъй като е планирано да се използва в други страни.

M2 Да предложи обучение, включително подход за обучение на обучители (WHIPATT), пригоден за национални и регионални власти, държавни служители и частни организации, работещи в областта на прилагането на Директива (ЕС) 2019/1937, в трите държави и насърчаване на обмена на знания и опит между властите и организациите, за да преразгледат, подобрят и адаптират своите процедури и да включат най-добрите практики.

M3 Да разработи стратегическа кампания за подаване на сигнали за нередности, прозрачност и информация (WHISCAM) за повишаване на познанията и разбирането на обществеността за националните закони, транспониращи директивата, за наличие на вътрешни и външни канали за докладване и правни средства за защита.

Очаквани резултати:

– Подобрена ефективност и съгласуваност на прилагането на Директива (ЕС) 2019/1937 чрез подобрено сътрудничество между националните, регионалните или местните органи и гражданското общество.

– Повишен административен капацитет и знания на гражданското общество и когато е уместно, на други представители, като например национални органи или практикуващи, работещи в областта на защитата при подаването на сигнали за нередности, за правилно прилагане на правилата на директивата, насочени към частни организации и публични субекти;

– Повишена осведоменост и разбиране от широката общественост и от потенциалните лица, подаващи сигнали за нередности, на съществуващите канали и процедури за докладване, както и на правата, предоставени съгласно Директива (ЕС) 2019/1937.

Проектът предвижда следните цели на проекта/бенефициенти:

– Граждански организации, ангажирани със защитата на ценностите и правата на Европейския съюз;

– Компетентни органи в областта на защитата при подаването на нередности;

– Държавни служители, отговарящи за системите за отчитане, и мениджъри на системи за отчитане в частния бизнес и неправителствения сектор.

Проектното предложение е подадено през второто тримесечие на 2023 г., като е получило одобрение за финансиране в началото на 2024 г. Общият бюджет на проекта е 622 376,20 евро, като реализацията на изпълнението на проектните дейности е 24 месеца и се финансира по Програма „Граждани, равенство, права и ценности“ на ЕК.

2. Подготовка на проектни предложения – програма „Еразъм+“ и Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство.

През март 2023 г. е подготвено и подадено проектно предложение с наименование „MILK – Media and Information Literacy for Kids“ по програма „Еразъм+“. Общата му цел е надграждане на професионален капацитет за предоставяне на обучение за медийната и информационна грамотност на основата на превенция на рисковете, които крият социалните мрежи. Сред специфичните му цели са изграждането на професионален капацитет за работещите млади хора в сферата на училищното образование, приобщаващото обучение за безработни млади хора с възможност за реализация на пазара на труда, приобщаващото обучение за хора със специални образователни потребности за реализация на пазара на труда, подобряването на дигиталната грамотност на млади учители и техните ученици за справяне с предизвикателствата на цифровата среда, както и разработването на иновативен подход за обучение за превенция срещу фалшиви новини в социалните медии като основен канал за дезинформация в новата реалност.

През отчетния период са подготвени две искания за финансиране по Инструмента за техническа подкрепа. Инструментът е програма на ЕС, в рамките на която на страните от Съюза се предоставя съобразен с нуждите им технически експертен опит за изготвяне и изпълнение на реформи. Общата цел на Инструмента е да се насърчи икономическото, социалното и териториалното сближаване в Съюза чрез подкрепа на усилията на държавите членки за провеждане на реформи. Това е необходимо за насърчаване на инвестициите, за повишаване на конкурентоспособността и за постигане на устойчиво икономическо и социално сближаване, издръжливост и възстановяване. Това е необходимо също така за подкрепа на усилията на държавите членки за укрепване на

техния институционален и административен капацитет, включително на регионално и местно равнище, за улесняване на социално приобщаващ преход към зелени и цифрови технологии, за ефективно посрещане на предизвикателствата, установени в специфичните за всяка държава препоръки, и за прилагане на правото на ЕС. В областта на защита на личните данни е подадено искане за финансиране на проект с наименование „Elaboration of training seminars and online training and guidance tools for capacity building in personal data protection“, докато по линия на защитата на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи нередности, е подадено искане с наименование „Support of the key RRP reform in whistleblowing protection through training innovative tools“.

IX. КОМИСИЯ ЗА ЗАЩИТА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ – НАБЛЮДАВАЩ ОРГАН ОТНОСНО СИГУРНОСТТА НА ДАННИТЕ СЪГЛАСНО ЗАКОНА ЗА ЕЛЕКТРОННИТЕ СЪОБЩЕНИЯ

1. Статистика и анализ на исканията за достъп до трафични данни.

КЗЛД е надзорен орган във връзка с разпоредбите на Закона за електронните съобщения (ЗЕС) относно задържането и достъпа до трафични данни. В изпълнение на разпоредбите на чл. 261а, ал. 5 от ЗЕС КЗЛД ежегодно до 31 май представя на Народното събрание и на Европейската комисия обобщена статистическа информация относно случаите на предоставяне на трафични данни на компетентните органи за нуждите на националната сигурност и за предотвратяване, разкриване и разследване на тежки престъпления. Тя се изготвя въз основа на постъпилите данни за предходната година от предприятията, предоставящи обществени електронни съобщителни мрежи и/или услуги, относно:

– случаите, при които са били предоставени данни на компетентните органи;

– времето, изтекло от началната дата на съхранението до датата, на която компетентните органи са поискали предаването на данните;

– случаите, при които не е могло да се отговори на искането за данни.

На база предоставената през 2022 г. информация от 97 предприятия, предоставящи обществени електронни съобщителни услуги, през 2023 г. КЗЛД е предоставила следните статистически данни на Народното събрание и Европейската комисия:

– Общият брой на исканията за достъп до трафични данни е **34 251**.

– Случаите, при които са били предоставени данни на компетентните органи по чл. 251 в, ал. 1 и ал. 2 и чл. 251 г, ал. 8 са общо **33 853**.

– Времето, изтекло от началната дата на съхранението до датата, на която компетентните органи са поискали предаването на данните, е основно до 3 (три) месеца – в 59% от случаите (фиг. 13).

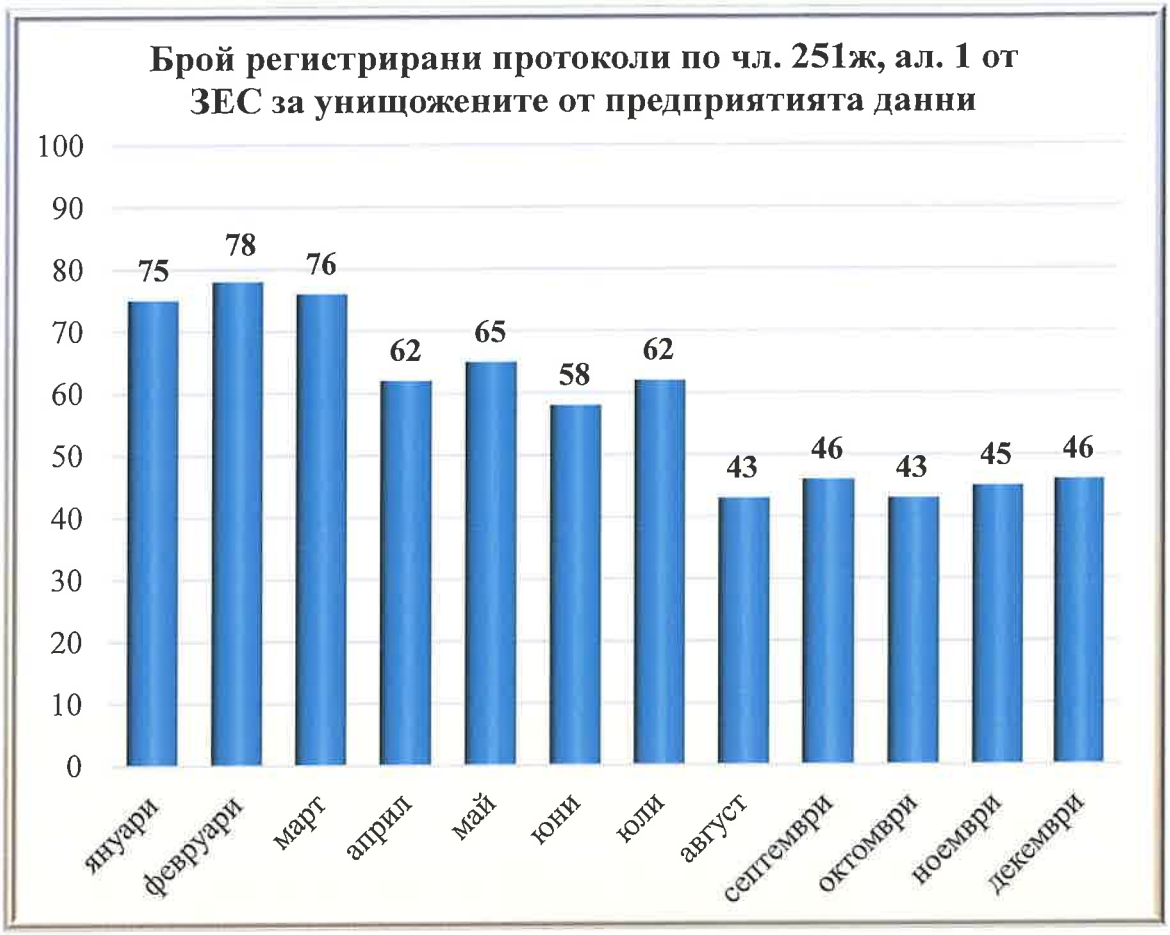
– Случаите, при които не е могло да се отговори на искането за предоставяне на трафични данни, са 398.

Фиг. 13

2. Статистика на получените протоколи за унищожени трафични данни.

В изпълнение на задълженията си по чл. 251ж, ал. 1 от ЗЕС КЗЛД поддържа регистър на получените протоколи от предприятията за унищожените данни с оглед упражняване на ефективен текущ и последващ контрол. За 2023 г. са обработени и въведени в регистъра 699 протокола, статистическата информация за които е представена на фиг. 14.

Фиг. 14

Броят на предприятията, които изпълняват задължението си за ежемесечно предоставяне на протоколи по чл. 251ж, ал. 1 от ЗЕС за унищожените данни през отчетната година, средно е 58 на месец.

X. КОМИСИЯ ЗА ЗАЩИТА НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ – ЦЕНТРАЛЕН ОРГАН ЗА ВЪНШНО ПОДАВАНЕ НА СИГНАЛИ СЪГЛАСНО ЗАКОНА ЗА ЗАЩИТА НА ЛИЦАТА, ПОДАВАЩИ СИГНАЛИ ИЛИ ПУБЛИЧНО ОПОВЕСТЯВАЩИ ИНФОРМАЦИЯ ЗА НЕРЕДНОСТИ

1. ЗЗЛПСПОИН – общ преглед на правната уредба и нейните основни положения

В „Държавен вестник“, бр. 11 от 2 февруари 2023г. е обнародван Законът за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения (ЗЗЛПСПОИН). Законът има за цел да осигури защитата на лицата в публичния и в частния сектор, които подават сигнали или публично оповестяват информация за нарушения на българското законодателство или на актове на Европейския съюз в определени области, станала им известна при или по повод изпълнение на трудовите или служебните им задължения или в друг работен контекст. В предметния обхват на ЗЗЛПСПОИН попадат единствено сигнали или публично оповестена информация за нарушения, които застрашават или увреждат обществения интерес (арг. чл. 1, ал. 1 от ЗЗЛПСПОИН). По този ред могат да се разглеждат единствено сигнали, които попадат в приложното поле на чл. 3 на ЗЗЛПСПОИН и са подадени при условията и по реда на този закон. Важно е да се отбележи, че ЗЗЛПСПОИН не е приложим за разглеждане на жалби, сигнали и други искания, независимо от това как са озаглавени, чрез които се търси единствено защита на лични права, които по дефиниция са скрепени с наличието на личен и пряк правен интерес, без да има индикация за засегнат обществен такъв.

Сигнал за нарушение в предметния обхват на закона може да бъде подаден чрез канал за вътрешно и/или външно подаване на сигнал, като законът допуска също и т.нар. публично оповестяване на информация за нарушения.

Задължени субекти по ЗЗЛПСПОИН, които трябва да изградят т.нар. вътрешен канал за подаване на сигнали, са всички работодатели от публичния и частния сектор, независимо от правноорганизационната им форма.

КЗЛД е определена за Централен орган за външно подаване на сигнали, като в изпълнение на този нормативен акт:

– организира приемането на сигналите и ги насочва към компетентните органи с цел тяхната проверка и предприемане на последващи действия;

– утвърждава формуляри за приемане на сигнали; координира и контролира дейностите по разглеждане на сигнали от страна на компетентните органи по чл. 20 от

закона, както и на всички органи и организации, които получават или работят с такива сигнали;

– дава методически указания на задължените субекти по чл. 12, ал. 1, извършва обучения на техни служители, отговарящи за разглеждането на сигнали по този закон, и приема наредба за воденето на регистъра по чл. 18, ал. 4 и за препращане на вътрешните сигнали към нея;

– поддържа регистър на сигналите, анализира и обобщава практиката по работата с тях и предава на Европейската комисия необходимите статистически данни;

– изпълнява и другите правомощия, които са ѝ вменени по силата на този закон, и осигурява защитата на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения, включително чрез прилагането на административните мерки, предвидени в този закон;

– издава съвместно с други органи инструкции за взаимодействие при обезпечаването на защитата на лицата, подаващи сигнали, когато това е предвидено в закон.

Когато сигнал е подаден по външен канал до КЗЛД, Комисията, съобразно предмета на сигнала, го препраща за проверка, както и за предприемане на съответните действия за предотвратяване на нарушенията или за отстраняване на последиците от тях от съответния компетентен орган (държавен орган със специална компетентност съгласно чл. 20 от ЗЗЛПСПОИН).

Законът предвижда сигналите, свързани с незаконосъобразно обработване на лични данни по смисъла на Регламент (ЕС) 2016/679, ЗЗЛД и други специални закони или актове на Европейския съюз, да се разглеждат от КЗЛД по общия ред, предвиден в тези закони и актове.

2. Институционализиране на канала за външно подаване на сигнали – изменения в ПДКЗЛДНА и създаване на дирекция „Канал за външно подаване на сигнали“ (КВПС)

Още с приемането на ЗЗЛПСПОИН в КЗЛД започва работата по създаването на националната система за защита на лицата, подаващи сигнали за нарушения или публично оповестяващи информация за нарушения. За обезпечаване изпълнението на функциите на Комисията като Централен орган за външно подаване на сигнали по ЗЗЛПСПОИН и за защита на лицата по чл. 5 от този закон, считано от 4 май 2023 г., в КЗЛД е създадена организация за приемане, регистриране и разглеждане на сигнали по ЗЗЛПСПОИН. Едновременно с това се създават и условия за сформирането на екипа на бъдещата

дирекция КВПС, както и са положени основите за изграждането на административния капацитет на новото звено.

В „Държавен вестник“, бр. 38 от 28.04.2023 г. е обнародван Правилник за изменение и допълнение на Правилника за дейността на КЗЛД и на нейната администрация. Създадена е дирекция КВПС като част от специализираната администрация на КЗЛД. Дирекцията подпомага комисията при осъществяването на правомощията ѝ на Централен орган за външно подаване на сигнали и за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения. Щатната численост на дирекцията е 15 щатни бройки.

С цел започване на функционирането на създадената нова дирекция КВПС и отделянето ѝ като самостоятелно структурно звено в КЗЛД, в сградата на Комисията е обособен отделен сектор, в който са оборудвани необходимите работни помещения за служителите на дирекцията. Във връзка с необходимостта от създаване на условия за защита на лицата, подаващи сигнали през отчетната година е изградена пропускателна система, която дава достъп до помещенията на дирекция КВПС само на нейните служители. В допълнение, изграден е отделен архив, който е със специален пропускателен режим (достъпът до архива е посредством код). Архивът е оборудван с метални шкафове (всеки от които е със собствено заключване), като такъв е осигурен за всеки един служител.

Конкретните функционални задължения на дирекция КВПС са уредени в ЗЗЛПСПОИН и чл. 25а от ПДКЗЛДНА. По отношение работата на това административно звено са приложими и регламентираните в специална глава на ПДКЗЛДНА правила на производството по разглеждане на сигнали за нарушения по Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения.

За успешното институционализиране на дирекцията са проведени две обучения за нейните служители:

– тематично обучение по въпросите на защитата на лицата, подаващи сигнали, съгласно ЗЗЛПСПОИН, както и Директива (ЕС) 2019/1937 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2019 г. относно защитата на лицата, които подават сигнали за нарушения на правото на Съюза, включително относно добри практики в страните членки на ЕС, общи положения и ключови въпроси;

– специализирано обучение, свързано с функционирането и използването на специализираната информационна система на КЗЛД „Сигнал“, предназначена за регистриране и работа със сигнали за нарушения.

3. Полагане на основите на националната система за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения.

По силата на §10 от Заключителните разпоредби на ЗЗЛПСПОИН законът влиза в сила три месеца след обнародването му в „Държавен вестник“ (т.е. от 4 май 2023г.), като задълженията за изграждане на вътрешен канал за подаване на сигнали се прилагат по отношение на работодателите в частния сектор, които имат между 50 и 249 работници или служители, от 17 декември 2023 г. За всички останали работодатели от публичния и частния сектор, които се явяват задължени субекти по чл. 12, ал. 1 от закона, последният се прилага, считано от 4 май 2023 г. За тази цел на посочената дата на интернет страницата на КЗЛД е пусната в експлоатация функционалност за генериране на т.нар. Уникален идентификационен номер (УИН), който следва да се взима от определените по чл. 14 от закона служители, отговарящи за разглеждането на сигнали в структурите на задължените субекти. Този номер е въведен от КЗЛД за целите на регистриране на подадените до задължените субекти сигнали.

Уникалният идентификационен номер (УИН) има първостепенна важност за осигуряване на индивидуализация и проследимост на всеки сигнал за нарушение и за осъществяването на контрол в ш. см. от страна на Централния орган. Чрез УИН се осъществява контрол, който да гарантира, че задълженият субект от публичния и частния сектор няма да укрие факта на подаден сигнал по вътрешен канал и да възпрепятства неговото разглеждане. Този контрол не включва никакви действия от страна на Централния орган за въздействие върху разглеждането на сигнала по вътрешния канал, нито води до изземване на функцията по разглеждането му от съответния задължен субект. Също така няма задължение за предоставяне на Централния орган на резултатите от предприетите от задължения субект действия по сигнала по същество.

Важен елемент от стартиране функционирането на националната система за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения, е навременното изпълнение на задачите и правомощията на КЗЛД, произтичащи от ЗЗЛПСПОИН. В изпълнение на изискванията на § 9 от Заключителните разпоредби на ЗЗЛПСПОИН в законоустановените срокове и/или по свой почин Комисията разработва, приема и публикува:

1) Пътна карта за въвеждане на системата за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения (вътрешен и външен канал);

2) Формуляр за регистриране на сигнал за подаване на информация за нарушения съгласно Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения;

3) Модел на регистър на сигналите;

4) Правилник за изменение и допълнение на Правилника за дейността на КЗЛД и на нейната администрация;

5) Изготвя се документация за провеждане на обществена поръчка с предмет: „Разработване и въвеждане в експлоатация на информационна система за външно подаване на сигнали съгласно изискванията на чл. 22 от Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения“. Обществената поръчка приключва с Решение за избор на изпълнител, има сключен договор. Договорът е изпълнен на 20.12.2023 г. Обществената поръчка е достъпна на профила на купувача в ЦАИС ЕОП на линк https://app.eop.bg/buyer/1170;

6) Наредба № 1 от 27 юли 2023 г. за воденето на регистъра на сигналите по чл. 18 от ЗЗЛПСПОИН към КЗЛД (обн. ДВ, бр. 67/04.08.2023 г.);

7) Методически указания № 1 за приемане, регистриране и разглеждане на сигнали, постъпили при задължените субекти по ЗЗЛПСПОИН;

8) Методически указания № 2 относно подаването към КЗЛД на необходимата статистическа информация по ЗЗЛПСПОИН;

9) Информация по чл. 21 от ЗЗЛПСПОИН (налична на интернет страницата на КЗЛД, считано от 04.05.2023 г., посл. актуализация на 13.12.2023 г.);

10) Разяснителни материали по ЗЗЛПСПОИН, вкл. отговори на често задавани въпроси по ЗЗЛПСПОИН (налична на интернет страницата на КЗЛД, посл. актуализация на 13.12.2023 г.);

11) Специална политика за поверителност, приложима за разглеждане на сигнали по ЗЗЛПСПОИН, достъпна на институционалния сайт в раздела „Защита на подаващите сигнали по ЗЗЛПСПОИН“ със заглавие „Защо и как обработваме личните Ви данни при подаване на сигнали по ЗЗЛПСПОИН“.

4. Сътрудничество и взаимодействие

Наред с дейността по разработване на основополагащи документи в областта на защитата на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения, през 2023 г. Комисията осъществява успешно сътрудничество, както следва:

4.1. С компетентните органи по чл. 20 от ЗЗЛПСПОИН

1) Провежда се обучение-семинар с компетентните органи по следните теми:

– КЗЛД и компетентните органи по чл. 20 от ЗЗЛПСПОИН – разглеждане и проверка на сигнали за нарушения по чл. 3 от ЗЗЛПСПОИН: материална компетентност

на органите по чл. 20, отчитане на специалното секторно законодателство, прилагане на коригиращите мерки. Предоставяне на информация от компетентните органи с оглед отчитане пред ЕК.

– КЗЛД и КПК: сфери на взаимодействие по ЗЗЛПСПОИН и ЗПК – предизвикателства и добри практики;

– КЗЛД и Националното бюро за правна помощ: взаимодействие и осигуряване на мерки за подкрепа на лицата по чл. 5 от ЗЗЛПСПОИН;

– Предизвикателства при взаимодействието между Централния орган за външно подаване на сигнали и другите органи с компетентност по ЗЗЛПСПОИН.

2) Изисква се информация от всички компетентни органи по следните два принципни въпроса:

– Конкретизиране на обхвата на материална компетентност на всеки компетентен орган, като за целта е поискан списък на приложимите нормативни актове (от правото на ЕС и националното законодателство) по чл. 3 и приложението на закона, по които всеки орган упражнява контролни правомощия;

– Проучване на съществуващите при всеки компетентен орган вътрешни правила, процедури и срокове за организацията по извършване на проверки, като при възможност е поискано и предоставянето на самите правила и процедури.

Като мотиви за искането на информацията КЗЛД посочва необходимостта от по-прецизно определяне на сферите на компетентност на съответните органи, съобразно предмета на получените сигнали и изясняване към кой компетентен орган да се изпрати постъпил по ЗЗЛПСПОИН сигнал, отчитането на спецификите в работата на компетентните органи при издаването на указания за начина на извършване на проверката, които са задължителни за компетентния орган (чл. 20, ал. 4), и съобразяване на сроковете по ЗЗЛПСПОИН, както и задълженията на КЗЛД да уведомява сигнализиращите лица при удължаване на срока за разглеждане на сигнал.

В края на отчетния период получената информация се анализира и обобщава.

4.2. С Европейската комисия

На 3 октомври 2023 г. в гр. Брюксел, Кралство Белгия се провежда присъствено заседание на експертната работна група към ЕК по Директива (ЕС) 2019/1937 за защита на лицата, които подават сигнали за нарушения на правото на Съюза (наричана по-нататък „Директивата“). Участието в заседанието цели заемането на активна позиция от страна на КЗЛД по обсъжданите въпроси, както и поради необходимостта от прилагане на

последователен подход във взаимодействието ѝ с останалите национални органи на държавите членки, ангажирани със защитата на сигнализиращите лица в ЕС.

4.3. С неправителствени организации

– В сътрудничество с Български институт за правни инициативи през април 2023 г. КЗЛД се организира за задължените субекти по чл. 12 от ЗЗЛПСПОИН в публичния сектор кръгла маса на тема: „Популяризиране на влизането в сила на Закона за защита на лицата, подаващи сигнали и публично оповестяващи информация за нарушения – въпроси и отговори“.

– По покана на „Прозрачност без граници“ през септември 2023 г. е организирана дискусия в Дома на Европа на тема: „Мястото и ролята на защитата на лицата, съобщаващи за нередности и опазването на обществения интерес“.

– Съвместно с Американската търговска камара в България през ноември 2023г. се организира и провежда Кръгла маса на тема: „Законът за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения – следващи стъпки към по-добро управление в организациите“.

В края на отчетния период дирекция КВПС извършва една проверка по постъпил сигнал по нарушение на разпоредби на ЗЗЛПСПОИН и предприема съответните законоустановени действия, съгласно посочения закон и ЗАНН – съставен е АУАН и през януари 2024 г. е издадено наказателно постановление (невлязло в законна сила).

5. Разглеждане на сигнали, подадени по външен канал – обща информация, статистика и анализ

За изпълнение на функциите си на Централен орган за външно подаване на сигнали КЗЛД разработва и въвежда в експлоатация специализираната информационна система на комисията, определена за регистриране и работа със сигнали за нарушения („СИГНАЛ“). Самото обработването на лични данни на сигнализиращите лица и на физическите лица, информация за които е налична в сигналите за нарушения, се извършва в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/679 и специалните изисквания на ЗЗЛПСПОИН. В този смисъл КЗЛД прилага набор от подходящи технически и организационни мерки за защита съгласно чл. 32 от Регламент (ЕС) 2016/679, при спазване на задълженията за поверителност по чл. 31 от ЗЗЛПСПОИН и на изискванията към канала за външно подаване на сигнали по чл. 22, ал. 4 от ЗЗЛПСПОИН.

Важно е да се отбележи, че КЗЛД въвежда и прилага технически и организационни мерки за функционално разграничение на сигналите, постъпващи до нея в качествата ѝ на национален надзорен орган по защита на данните и на централен орган за външно подаване на сигнали по ЗЗЛПСПОИН

От влизането в сила на ЗЗЛПСПОИН – 04.05.2023 г. до края на календарната година по външния канал за подаване на сигнали постъпват общо 36 броя, като:

- По 26 броя започва проверка по реда на този закон от определения на случаен принцип служител по отношение на неговата редовност, допустимост, достоверност и правдоподобност, както и за наличие на предпоставките за препращане на КПК. През 2023 г. общо 5 сигнала се препращат на КПК, на основание чл. 20, ал. 3 от ЗЗЛПСПОИН. До края на 2023 г. КЗЛД се произнася с решение по един сигнал и е подготвя доклад за предприети действия, предвид разпоредбите на чл. 25, ал. 2, във връзка с чл. 26 от ЗЗЛПСПОИН, като на основание чл. 25, ал. 2 решението се обжалва от заинтересовано лице по реда на Административнопроцесуалния кодекс. За 4 броя сигнали КЗЛД взима решение за удължаване на срока за произнасяне, поради фактическата и правна сложност на основание чл. 26, ал. 1 от ЗЗЛПСПОИН.
- По 9 броя сигнали не се образува производство, след извършен първоначален преглед, поради това, че не попадат в обхвата на ЗЗЛПСПОИН.
- По 1 сигнал се извършва проверка на задължен субект по ЗЗЛПСПОИН отношение спазване на разпоредбите за създаване на КВПС и за задължение за поверителност, съответно – чл. 13 и чл. 31 от ЗЗЛПСПОИН; след изясняване на фактическата обстановка и въз основа на събраните доказателства, на 23.11.2023 г. е съставен и връчен АУАН при условията на чл. 40, ал. 1 от ЗАНН; през януари 2024 г. се изготвя наказателно постановление.

През отчетния период по изградения вътрешен канал в КЗЛД се получава един сигнал, който се разглежда и докладва в законоустановените срокове.

XI. ИНСТИТУЦИОНАЛНО ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ. ИНФОРМАЦИОННО-ОБРАЗОВАТЕЛНА ДЕЙНОСТ

1. Сътрудничество с държавни органи и неправителствени организации

1.1. Министерство на правосъдието

Експерти от Комисията вземат участие в заседанията на работната група към Министерството на правосъдието, сформирана с цел предприемане на действия във връзка с ратификацията на Втория допълнителен протокол към Конвенцията за престъпленията в кибернетичното пространство (Конвенция от Будапеща). През 2024 година работата в работната група ще продължи, като се вземе предвид и европейското законодателство относно електронните доказателства.

1.2. Министерство на електронното управление

Със Заповед № МЕУ-6785/21.04.2023 г. се определя съставът на работната група, натоварена с въвеждане в националното законодателство на задълженията по Регламент (ЕС) № 2022/868 относно европейска рамка за управление на данните и за изменение на Регламент (ЕС) 2018/1724 и по Регламент за изпълнение (ЕС) № 2023/138 за определяне на списък с конкретни набори от данни с висока стойност и условията и реда за тяхното публикуване и повторно използване. Представители на КЗЛД участват в заседанията и дискусиите на работната група, като поставената цел е до средата на месец юли 2023 г. да се:

– извърши оценка на текущата ситуация (законодателство и практика), валидна в различни административни сектори, във връзка с изискванията, произтичащи от DGA и да изготви доклад като основа за оценка на въздействието;

– направи предложение за единна информационна точка;

– направи предложение за компетентни органи за: съдействие на организациите при повторно предоставяне на данни; за доставчиците на посредническите услуги за данни и за регистрацията на организациите за алтруистично споделяне на данни;

– изготви списък с нормативните актове, които подлежат на промяна.

След направения анализ, включително и на практиката на други държави членки на ЕС и получените предложения, за единна точка се определя Националният статистически институт. В края на отчетната година, с цел въвеждане на въпросната европейска регламентация, се изпраща официално искане до всички публични органи и институции за предоставяне на изчерпателна информация относно данните, които попадат в материалния обхват на въпросната регламентация и които подлежат на повторно използване.

Служители на КЗЛД са ангажирани и със Системата за електронни бюджетни разплащания (СЕБРА) – система за наблюдение на инициираните плащания от включените в нея юридически лица и за управление на плащанията в рамките на предварително зададени лимити. Тя е централна за отчитането на разходите в публичния сектор и като такава обуславя висок обществен интерес. Общественият интерес намира изражение в едни от основните принципи при осъществяване на правото на достъп до обществена информация като откритост, достоверност и пълнота на информацията; осигуряване на еднакви условия за достъп до нея; гарантиране на сигурността на обществото и държавата. В този контекст се разглеждат предложения за разширяване на обхвата на подлежащата на публикуване информация. Работната група към МЕУ има за цел да намери най-подходящата законодателна форма, чрез която да се постигне тази обществено значима цел.

1.3. Министерство на вътрешните работи

Със Заповед № Р-24/14.02.2023 г. на министър-председателя на Република България се създава междуведомствена работна група със задача да се инициират промени в ЗЕС вследствие на поредица от решения на Съда на ЕС относно трафичните данни.

Работната група се ръководи от заместник-министър на вътрешните работи и заместник главен секретар на МВР, а в състава ѝ са привлечени широк кръг представители на изпълнителната власт – Министерство на правосъдието, Министерство на транспорта и съобщенията, ДАНС, Държавна агенция „Разузнаване“, служба „Военна полиция“, КЗЛД, КРС, МВР, както и на съдебната власт – ВКС, ВКП и Софийски районен съд.

Необходимостта от законодателни изменения е обоснована от постановеното Решение на Съда на ЕС от 17 ноември 2022 г. по преюдициално дело С-350/21, образувано по запитване на Специализирания наказателен съд.

В цитираното решение Съдът на ЕС установява несъответствие на националната правна уредба – чл. 251б и сл. от ЗЕС с правото на ЕС.

Съдът приема, че разпоредбата на чл. 15, параграф 1 от Директива 2002/58/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 юли 2002 година относно обработката на лични данни и защита на правото на неприкосновеност на личния живот в сектора на електронните комуникации (Директива за правото на неприкосновеност на личния живот и електронни комуникации), изменена с Директива 2009/136/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2009 година, във връзка с членове 7, 8 и 11 и член 52, параграф 1 от Хартата на основните права на Европейския съюз,

не допуска:

– национално законодателство, което предвижда превантивно, общо и неизбирателно запазване на данни за трафик и на данни за местонахождение на всички потребители на крайни устройства за целите на борбата с тежката престъпност и предотвратяването на сериозни заплахи за обществената сигурност и

изисква:

– достъпът на компетентните правоприлагащи органи до запазени трафични данни да бъде ограничен до строго необходимото за постигането на преследваната с това запазване цел.

– засегнатите лица, от осъществения достъп до личните им данни за трафик и местонахождение, да бъдат уведомявани за това веднага, след като такова уведомяване няма да попречи на провежданите текущи проверки и разследвания.

Подобни решения през последните години са постановени от Съда на ЕС по дела, образувани в различни държави членки (между които Германия, Франция, Белгия, Ирландия, Естония и др.), с които се ограничава възможността на правоприлагащите органи да използват трафични данни поради непропорционална намеса в личната неприкосновеност на засегнатите лица.

В този смисъл, почти всички държави членки са изправени пред сходни предизвикателства да адаптират своите национални законодателства по отношение съхраняването и използването на трафични данни за целите на правоприлагането.

Независимо че България и голям брой други държави членки последователно отстояват позицията, че най-подходящото решение е Европейската комисия да предложи нов общозадължителен правен акт, който да бъде съобразен с Решението на Съда на ЕС, към момента все още не е изготвено подобно законодателно предложение и всяка държава членка урежда материята съгласно националното си законодателство.

През 2023 година междуведомствената работна група по Заповед № Р-24/14.02.2023 г. провежда няколко поредни заседания в периода от м. февруари до м. юни 2023 г., като не е финализирала своята дейност и не е постигнала окончателно решение за съдържанието и обхвата на нормативните изменения, предвид естеството на засяганите обществени отношения със значим ефект върху гражданите и органите на правоприлагането.

Към настоящия момент одобряването на Законопроект за изменение и допълнение на ЗЕС с посоченото тематично съдържание и внасянето му за разглеждане от Народното събрание е включено като част от законодателните мерки в ресор „Вътрешни работи“,

заложени в приетата управленската програма на правителството, със срок за изпълнение м. юни 2024 г.

Като отправна точка при досегашните обсъждания в рамките на работната група е взето предвид предложението на представителя на Софийски районен съд, основаващо се на възможност в случаите на сериозна и непосредствена заплаха за националната сигурност, от председателя на ДАНС и съответните ръководители на службите за сигурност да бъде издавано директно разпореждане/заповед за общо и неизбирателно съхранение на трафични данни, което впоследствие – в срок до 24 часа да бъде предоставено за одобрение от съда.

В предложението също така се превижда достъпът до съхранените по този ред данни да се предоставя и за целите на предотвратяване, разкриване и разследване на тежки престъпления.

Извършеният анализ и получените бележки и становища от участниците в работната група очертават дискусионност на така предложения модел в следните направления:

– от страна на КЗЛД се предлага промяна в концепцията, като се предвижда, че правното основание за съхранение и достъп до трафичните данни може да бъде единствено разрешението/разпореждането на съда, а не заповедта на съответния ръководител на службите за сигурност;

– съобразно постановеното в практиката на Съда на ЕС, когато данни за трафик и данни за местонахождение по изключение са били предмет на общо и неизбирателно запазване за целите на опазването на националната сигурност от действителна и настояща или предвидима заплаха, националните органи, компетентни в областта на разследването на престъпления, не биха могли да получат достъп до посочените данни в рамките на наказателно преследване, тъй като в противен случай би се лишила от всякакво полезно действие забраната за такова запазване за целите на борбата с тежката престъпност, вместо това:

– за целите на борбата с тежката престъпност е допустимо запазването и достъпа до данни за трафик и данни за местонахождение за конкретни ползватели, което да е ограничено въз основа на обективни и недискриминационни критерии в зависимост от категориите засегнати лица или посредством географски критерий за ограничен до строго необходимото период от време.

1.4. Комисия за регулиране на съобщенията

През отчетния период експерти от комисията вземат участие в работна група към Комисията за регулиране на съобщенията (КРС), сформирана със Заповед № 07-195/28.04.2023 г. на председателя на КРС, със следните задачи:

– Анализ на разпоредбите на Регламент (ЕС) 2022/2065 и идентифициране на задълженията, произтичащи за националните компетентни органи и конкретно за КРС за изпълнение на функциите на национален Координатор за цифровите услуги;

– Анализ на относимата към разпоредбите на Регламент (ЕС) 2022/2065 действаща нормативна уредба;

– Разработване на проект за изменение и допълнение на ЗЕС, заедно с мотиви, частична предварителна оценка на въздействието и финансова обосновка за уреждане на функциите и правомощията на КРС и за определяне на санкциите за доставчиците на посреднически услуги, в съответствие с чл. 52 от Регламента.

В състава на работната група, освен експертите от КЗЛД, са включени такива от Министерството на транспорта и съобщенията, Министерството на електронното управление, Министерството на икономиката и индустрията, Министерството на културата, Висшия съдебен съвет, Министерството на вътрешните работи, Комисията за защита на потребителите и Съвета за електронни медии (СЕМ).

Относимите към работата на КЗЛД разпоредби от Акта за цифровите услуги, които намират отражение в подготвения от работната група проект на ЗИД на ЗЕС, засягат няколко аспекта:

– Предвижда се надзорните правомощия на КЗЛД да обхващат и въведените с Акта за цифровите услуги специални и завишени изисквания по отношение на обработването на лични данни чрез профилиране, особено когато същите се отнасят за деца;

– Независимо че надзорната функция на КЗЛД е хоризонтална и произтича *ex lege* е отчетено, че не е пречка в проекта на ЗИД на ЗЕС включването на изричен текст, който да индикира именно това;

– По отношение на специалните санкции, произтичащи от Регламент (ЕС) 2022/2065 (Акт за цифровите услуги) – КЗЛД ще разглежда въпросите от своята компетентност и ще прилага единствено санкционния режим на Регламент (ЕС) 2016/679 и ЗЗЛД, доколкото в Акта за цифровите услуги не е предвиден изричен текст, който да я овластява като надзорен орган по защита на личните данни да налага неговия специален санкционен режим.

Като резултат от своята дейност работната група е изготвила Проект на ЗИДЗЕС, който е публикуван за обществено обсъждане на 15.12.2023 година (дата на приключване – 15.1.2024 г.). Предложеният за публично обсъждане проект отразява напълно направените по време на обсъждането бележки от страна на КЗЛД.

1.5. Министерство на финансите

В края на 2022 г., със заповед на министъра на финансите е съставена междуведомствена работна група с цел връзка с въвеждането в българското законодателство на Директива (ЕС) 2021/2167 на Европейския парламент и на Съвета относно лицата, обслужващи кредити и купувачите на кредити и за изменение на директиви 2008/48/ЕО и 2014/17/ЕС. В нея са включени представители на Министерство на финансите, Българската народна банка, Комисията за финансов надзор, Комисията за защита на потребителите, Министерство на правосъдието и КЗЛД.

През отчетната 2023 г. работната група провежда над седем общи заседания и множество срещи в по-тесни формати с цел изясняване основните положения при транспонирането на директивата, законодателните дискреции и коректното определяне на компетентния орган относно дейностите на лицата по този закон, с изключение на дейностите, свързани със защита на потребителите, като окончателното решение е този орган да е БНБ. В резултат на интензивната работа на групата през месец декември 2023 г. е завършен Законопроектът за лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити, както и Доклада за цялостна предварителна оценка на въздействието на проект на Закон за лицата, обслужващи кредити, и купувачите на кредити. Бележките и предложенията от страна на КЗЛД са коректно отразени, а основно нововъведение е възможността за провеждане на съвместни проверки от страна на КЗЛД и БНБ.

Законопроектът ще е предмет на междуведомствено съгласуване до края на месец февруари 2024 г. с амбицията до месец април на същата година да бъде окончателно приет.

Като общ извод от междуведомственото сътрудничество на КЗЛД може да се изведе, че поради продължаващата работа на общоевропейско ниво по регламенти относно цифровата икономика и пазари и неприкосновеността на личния живот в цифровата среда (по Регламента за електронната неприкосновеност, по Акта за данните, по Регламент за създаване на европейско пространство на здравни данни, както и рамкови позиции по привеждане на инструментите на ЕС в областта на наказателното право в съответствие с правилата на ЕС за защита на личните данни – Рамково решение 2002/465/ПВР и Директива 2014/41/ЕО), е налице активно участие (изразяването на позиции) в Работна група № 5 „Конкуренция“, Работна група № 17 „Телекомуникации и информационни технологии“, Работна група № 23 „Сътрудничество в областта на вътрешните работи“, Работна група № 33 „Сътрудничество в областта на правосъдието“ и Работна група № 26

„Финансови въпроси“ (създадени с Постановление на МС № 85 от 17 април 2007 г. за координация по въпросите на Европейския съюз).

През отчетния период КЗЛД продължава активното си участие в подготовката на Република България за членство в ОИСР. Представители на КЗЛД се включват в заседанията на Междуведомствения координационен механизъм за процеса на разговори за присъединяване към ОИСР.

И през 2023 г. продължава ползотворното междуинституционално сътрудничество с МВнР. Защитата на личните данни е част от програмата за обучение на новоназначените консули на Република България. Представители на КЗЛД провеждат обучение на новоопределени консули на Република България по различните аспекти на защитата на лични данни, различните хипотези, които биха възникнали в тяхната практика, както процедурите за действия при отправени искания за упражняване на права на физически лица.

През отчетния период се провеждат пет обучения за служители от системата на Министерството на труда и социалната политика, Министерство на външните работи, Държавната агенция за закрила на детето, на кадети от Академията на Министерството на вътрешните работи, както и на представители на областните администрации от Северна България (ОА-Варна, Велико Търново, Шумен, Търговище, както и представители на ОА-Бургас).

В изпълнение на сключения през 2020 г. договор за сътрудничество между Икономическия университет – Варна (ИУ – Варна), и КЗЛД през месец октомври представител на КЗЛД провежда обучение за областните администрации от Северна България.

На 2 юни 2023 г. КЗЛД е домакин на практическо обучение за студенти от четвърти курс – магистърска степен по специалностите „Право“ и „Международни отношения“ на Югозападния университет „Неофит Рилски“, полагащи изпит по учебната дисциплина „Защита на личните данни в ЕС и трети държави“. Студентите са запознати с дейността и организацията на КЗЛД и работата на нейните специализирани дирекции от съответните ръководители. Фокус в представянето е поставен върху производствата пред КЗЛД. Конкретни казуси от практиката по прилагане на механизмите за сътрудничество и съгласуваност, както и цялостната дейност на ЕКЗД, са обект на внимание на младите участници. По линия на сключеното споразумение за партньорство се реализира участие в кръгла маса на тема „Защита на личните данни в ЕС и трети държави“, организирана от Югозападния университет „Неофит Рилски“. Събитието се организира в рамките на проект № 101047808 с наименование „European Data Protection: Post pandemic effects and

new dimensions“ (EDP – PPEND). Изпълнението на проекта се реализира с финансовата подкрепа на Програма „Еразъм +“ 2021 – 2027, действие по инициативата „Жан Моне Модул“ в областта на висшето образование.

През отчетната година, в рамките на „Месеца на публичната администрация“ в Нов български университет, представител на КЗЛД запознава студентите на висшето учебно заведение с предизвикателствата пред защитата на личните данни. По линия на сключеното споразумение за сътрудничество между КЗЛД и Юридическия факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ се реализира публична лекция на тема “Превенция, отчетност и контрол срещу неправомерно обработване на лични данни. Възможности за кариерно развитие в КЗЛД“, като част от серията „Неформални срещи с работодатели“, организирана от Кариерния център на Юридическия факултет и Факултетния студентски съвет.

Посредством подготовката на проектни предложения през 2023 г. КЗЛД е реализирала партньорски отношения по линия на проектната дейност с държавни институции и сродни органи, частни организации, неправителствения сектор и академичните среди от Република България, Италия, Испания, Молдова и Кипър.

1.6. Органи за закрила на детето и други институции, чиито правомощия имат отношение към работата с деца

В рамките на добрите междуинституционални отношения с органите за закрила на детето и в изпълнение на една от най-важните задачи на КЗЛД – защитата на децата, експерти от Комисията вземат участие в процедура по избор на нови членове на Съвета на децата към председателя на Държавната агенция за закрила на детето (ДАЗД). Целта му е да насърчава детското участие в процесите на изработване на политики за децата и вземане на решения. Съгласно процедурата за избор на членове на Съвета на децата, комисия, определена от председателя на ДАЗД, е разгледала постъпилите кандидатури на национално ниво.

Вследствие на постъпил в КЗЛД сигнал от народен представител в 48-то Народно събрание на Република България, адресиран и до Националното сдружение на общините и до ДАЗД, са предприети действия за изготвяне на указания на КЗЛД за обработване на лични данни при изпълнение на административното наказание „обществено порицание“. Сигналът касае наложена практика по публикуване на интернет страниците на общините на обявления за наложени административни наказания „обществено порицание“ на непълнолетни лица. Чрез тях се оповестяват публично, до неограничен брой лица и за

неограничен срок, имената на непълнолетните лица, данни за точния им адрес и извършеното от тях нарушение.

За случая е информиран и министърът на правосъдието, който в спешен порядък организира междуведомствена работна среща, която се проведе на 17 март 2023 г. в Министерството на правосъдието. В нея вземат участие представители на ВКС, МВР, ДАЗД и КЗЛД. Участниците се обединяват около позицията, че принципно следва да се предприемат действия по изменение и допълнение на ЗАНН, в тази му част, тъй като същата е остаряла (относимите норми се прилагат от приемането на закона през 1969 г.) и не урежда по адекватен начин предизвикателствата, които поставя разгласяването на лични данни в интернет.

Отчитайки обаче липсата на действащо Народно събрание към онзи момент, но и необходимостта от привеждане на изпълнението на административното наказание „обществено порицание“, съгласно действащия ЗАНН, в съответствие с нормативните изисквания за защита на личните данни, се прибягва до подход, при който са дадени навременни и конкретни указания към ангажираните с тази дейност администратори на лични данни (административни органи) – административнонаказващите органи, общините и създадените към тях местни комисии за борба срещу противообществените прояви на малолетните и непълнолетните.

2. Утвърждаване на фигурата на ДЛЗД.

2.1. Регистър на подадените от АЛД/ОЛД уведомления за ДЛЗД

Длъжностното лице по защита на данните (ДЛЗД) е важна фигура, с възложени особени функции, съгласно Регламент (ЕС) 2016/679. На основание чл. 37 от Регламент (ЕС) 2016/679 АЛД и ОЛД определят ДЛЗД, публикуват данните за контакт с длъжностното лице и ги съобщават на надзорния орган. В чл. 25б от ЗЗЛД това задължение е конкретизирано, като са посочени изискуемите за регистрация данни, а чл. 15, ал. 1, т. 1 от ЗЗЛД постановява воденето на специален публичен регистър – „Регистър за администраторите/обработващите лични данни, определили ДЗЛД“, чрез който данните за контакт с ДЗЛД да бъдат събрани на едно място и да бъдат достъпни за всеки, който има нужда от тази информация.

Данните в регистъра се набират от подадените уведомления чрез попълване на утвърдения образец на Уведомление, публикуван на сайта на КЗЛД и подаден по един от следните начини:

– Чрез Специализираната автоматизираната информационна система на КЗЛД от сайта на КЗЛД (раздел „Публични регистри“). За целта АЛД/ОЛД трябва да разполага с

квалифициран електронен подпис, с който се идентифицира в системата и получава достъп за извършване на необходимите операции: въвеждане, коригиране или изтриване на данните от уведомлението.

– На имейла на КЗЛД – kzld@cpdp.bg. В този случай Уведомлението трябва да бъде попълнено и съответният електронен файл да бъде подписан с Квалифициран електронен подпис (КЕП).

– Чрез Системата за сигурно електронно връчване, поддържана от Държавна агенция „Електронно управление“. В този случай Уведомлението трябва да бъде попълнено и съответният електронен файл да бъде изпратен чрез тази система.

– Лично в деловодството на КЗЛД или по пощата на адрес: гр. София 1592, бул. „Проф. Цветан Лазаров“ № 2, Комисия за защита на личните данни. В този случай се подава попълнено, подписано и подпечатано Уведомление на хартиен носител.

В образеца се нанасят данните на АЛД/ОЛД в посочените полета и информацията за ДЛЗД, а така също необходимите данни за контакт с ДЗЛД. В раздел „Публични данни за контакт с ДЗЛД“ се попълват онези канали за комуникация, които АДЛ/ОЛД са преценили за релевантни и те ще са видими в публичния регистър.

Достъпът до публичния регистър е свободен и всеки може да намери информация за АЛД/ОЛД определили ДЗЛД, за името на ДЗЛД или за данните за контакт с длъжностното лице.

През отчетния период регистрираните уведомления от АЛД и ОЛД за определяне на ДЛЗД се диференцират съгласно основанието, както следва (фиг. 15):

– обработването се извършва от публичен орган или структура, освен когато става въпрос за съдилища при изпълнение на съдебните им функции – 73 от общо подадени уведомления за отчетния период;

– основните дейности на АЛД или ОЛД се състоят в операции по обработване, които поради своето естество, обхват и/или цели изискват редовно и систематично мащабно наблюдение на субектите на данни – 130 от общо подадени уведомления за календарната година;

– основните дейности на АЛД или ОЛД се състоят в мащабно обработване на специалните категории данни съгласно чл. 9 и на лични данни, свързани с присъди и нарушения, по чл. 10 от Регламент (ЕС) 2016/679 – 27 от общо подадени уведомления за календарната година.

Извън гореизброените хипотези, при които определянето на ДЛЗД е задължително, всеки АЛД или ОЛД може по своя преценка да определи такъв служител. От тази

възможност са се възползвали 93 от АЛД, подали уведомления за определяне на ДЛЗД през 2023 г.

Фиг. 15

През отчетния период 323 АЛД или ОЛД са подали уведомления до КЗЛД за определено ДЛЗД или за изменения, свързани с него, с което общият брой на подадените уведомления е 7190.

За същия период регистрираните в публичния регистър АЛД или ОЛД, определили ДЛЗД, са 139 бр., с което общият им брой става 5675.

2.2. Пропуски при подаването на уведомления за ДЛЗД и често задавани въпроси от АЛД/ОЛД – анализ на практиката.

През отчетния период се констатира, че продължават да постъпват уведомления до КЗЛД, в които лицето, което представлява АЛД/ОЛД се е самоопределило за длъжностно лице по защита на данните. КЗЛД отчита неясnotите, свързани с определянето на ДЗЛД, във връзка с което на интернет страницата на институцията са публикувани „Указания относно изпълнението на задължението на администраторите и обработващите лични данни за уведомяване на КЗЛД при определяне на длъжностно лице по защита на

данните“ (пълният текст на указанията е публикуван на сайта на КЗЛД в рубриката „Длъжностно лице по защита на данните“). Текстът на указанията акцентира върху заложените в Регламента нормативни предпоставки, съгласно които ДЛЗД следва да е лице, което е различно от АЛД, съответно ОЛД. Също така ДЛЗД следва да е различно и от лицата, които определят целите и средствата за обработването на лични данни при съответния АЛД/ОЛД. През 2023 г. КЗЛД е констатирала 135 случая на подадени уведомления, в които представляващият АЛД/ОЛД се е самоопределил за длъжностно лице по защита на личните данни, в уведомлението не е посочено ДЛЗД или няма посочени публични данни за контакт. В такива случаи Комисията изпраща писмо с разяснения и указания по преценка да се подаде ново уведомление с коректно посочени данни. Тъй като посочената по-горе цифра от (135 бр.) представлява 41,80 % от общия брой подадени уведомления за периода, може да се изведе заключението, че е необходимо да продължат действията на КЗЛД за предоставяне на разяснения и указания относно нормативните изисквания, заложени в Регламента.

Наблюдаваната продължаваща тенденция за подаване на уведомления с посочените недостатъци навежда на заключението, че някои от АЛД все още подхождат формално към изискванията, свързани с практическото приложение на Регламента. Част от АЛД и до момента объркват уведомяването, свързано с определяне на ДЗЛД, със стария и отменен режим на регистрация като АЛД. Доказателство за това е, че вече пет години, въпреки отмяната на регистрирането на АЛД от 25.05.2018 г., в КЗЛД продължават да пристигат и такива заявления.

2.3.Утвърждаване активната роля на ДЛЗД.

И през 2023 г. анализът на практиката в КЗЛД отчита недостатъчна подкрепа на АЛД към техните ДЛЗД и продължаващо подценяване на ролята им за тяхната дейност. За пореден път Комисията обръща внимание, че при своите проверки и оценка за правилното прилагане на Регламент (ЕС) 2016/679 и ЗЗЛД, ще оценява и реалната работата на ДЛЗД и съответно слабото ниво на работа ще се отчита като пропуск от страна на АЛД/ОЛД в това отношение. Самата фигура на ДЛЗД е съществен елемент в правната рамка за защита на личните данни и правилното функциониране на едно ДЛЗД е важен знак за адекватното разбиране и правилното прилагане на Регламента от АЛД/ОЛД.

КЗЛД ще продължи по всякакъв начин да насърчава ***реалното участие на ДЛЗД в дейността на всеки един АЛД/ОЛД*** по отношение на задължението за точно прилагане на Регламента. Всеки АЛД/ОЛД следва да засили както институционалната, така и моралната си подкрепа за повишаване авторитета и значението на ДЛЗД в своята

структура, за да накара всички негови служители да са наясно с функциите на ДЛЗД и като резултат да се повиши тяхната ангажираност по въпросите, свързани със защитата на личните данни в ежедневната им дейност. Очакван резултат от такива действия ще бъде и повишаването на професионалната подготовка и квалификация от самите ДЛЗД, включително като се обръщат по-често за консултации с КЗЛД, за които комисията винаги е изразявала готовност. Анализът през 2023 г. показва продължаване на негативната практика за сезиране на комисията с искания за становища от АЛД (с определени от тях ДЛЗД), които по съществото си показват много слабо познаване по въпроси от принципен характер по прилагането на Регламента. В тези случаи е логичен въпросът дали тези АЛД са се допитали първо до техните ДЛЗД и ако е така, на какво ниво е познаването на материята от същите тези ДЛЗД.

3. Повишаване на обществената информираност по въпроси в областта на защитата на личните данни и по прилагане на ЗЗЛПСПОИН

Утвърдена практика на КЗЛД е по достъпен и разбираем начин да разяснява на обществото основните положения от правната рамка в ЕС в областта на личните данни, както и националното законодателство в тази сфера. През 2023 г. КЗЛД е определена за централен орган за външно подаване на сигнали по ЗЗЛПСПОИН, в резултат на което на КЗЛД са вменени редица нови задължения, подлежащи на изпълнение в ясно дефинирани кратки срокове. Във връзка с това нарастват задълженията на Комисията по отношение на нейната информационна дейност, свързана с прилагането на този нов закон и поетапното въвеждане на системата за защита на сигналоподателите по ЗЗЛПСПОИН.

3.1. И през 2023 г. **институционалният сайт** на КЗЛД е основен инструмент за реализирането на информационната дейност на КЗЛД. За тази цел през 2023 г. на сайта се публикуват насоки, указания, разяснения и т.н., като целта е в максимална степен да се обхванат различните категории потребители на тази информация – граждани, администратори, потребители с различна степен на познания и ориентиране в сферата на опазване сигурността на личните данни и гарантиране правата на гражданите. Продължава поддържането на сайта в три езикови версии – на български, английски и френски език.

През отчетния период се налага трансформация на основните раздели на институционалния сайт, с цел откроряване на информациите по ЗЗЛД и по ЗЗЛПСПОИН. Създават се нови раздели – „Защита на подаващите сигнали по ЗЗЛПСПОИН“, „Утвърдени от КЗЛД образци по ЗЗЛПСПОИН“, „Разяснителни материали по ЗЗЛПСПОИН“ и „Получаване на УИН на сигнал по ЗЗЛПСПОИН“.

В раздела „Защита на подаващите сигнали по ЗЗЛПСПОИН“ е публикувана информация за въвеждането на Системата за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения, както и пътна карта за въвеждането на тази система (вътрешен и външен канал). Публикувана е и информация за това защо и как КЗЛД обработва личните данни на сигнализиращите лица.

В раздела „Правна рамка“, както и в раздела „Защита на подаващите сигнали по ЗЗЛПСПОИН“ са публикувани приетите от КЗЛД Наредба № 1 от 27 юли 2023 г., Методически указания № 1 от 27 юли 2023 г. и Методически указания № 2 от 13 декември 2023 г.

В раздела „Утвърдени от КЗЛД образци по ЗЗЛПСПОИН“ са публикувани и предоставени за използване на всички задължени по ЗЗЛПСПОИН субекти следните формуляри – „Формуляр за регистриране на сигнал по ЗЗЛПСПОИН“ и „Модел на Регистър на сигналите по чл. 18, ал. 2 от ЗЗЛПСПОИН“.

В раздела „Разяснителни материали по ЗЗЛПСПОИН“ са публикувани често задавани въпроси по прилагането на ЗЗЛПСПОИН и техните отговори. В съответствие с изискването на закона е предоставена информация по чл. 21 от ЗЗЛПСПОИН. Публикувано е становище на КЗЛД от 28.06.2023 г. относно длъжности на пряко подчинение на органите на изпълнителната власт – „длъжностно лице по защита на данните“ и „служител, отговарящ за разглеждането на сигнали“ по ЗЗЛПСПОИН.

Едно от първите проведени събития във връзка със ЗЗЛПСПОИН е проведената на 28 април 2023 г. кръгла маса на тема „Популяризиране на влизането в сила на Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения – въпроси и отговори“. В раздела за разяснителни материали КЗЛД е публикувала презентациите от това събитие - „Канали за подаване на сигнали“ (Венцислав Караджов – председател на КЗЛД и Цанко Цолов – член на КЗЛД), „Модел на Системата за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения“ (проф. Веселин Целков – член на КЗЛД), „Осигуряване защита и възможност на лицата за подаване сигнали за нередности без страх от репресивни ответни действия. Роля на Комисията за защита на личните данни“ (Мария Матева – член на КЗЛД), „Средства за гражданскоправна защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения“ (адв. Йордан Владов, YNG Legal) и „Отговорност за вреди при транспониране на Директива (ЕС)2019/1937” (адв. Михаил Бояджиев, САК).

Чрез сайта се предоставя връзка към модул на информационна система на КЗЛД, с цел генериране на Уникален идентификационен номер (УИН) на сигнал по ЗЗЛПСПОИН.

Във връзка с изпълнение на задълженията си по ЗЗЛД през отчетния период КЗЛД, чрез своя сайт, предоставя публичен достъп до Регистъра за администраторите и обработващите, определили длъжностно лице по защита на данните, поддържан на основание чл. 15, ал.1, т. 1 от ЗЗЛД. Осигурена е възможност уведомления за регистриране на АЛД/ОЛД, определили ДЛЗД, да бъдат подавани и чрез сайта.

През 2023 г. продължава поддържането, актуализирането и обогатяването с информация на двата общи информационно-разяснителни раздела, свързани с изпълнение на ЗЗЛД и ОРЗД – „Насоки“ и „Полезна информация“, както и на тематично специализираните раздели „Международно сътрудничество“, „Предаване на данни към трети държави“ и „Шенгенско пространство“. В „Насоки“ се публикуват изисквания, указания и насоки, а в „Полезна информация“ – информация с разяснителен характер по теми от висок обществен интерес.

И през 2023 г. на сайта се поддържа разделът „Новини“, като в него се предоставя актуална информация за събития и инициативи на национално и наднационално ниво. Публикуват се информация и съответни препратки към приети решения, становища, насоки, документи с информационно-разяснителен характер на КЗЛД и на други органи и институции (ЕКЗД, Европейската комисия, Съда на ЕС и др.).

През 2023 г. продължава изпълнението на стратегическата цел за усъвършенстване на процеса за откритост и прозрачност, във връзка с което в раздел „Практика“ се отразява практиката на КЗЛД с акцент върху публикуването на становища от обществен интерес и псевдонимизирани решения по жалби. Тъй като целта на публикуването е отразяване произнасянето на Комисията по различни казуси, не се публикуват всички решения по индивидуални производства, а само такива с принципен характер. Публикуват се и решения от съдебната практика на КЗЛД – решения на ВАС и административни съдилища. Регулярно се актуализира разделът, в който се публикуват решения на Съда на ЕС в сферата на защитата на личните данни.

През 2023 г. продължава осигуряването на прозрачност относно функционирането на институцията чрез регулярно и своевременно публикуване на сайта на информация, подлежаща на публикуване в съответствие със законови изисквания – съобщения за конкурси, финансова информация, информация за предоставянето на административни услуги, за осигуряване на достъп по обществена информация и т.н. Публикуват се и се поддържат актуални 2 регистъра и 1 списък по ЗПКОНПИ.

3.2. Информационният бюлетин на КЗЛД е друго основно средство за постигане на обществена информираност, който има собствен ISSN 2367-7759. През 2023 г. са издадени шест бюлетина. Бюлетинът се издава в електронен вид на всеки 2 месеца и се публикува

на институционалния сайт, с което е достъпен за всеки посетител на сайта. Едновременно с това има възможност за абониране, в резултат на което абонатите получават известие, че поредният брой вече е публикуван, както и съответен линк. По инициатива на КЗЛД в списъка на получателите на бюлетина са включени длъжностни лица по защита на данните, както и съсловни и браншови органи и организации. Предоставена е и възможност за отписване както на абонатите, така и на тези получатели, включени в списъка по инициатива на КЗЛД. Към края на 2023 г. общият брой на получателите на бюлетина е 4040 души, от които 1140 са абонати и 2900 – длъжностни лица по защита на данните, съсловни и браншови органи и организации

В бюлетина се предоставят материали, отразяващи дейността и инициативите на КЗЛД, на ЕКЗД, на приети от ЕКЗД документи (становища, изявления), решения на Съда на ЕС и др. И през 2023 г. се отразяват събития, инициативи и разработки в областта на защитата на личните данни в национален и паднационален мащаб. Едновременно с това, във връзка с новите правомощия и задължения на КЗЛД по ЗЗЛПСПОИН, в броевете от 2-ри до 6-ти неотменно присъстват информационни материали за дейности и приети документи по този закон.

Материали, свързани с предоставяне на информация по ЗЗЛПСПОИН са: „Комисията за защита на личните данни с нови правомощия съгласно Закон за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения“, „Започна въвеждането на системата за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения“, „КЗЛД изгражда системата за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения“, „КЗЛД прие и публикува наредба № 1 и Методически указания № 1 в изпълнение на задълженията ѝ по ЗЗЛПСПОИН“, „КЗЛД публикува на сайта си информация относно провеждани обучения по ЗЗЛПСПОИН“. „КЗЛД стана член на Европейската мрежа на органите за почтеност и сигнализиране на нередности“.

За 2023 г. материали в национален мащаб, свързани със защитата на личните данни са: „КЗЛД публикува информационно-разяснителен материал, в който споделя добри практики от надзорната си дейност“, „КЗЛД издаде информационна брошура „Предаване на лични данни извън Европейския съюз“, „Законосъобразност на обработването на лични данни при събирането им за подписка с цел произвеждане на референдум“, „КЗЛД издаде Указания за обработване на лични данни на непълнолетни лица при изпълнение на административното наказание „обществено порицание“, „Участие в обучително мероприятие за студенти“, „КЗЛД бе домакин на практическо обучение на студенти от Югозападния университет „Неофит Рилски“, „Участие на КЗЛД в мисия по оценка по Шенген на Република Финландия“, „Представител на българския надзорен орган по

защита на данните е избран за председател на Координационна група за надзор на Митническата информационна система“, „КЗЛД с отличие от AFCEA секция „София“, „Комисията за защита на личните данни депозира в Народното събрание отчета за дейността си през 2022 година. Резюме на отчета.“, „КЗЛД предостави на Народното събрание и на Европейската комисия ежегодната обобщена статистическа информация в съответствие с изискванията на ЗЕС“ и др.

Във връзка с работата на КЗЛД по отношение на защитата на личните данни на децата през 2023 г. в бюлетина са публикувани материалите „Децата и техните лични данни – постоянен фокус на внимание на КЗЛД“. „КЗЛД създаде на сайта си самостоятелен раздел за защитата на личната неприкосновеност на децата онлайн“, „КЗЛД прие тематичен информационно-разяснителен материал по случай предстоящото начало на новата учебна година“.

И през 2023 г. продължава практиката в бюлетина да се отразяват решения от заседанията на ЕКЗД, както и съвместните становища на ЕКЗД и ЕНОЗД. Публикувани са и материалите. „Европейският комитет по защита на данните прие три решения със задължителен характер за разрешаване на спорове относно Facebook, Instagram и WhatsApp“, „Ирландският надзорен орган по защита на данните постанови решения относно Facebook, Instagram и WhatsApp“, „Изявление на ЕКЗД във връзка с Решение на Съда на ЕС относно резервационните данни на пътниците“, „ЕКЗД дефинира препоръки за поверителност при използването на облачни услуги от публичния сектор и прие доклад относно дейността на работната група за банера за бисквитки“, „ЕКЗД стартира координирани действия във връзка с ролята на Длъжностното лице по защита на данните“, „Европейският комитет по защита на данните публикува информационна бележка относно прехвърлянето на данни в съответствие с ОРЗД към САЩ“, „Европейският комитет по защита на данните прие решение със задължителен характер относно обработването на данни на деца от TikTok“, „ЕКЗД прие Насоки относно предаването на данни, предмет на подходящи гаранции съгласно Директивата относно правоприлагането.“, „Съвместно становище на ЕКЗД и ЕНОЗД относно предложение на Европейската комисия за приемане на регламент за рационализиране на трансграничното правоприлагане“, „Съвместно становище на ЕКЗД и ЕНОЗД по законодателната инициатива за цифровото евро“ и др.

Материали, отразяващи инициативи на ниво ЕС, са: „Европейската комисия представи в информационна брошура нови ключови елементи на Шенгенската информационна система“, „Европейският надзорен орган по защита на данните инспектира три широкомащабни информационни системи на ЕС“, „Становище на ЕНОЗД относно предложение за Регламент, определящ изисквания за киберсигурност за продукти с цифрови елементи“, „Състоя се конференция за защита на данните в областта на

наказателното правосъдие в ЕС“, „Състоя се 31-та Конференция на европейските органи по защита на данните“, „Съдът на ЕС постанови решение относно упражняването на „правото да бъдеш забравен“ от интернет търсачките“, „Европейската комисия прие Решение относно адекватно ниво на защита за безопасни и надеждни потоци от данни между ЕС и САЩ“, „Съветът на Европа прие Насоки за защита на личните данни при обработването им за целите на борбата с изпирането на пари и финансирането на тероризма“, „Тази година „социалното инженерство“ бе фокус на Европейския месец на киберсигурността“.

Материали, отразяващи в бюлетина международни форуми и инициативи през 2022 г., са „На 28 януари светът отбеляза Деня за защита на личните данни“, „КЗДЛ стана член на Изпълнителния комитет на Глобалната асамблея по въпросите на неприкосновеността“.

И през 2023 г. продължава публикуването в информационния бюлетин на решения и становища на КЗЛД, както и обща статистика за контролната дейност. Решения по жалби се публикуват с цел осигуряване на прозрачност за обществеността относно практиката на КЗЛД при разглеждане на жалби. Всички публикувани решения на КЗЛД са с псевдонимизирани лични данни на физическите лица и по-голямата част от имената на юридическите лица. По отношение на контролната дейност през 2023 г. регулярно се публикува статистика за извършени проверки, разгледани искания, упражнени корективни правомощия на КЗЛД.

3. Повишаване на обществената информираност по въпроси в областта на защитата на личните данни.

През отчетния период завършва подготовката на единно обучително съдържание относно защитата на личните данни по чл. 10 (1) т. 6 от ЗЗЛД. Разработени са 11 теми обхващащи базовата подготовка в областта на защита на личните данни. В подготвения материал се съдържат лекционна част, презентация, въпроси за самооценка, както и самостоятелни задачи. Завършеното цялостно интерактивно обучително съдържание, отразяващо съвременните тенденции и предизвикателства пред защитата на личните данни дава възможност за разгръщане на информационно-разяснителни действия през следващите отчетни периоди. С оглед постигане на икономическа ефективност и финансова ефикасност за разходване на бюджетните средства се предприемат действия по подписване на споразумение за ползване на вече съществуваща в държавната администрация облачнобазирана обучителна платформа с неограничен брой участници. През следващия отчетен период ще продължат дейностите по цифровизация на одобреното обучително съдържание с оглед започване предоставянето на дистанционно обучение.

XI. АДМИНИСТРАТИВЕН КАПАЦИТЕТ И ФИНАНСОВИ РЕСУРСИ

1. Административен капацитет.

Общата численост на администрацията, в т. ч. членовете на комисията, е 117 щатни бройки, считано от 28.04.2023 г. Увеличението от 87 до 117 щатни бройки, направено през 2023 г., произтича от новоприетия Закон за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения и има за цел обезпечаването на дейностите, възложени със закона. В „Държавен вестник“, бр. 38 от 28.04.2023 г. е обнародван Правилник за изменение и допълнение на ПДКЗЛДНА. Една от основните промени на Правилника е свързана със създаване на нова дирекция с наименование „Канал за външно подаване на сигнали“ и с разписване на правомощията на новата дирекция – чл. 25а от подзаконовия нормативен акт. Предвид разпоредбата на чл. 15, ал. 4, т. 4 тази дирекция е част от специализираната администрация на КЗЛД.

За отчетния период са проведени 18 конкурса и 9 процедури по мобилност, от които са назначени 13 държавни служители, а други 6 са новоназначените служители по трудово правоотношение.

Към 31.12.2023 г. в КЗЛД работят 61 служители по служебно правоотношение и 19 по трудово правоотношение (в това число председателят и членовете на КЗЛД). В ранг са повишени 14 служители.

През 2023 г. са напуснали 13 служители на комисията, от тях 5 служители на КЗЛД след процедура по мобилност с постъпване на работа в друга администрация, други 2 назначени по трудови правоотношения са напуснали след спечелване на конкурс за държавен служител в друга администрация.

През 2023 г. общо 33 служители преминават през различни тематични обучения. Общият брой на обученията, приключили с издаване на сертификати, е 39. Обученията по теми се разделят, както следва:

– Използване на стандарти ISO 27001 и ISO 27701 – 13 служители;

– Политики и практики за киберсигурност в организациите – 6 служители;

– Киберсигурност: Троянски кон и социален инженеринг – 15 служители;

– Кибер хигиена при използване на е-поща – 2 служители;

– Предизвикателството да управляваш – 2 служители;

– Кодекс за поведение на служителите – функции и основни акценти – 1 служител.

Предизвикателствата, свързани с дигитализацията на администрацията и непрестанно променящата се онлайн среда и през 2023 г., отново поставя основен фокус в обученията на служителите върху киберсигурността и предизвикателствата пред защитата

на личните данни и неприкосновеността. В тази връзка следва да се отбележи необходимостта от допълнително квалифициране и обучение на експертния състав на администрацията на КЗЛД с цел да се отговори на завишените изисквания за сигурност и технически достижения чрез още по-задълбочени професионални знания и умения.

На всички новоназначени служители в дирекция КВПС е проведено вътрешно обучение, свързано със защитата на лицата, подаващи сигнали, предвид разпоредбите на ЗЗЛПСПОИН, както и Директива (ЕС) 2019/1937 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2019 г. относно защитата на лицата, които подават сигнали за нарушения на правото на Съюза, включително добри практики в страните членки на ЕС, общи положения и ключови въпроси.

2. **Финансови ресурси**

Със Закона за държавния бюджет на Република България (ЗДБРБ) за 2023 г. (Обнародван в ДВ, бр. 66 от 01.08.2023 г.) се утвърждава бюджетът за дейността на КЗЛД в размер на 6 985 000 лв. във функционална област „Защита на личните данни на физическите лица“. През годината по него се извършват вътрешни компенсирани промени в увеличение на показател „Капиталови разходи“ и в намаление на показател „Издръжка“ със сумата общо в размер на 75 200 лв.

За обезпечаване на дейността на КЗЛД и нейната администрация се извършват разходи общо в размер на 6 530 369 лв. или 93,49% от утвърдените разчети за годината. Видовете разходи, отразени по параграфи от ЕБК са представени в таблица, както следва:

Параграф	**Наименование на разходите**	**Сума (лева)**
01-00	Заплати и възнаграждения за персонала, нает по трудови и служебни правоотношения	3 082 442
02-00	Други възнаграждения и плащания за персонала	106 393
05-00	Задължителни осигурителни вноски от работодатели	589 836
10-00	Издръжка	988 138
19-00	Платени данъци, такси и административни санкции	10 804
52-00	Придобиване на дълготрайни материални активи	782 969
53-00	Придобиване на нематериални дълготрайни активи	969 787
	Общо разходи по бюджета	**6 530 369**

Извършените разходи по показатели „Издръжка“ и „Капиталови разходи“ са 99,53% от годишните разчети.

С приемането на ЗЗЛПСПОИН (обн. ДВ, бр. 11/02.02.2023 г.) за КЗЛД възникват съществени допълнителни нови задължения в качеството ѝ на Централен орган за външно подаване на сигнали и за защита на лицата, на които такава защита се предоставя. Средствата, необходими за покриване на разходите за изпълнение на възложените със закона дейности са осигурени по бюджета на Комисията на основание §6 от заключителните разпоредби на същия. Извършени са разходи за издръжка и капиталови разходи общо в размер на 1 605 800 лв., които представляват 58,31% от общо извършените разходи по двата показателя през годината.

Изразходваните средства по показател „Персонал“ са 89,62% от годишните разчети. По-голямата част от реализираната икономия на разходите за персонал по бюджета на КЗЛД за 2023 г. е от не напълно заети щатни бройки в края на годината от ново разкритите по ЗЗЛПСПОИН, както и от неизплатени средства за други възнаграждения и плащания за персонала, предвидени за еднократно плащане през годината, но без възникнало основание за това.

3. Отчет за постъпилите в КЗЛД заявления за достъп до обществена информация и искания за повторно използване на информация.

Като задължен субект по ЗДОИ КЗЛД поддържа на интернет страницата си раздел „Достъп до информация“, в който е включена нормативно изискуемата информация, както следва:

– процедура по разглеждане на заявленията за достъп до обществена информация и предоставяне на информация за повторно използване;

– описание на звеното за приемане на заявления за предоставяне на достъп до обществена информация и информация за повторно ползване;

– разходи за предоставяне на достъп до обществена информация и информация за повторно ползване;

– ред за достъп до публичните регистри на КЗЛД;

– описание на информационните масиви и ресурси, използвани в администрацията на КЗЛД;

– списък на издадените актове и текстове на издадените нормативни и общи административни актове;

– списък на категориите информация, подлежаща на публикуване в интернет, както и форматите, в които е достъпна;

– годишен отчет за постъпилите заявления за достъп до обществена информация и за повторно ползване на информация от обществения сектор, който включва и данни за направените откази и причините за това.

В таблицата по-долу е представена обобщена информация относно постъпили и разгледани заявления за достъп до обществена информация през 2023 г.

Общ брой постъпили заявления за достъп до обществена информация:	**21**
- От граждани на Република България	17
- От чужденци	0
- От медии	0
- От НПО	1
- От частноправни субекти	3
Общ брой решения по заявления за предоставяне на достъп до обществена информация:	**12**
- Предоставяне на пълен достъп до обществена информация	11
- Предоставяне на частичен достъп до обществена информация	1
- Предоставяне на достъп при надделяващ обществен интерес	0
- Отказ за предоставяне на достъп до обществена информация	0
Уведомление за липса на исканата обществена информация	**0**
Препращане на заявлението, когато КЗЛД не разполага с исканата информация, но знае за нейното местонахождение	**0**
Предоставяне на информация по реда на административното обслужване или по реда на АПК	**5**
Заявления, които не отговарят на чл. 25 във вр. с чл. 2, ал. 1 от ЗДОИ	**2**
Общ брой на постъпили искания за предоставяне на информация за повторно ползване	**2**

На всички граждани и организации, заявили достъп до обществена информация, се предоставя такава през 2023 г. в законовия срок. С оглед предмета на заявленията за достъп до обществена информация същите се отнасят до: информация относно касационното обжалване на решенията на комисията пред ВАС, включително техния брой, резултата от тях, присъдени или направени разноски; информация относно случаите, в които участват правоохранителни органи, правораздавателни органи и въоръжените сили на Република България за периода 2020 – 2022; информация за това как КЗЛД запознава обществеността със своите решения; информация относно установените в

КЗЛД правила за събиране и съхранение на доказателства по административни производства, представляващи електронни документи; енергийните обследвания на сградата на централното управление на КЗЛД и годишните разходи за електрическа енергия; достъп до регистъра на АЛД/ОЛД, които са определили лица за защита на данните, който се поддържа от КЗЛД на основание чл. 15, ал. 1 от ЗЗЛД. По едно от подадените заявления за достъп до обществена информация е предоставен частичен достъп поради това, че исканата информация е представлявала защитена тайна, съгласно чл. 11, § 1 от Регламент (ЕС) 2018/1861 и чл. 11, §1 от Регламент (ЕС) 2018/1862, чл. 13, ал. 1 и ал. 2 от ЗЗЛД и чл. 54, § 2 от Регламент (ЕС) 2016/679, както и чл. 15, ал. 2, т. 1 от ЗЗЛД.

В края на отчетния период е поискана и подробна информация относно новосъздадената дирекция КВПС, включително щатния брой на служителите в дирекцията, броя на новоназначените служители и тяхното образование, обученията, които са проведени на служителите, както и процедурите и правилата, по които дирекцията осъществява дейността си.

Анализът на получените уведомления сочи, че в 5 от случаите исканата не се отнасят до въпроси, съставляващи обществена информация, а касаят конкретно административно производство, по което заявителят е страна. Най-често става въпрос за заявления, чийто предмет е искане за достъп до информация, касаеща надзорната дейност на Комисията (констативни актове, доклади от проверки, санкционни решения). В 3 от случаите със заявлението се иска информация, която по същество представлява искане за консултация и попада в административното обслужване на комисията. С част от заявленията пряко се иска достъп до лични данни, но следва да се има предвид, че съгласно чл. 2, ал. 5 ЗДОИ не се прилага за достъп до лични данни.

Следва да се отбележи, че актовете от надзорната дейност на КЗЛД не се отнасят до принципни въпроси с обща приложимост към дейността на всички или множество АЛД и ОЛД, не са от значение за повишаване на обществената информираност по ключови въпроси в областта на защитата на личните данни и не съставляват информация, свързана с обществения живот в Република България. Този тип актове, с които приключват конкретни проверки, са пряко свързани с надзорните правомощия на КЗЛД, които се упражняват не принципно и общо, а спрямо конкретно индивидуализиран администратор, поради което не представляват обществена информация по смисъла на чл. 2, ал. 1 от ЗДОИ.

През отчетния период КЗЛД е разгледала и искане на юридическо лице за предоставяне на информация от обществения сектор за повторно използване на данните

от регистъра по чл. 15, ал.1, т. 1 от ЗЗЛД относно АЛД/ОЛД, които са определили длъжностни лица по защита на данните, а именно – наименование на АЛД/ОЛД, име на определеното ДЛЗД и данни за контакт с него – адрес, телефон, имейл.

В своето решение за предоставяне на информацията от обществения сектор за повторно използване комисията посочва, че в конкретния случай, липсата на правно основание за разкриването на личните данни за цели, които не са съвместими с първоначалните, за които данните са били събрани, както и обективната невъзможност за спазване на задълженията на АЛД по см. на ОРЗД от страна на заявителя на информацията, по-специално на принципите за обработване на данните, прави повторното използване на информацията от регистъра на КЗЛД недопустим достъп, респ. недопустима обработка на лични данни съгласно изискванията за тяхната защита – основание за непредоставяне на исканата информация по чл. 41б, ал. 1, т. 10 от ЗДОИ. Повторното използване (обработване) на личните данни от регистъра ще се явява несъвместимо и с правото за защита на физическите лица по отношение на обработването на личните им данни и застрашаващо защитата на личния им живот и личната им неприкосновеност.

По тези съображения и на основание чл. 41з, ал. 1 и във връзка с чл. 41б, ал. 1, т. 10 от ЗДОИ, КЗЛД решава да предостави на искателя единствено данните за АЛД/ОЛД, вписани в регистъра по чл. 15, ал. 1, т. 1 от ЗЗЛД за повторно използване на основание чл. 41з, ал. 1 от ЗДОИ, но не и частта от регистъра, съдържаща имената и данните за контакт на длъжностните лица по защита на данните, вписани в него, поради това, че подобно предоставяне за повторно използване съставлява недопустим достъп и недопустима обработка на лични данни съгласно изискванията за тяхната защита, на основание чл. 41б, ал.1, т.10 от ЗДОИ, поради неизпълнение на изискванията на чл. 6, пар. 4 и чл. 5 от Регламент (ЕС) 2016/679.

4. Административно обслужване.

В изпълнение на изискванията на Наредбата за административното обслужване потребителите на административните услуги осъществяват контакт с КЗЛД чрез Звеното за административно обслужване. Дейността по административно обслужване се осъществява при пълно изпълнение на Вътрешните правила за административното обслужване и Хартата на клиента, които имат за цел повишаване качеството на административните услуги, насърчаване участието на гражданите и служителите при обсъждане на услугите, начина им на предоставяне, необходимото качество и стандартите за изпълнение. Дейността на Звеното за административно обслужване се осъществява от

четирима служители в условия на непрекъсваем работен процес в рамките на работния ден.

През отчетния период служителите от Звеното за административно обслужване обработват общо 21 295 бр. документи – писма, молби, заявления, жалби, вътрешни документи и др., от и към граждани, администратори и държавни институции, от които 11 767 бр. входяща кореспонденция, 7468 бр. изходяща кореспонденция и 2060 бр. вътрешни документи. Системата за документооборот обработва всички документи, постъпили в Звеното за административно обслужване, като със създадените правила за сканиране на вход и изход прозрачността в работата на администрацията е абсолютно гарантирана.

За измерване удовлетвореността на потребителите през отчетния период се отчетат преобладаващата част от задължителните методи за обратна връзка съгласно изискванията на чл. 24, ал. 2 и ал. 3 от Наредбата за административното обслужване, а именно: извършване на анкетни проучвания; провеждане на консултации със служителите; анализ на сигнали, предложения, жалби и похвали; анализ на медийни публикации.

Изключително малка част от потребителите на административни услуги проявяват активност да дават целенасочена оценка на предоставяното от КЗЛД административно обслужване въпреки обстоятелството, че достъпът до средствата за обратна връзка е свободен. Независимо от това въз основа на информацията от преките впечатления на служителите, ангажирани с административното обслужване, и от служителите, които на ротационен принцип обслужват телефона за устни експертни консултации по законодателството за защита на данните и за бързи справки по постъпили жалби, сигнали и въпроси, и за този отчетен период може да се направи извод, че КЗЛД спазва всички изисквания за законосъобразно, добросъвестно и безпристрастно административно обслужване. Завишеният интерес към неформални консултации, които гарантират бързина на административното обслужване, ясно проличава от следната статистика за получените 3576 бр. обаждания по линия на обслужването на институционалния телефон за устни консултации по законодателството за защита на личните данни и по висящи административни производства пред КЗЛД, които включват предоставяне на:

– Експертни консултации по прилагането на Регламент (ЕС) 2016/679 и на националното законодателство за защита на личните данни – 887 бр.;

– Справки по хода на висящи административни производства пред КЗЛД (основно по линия на подадени жалби и сигнали) – 1720 бр.;

– Консултации по често задавани въпроси, за които предварително е записан автоматичен отговор чрез телефонната централа на КЗЛД – 969 бр.

Анализът на КЗЛД показва, че основен външен фактор, който оказва влияние върху завишения брой потърсени административни услуги през последните години, е развитието на информационните и комуникационни технологии и „възможностите“ за неправомерен достъп до лични данни, което генерира увеличение на дейностите и функциите, върху които КЗЛД трябва да осъществява надзор. Повишената в последните години обществена информираност по въпросите, свързани със защитата на личните данни, в т.ч. по-високата чувствителност на физическите лица води до значително увеличаване на броя жалби, сигнали и запитвания на граждани и АЛД, които са пряко свързани с административното обслужване на КЗЛД. Затова през 2023 г. КЗЛД е изградила нова интернет страницата в посока предоставянето на актуална и изчерпателна информация за всички видове административни услуги, както и предоставяне на възможност на гражданите да следят движението на подадените от тях жалби или сигнали.

В отчетния период 01.01.2023 г. – 31.12.2023 г. не са постъпвали жалби и сигнали, свързани с административното обслужване, осъществявано от администрацията на КЗЛД.

5. Обществени поръчки.

За обезпечаване на дейността на КЗЛД през 2023 г. се възлагат обществени поръчки, както следва:

5.1. Открита процедура:

– „Разработване и въвеждане в експлоатация на информационна система за външно подаване на сигнали съгласно изискванията на чл. 22 от Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения“;

– „Доставка на хардуерно оборудване за обезпечаване на информационната система за външно подаване на сигнали съгласно изискванията на чл. 22 от Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения“.

5.2. Публично състезание

– „Доставка на два броя леки автомобили тип „Седан“ с четири врати, втора употреба за нуждите на Комисия за защита на личните данни “.

5.3. Пряко договаряне на основание на чл. 182, ал. 1, т. 5 от ЗОП:

– „Осигуряване на денонощна физическа охрана на сградата, в която се помещават администрациите на Комисията за защита на личните данни и Института по отбрана „Проф. Цветан Лазаров“, и на паркинга пред нея“.

5.4. На основание чл. 82, ал. 1 от ЗОП във връзка с чл. 3, ал. 3 от сключено рамково споразумение № СПОР-65/24.08.2023 г. за възлагане на централизирана обществена

поръчка с предмет: „Доставка на автомобилно гориво чрез карти за безналично плащане за органите на изпълнителната власт и техните администрации без изискване за териториално покритие“ на Централния орган за покупки.

– „Доставка на горива и аксесоари за автомобилите, собственост на Комисията за защита на личните данни, чрез зареждане с карти за безналично плащане“.

5.5. На основание чл. 82, ал. 1 от ЗОП, във връзка с чл. 16 от Рамково споразумение № СПОР-80/29.09.2023 г. на Централния орган за покупки за определяне на ИЗПЪЛНИТЕЛ на обществена поръчка по обособена позиция 1 с предмет: „Осигуряване на самолетни билети за директни полети (без прекачване)“.

- „Осигуряване на самолетни билети за директни полети (без прекачване) за превоз по въздух на пътници и багаж при служебни пътувания в чужбина за служителите на Комисия за защита на личните данни“.

6. Материално осигуряване на КЗЛД

В изпълнение на изискванията на Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения в сградата на Комисията се извършва преустройство на помещенията на първия етаж, като се обособява отделен сектор за новосъздаденото самостоятелно структурно звено в КЗЛД, дирекция „Външен канал за подаване на сигнали“ (ДВКПС). Оборудвани са петнадесет работни места (с необходимите мебели и компютърни станции) за новоназначените служителите на ДВКПС.

Въвежда се в експлоатация нова система за видео наблюдение и нова пропускателна система, която дава достъп до помещенията на ДВКПС само на нейните служители.

Изгражда се отделен архив за ДВКПС, който е със специален пропускателен режим (достъпът до архива е посредством код). Архивът е оборудван с метални шкафове (всеки от които е със собствено заключване), като такъв е осигурен за всеки един служител.

7. Информационна структура и комуникационни системи

През отчетния период се доусъвършенстват информационната и комуникационната инфраструктура на КЗЛД.

В изпълнение на чл. 22 от Закона за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения през 2023 г. са извършени следните дейности:

– Разработва се и се въвежда в експлоатация на информационна система за външно подаване на сигнали;

– Закупува се необходимото хардуерно оборудване за обезпечаване на информационната система;

– закупуват се 30 броя компютърни конфигурации (настолен компютър с монитор);

– изгражда се допълнителна защитена мрежа за обработката на сигналите, подавани по ЗЗЛПСПОИН, която да осигурява необходимата защита на лицата подаващи сигнали;

– разработва се нова интернет страница, която отговаря на всички съвременни изисквания за сигурност и предоставя възможност за електронно подаване на жалби и сигнали;

В Системата за управление на документи и работни потоци в КЗЛД и контрол на решенията се добавят допълнителни функционалности, които в синхрон със Системата за електронен документооборот и Системата за сигурно електронно връчване и интернет страницата на Комисията, осигуряват бърза и надеждна кореспонденция както между държавните органи, така и между всички участници в нея (физически и юридически лица). Това води както до по-качествено обслужване на гражданите, така и до значително намаляване на документите на хартиен носител и ускоряване на информационните потоци.

Обновяват се техническите и програмни средства за видеонаблюдение и достъп до сградата.

Своевременно се подновяват договорите за поддръжка на информационните системи, критични за дейностите и процесите в КЗЛД. Доставка и инсталиране на сървърни и персонални сертификати се извършват регулярно съгласно сроковете им за подновяване.

Профилактиката и ремонтът на техническите средства се извършват в максимално къси срокове съгласно утвърдените процедури.

Благодарение на всички направени нововъведения към настоящия момент КЗЛД разполага със съвременни средства за комуникации и обмен.

През отчетния период КЗЛД продължава сътрудничеството си с Изпълнителна агенция „Електронни съобщителни мрежи и информационни системи“, която отговаря за GovCERT Bulgaria (Национален център за действия при инциденти по отношение на информационната сигурност).

XII. ЦЕЛИ И ПРИОРИТЕТИ НА КЗЛД ЗА 2024 г.

1. Приемане на нова Стратегия на КЗЛД за развитие в областите на защитата на личните данни и на защитата на лицата, подаващи или оповестяващи сигнали за нарушения (хоризонт 2024 – 2029).

КЗЛД следва да финализира започналата през 2022 г. дейност по преглед на стратегическите си цели, като отчете натрупания опит в прилагането на изискванията за защита на личните данни и вземе предвид както съвременните тенденции и предизвикателства пред защитата на личните данни, така и промените в нормативната среда. Определянето на КЗЛД като Централен орган за външно подаване на сигнали през 2023 г. със ЗЗЛПСПОИН води до значително разширяване на обхвата на компетентност на институцията и изисква изграждане на нов стратегически подход. Новата Стратегия на КЗЛД следва да набелязва приоритетите за развитие в двете области на компетентност: защитата на личните данни и защитата на лицата, подаващи сигнали, и да предвижда адекватни механизми за тяхната навременна реализация.

2. Продължаване на усилията на КЗЛД за пълноправно членство в Шенген.

Този приоритет е с постоянен характер в дейността на КЗЛД, като усилията са насочени в няколко посоки. Водеща дейност през следващия отчетен период е извършването на периодични проверки на националните системи/звена на Европол, Евродак, ВИС и съответните консулства в чужбина, издаващи голям брой визи, във връзка със задълженията на КЗЛД за представяне на национални доклади за тази специфична надзорна дейност. Отделно от това Комисията продължава отчетливото си участие в мисии за оценки на шенгенското законодателство в областта на защитата на личните данни. Не на последно място през 2024 г. остава подготовката на надзорния орган за бъдеща проверка на прилагането на достиженията на Шенген от страна на Република България, що се отнася до изпълнение на изискванията в областта на защитата на личните данни.

3. Осъществяване на надзорна дейност на КЗЛД по силата на Регламент (ЕС) 2018/1806.

Във връзка с изпълнението на Решение (ЕС) 2024/210 на Съвета от 30 декември 2023 година относно пълното прилагане на разпоредбите на достиженията на правото от Шенген в Република България и в Румъния, след 31 март 2024 г. за Република България ще се прилагат общите правила по Визовия кодекс, което е предпоставка за издаване на

единна шенгенска виза, като националните компетентни органи ще имат пълен достъп до Визовата информационна система. По силата на Регламент (ЕС) 2018/1806 на Европейския Парламент и на Съвета от 14 ноември 2018 година за определяне на третите страни, чиито граждани трябва да притежават виза, когато преминават външните граници, както и тези, чиито граждани са освободени от това изискване, КЗЛД следва да наблюдава законосъобразността на обработването на лични данни от тези органи. Затова през следващия отчетен период, при осъществяването на надзорната си дейност във връзка със започване издаването на Шенгенски визи от страна на Република България, Комисията ще приложи установени добри практики и ще използва общи въпросници, разработени по линия на координирания надзор на ниво Европейски съюз.

4. Продължаване на усилията на КЗЛД за членство в ОИСР.

Като основна цел на външната политика на Република България – присъединяването към Организацията за икономическо сътрудничество и развитие, същата остава приоритет на КЗЛД и през следващия отчетен период. Последователното изразяване на позиции и активното участие в изготвянето на аналитични документи в областите на компетентност на Комисията ще продължат да осигуряват възможности за активното участие на представители на КЗЛД в работните групи към ОИСР и в заседанията, както на комитетите на организацията, така и на Междуведомствения координационен механизъм. Акцент по линия на този приоритет остава обменът на опит и добри практики на национално и международно ниво с представители на институции от държавите членки в ОИСР.

5. Допълнителни правомощия на КЗЛД във връзка с новите широкомащабни информационни системи на ЕС.

КЗЛД продължава подготвителните дейности за осъществяване на проверки относно обработването на лични данни в националните звена по редица регламенти, включително Регламент (ЕС) 2019/816, Регламенти 2019/817, Регламент (ЕС) 2017/2226, Регламент (ЕС) 2018/1240. Конкретните действия ще бъдат насочени към изграждането на административен капацитет с акцент към надзорната дейност на КЗЛД по отношение на съвместимостта и свързаността на тези широкомащабни системи на ЕС и контрол по отношение достъпа на Европол до всяка една от тях.

6. Изграждане на нов подход в защитата на личните данни от КЗЛД, свързан с предизвикателствата от развитието на изкуствения интелект.

В продължение на приоритета си от предходни години да следи развитието на съвременните заплахи и предизвикателства пред защитата на личните данни и през следващия отчетен период във фокуса на вниманието на Комисията остават въпросите, свързани с развитието на изкуствения интелект и приемането на свързаната с него европейска правна рамка. В рамките на този приоритет следва да бъде поставен акцент върху оценката на въздействието, изискуема при планиране на обработване на лични данни, осъществявано чрез системи за изкуствен интелект. Приоритет на КЗЛД ще бъде превантивната дейност, насочена към субектите на данни във връзка с възможните заплахи при използването му и формите на защита на национално и общоевропейско ниво.

7. Завишена защита на личните данни, насочена към заплахите за личните данни на лицата, свързани с цифровизирането на услугите и пазарите.

С приемането на Акта за цифровите услуги и Акта за цифровите пазари се цели гарантирането на безопасността на потребителите, защита на основните права и осигуряване на справедлива и отворена среда за онлайн платформи, както и въвеждане на гаранции, че големите онлайн платформи, действащи като „пазачи на информационния вход“ на цифровите пазари, ще осъществяват своята дейност по справедлив начин. От гледна точка на защитата на личните данни това означава по-висока степен на интеграция и ускоряване на обмен на данни между икономическите субекти на територията на ЕС. Тези условия ще изискват от КЗЛД засилване на сътрудничеството, както със сродни надзорни органи, така и с национални органи на други държави членки, институции и агенции на Съюза.

8. Прилагане на нов подход в провеждането на обучение в сферата на защита на данните, вкл. съвременните заплахи пред защитата на данните.

През 2024 г. ще продължат дейностите по постигането на тази дългосрочна цел. На основата на одобреното единно обучително съдържание и осигурения технологичен ресурс за реализиране на задълженията си по чл. 10, ал. 1, т. 6 от ЗЗЛД ще завърши подготовката на интерактивно обучително съдържание, отразяващо съвременните тенденции и предизвикателства пред защитата на личните данни, като същото да бъде предоставяно посредством облачнобазирана обучителна платформа с неограничен брой участници в първия етап от обучението и присъствено във втория.

9. Провеждане на информационна кампания за повишаване на осведомеността на сигнализиращите лица и задължените субекти по ключови въпроси на ЗЗЛПСПОИН.

След успешното полагане на основите на националната система за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения, КЗЛД следва да предприеме мащабна информационно-разяснителна кампания сред тези лица за повишаване на тяхната осведоменост по ключови въпроси на ЗЗЛПСПОИН. Повишаване на осведомеността на сигнализиращите лица по отношение осигуряването на тяхната защита е от съществено значение за постигане целта на закона и за гарантиране правата на тези субекти на данни. Като задача с перманентен характер през следващия отчетен период остава работата по разширяване на обхвата на информационно-разяснителната дейност сред задължените субекти по ЗЗЛПСПОИН. Необходимостта да се официализира взаимодействието с компетентните органи по този закон също е приоритетно направление, чието изпълнение се очаква през 2024 г.

Реализацията на горепосочените цели обаче е немислима без осигуряването на допълнително финансиране на Комисията през следващия отчетен период, което към момента на депозиране на настоящия годишен отчет пред Народното събрание не е налице.

Годишният отчет на Комисията за защита на личните данни за дейността ѝ през 2023 г. е приет с решение на Комисията на заседание, проведено на 27.03.2024 г. (Протокол № 12).

ПРЕДСЕДАТЕЛ: **ЧЛЕНОВЕ:**

Венцислав Караджо **Цанко Цолов**

Мария Матева

КОМИСИЯ ЗА ЗАЩИТА
НА ЛИЧНИТЕ ДАННИ

София 1592,
бул. „Проф. Цветан Лазаров" 2
тел.: 02/915 35 15
факс: 02/915 35 25
e-mail: kzld@cpdp.bg
www.cpdp.bg

Изх. № ПД-05-2#6/23/28.03. **2024 г.**

НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх.No 49-420-00-11
Дата 28/03/2024 г.

15 18 часа

ДО
49-О НАРОДНО СЪБРАНИЕ НА
РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

град София, 1169
пл. „Народно събрание" № 2

УВАЖАЕМИ Г-Н ПРЕДСЕДАТЕЛ,
УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА,

На основание чл. 7, ал. 6 от Закона за защита на личните данни, представяме на Вашето внимание Годишния отчет за дейността на Комисията за защита на личните данни за 2023 година.

Приложение: *съгласно текста.*

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ВЕНЦИСЛАВ КАРАДЖОВ

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ДЕВЕТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

РАЗПОРЕЖДАНЕ

НА ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

N 49-450-01-98/29.03. **2024 г.**

На основание чл. 8, ал. 1, т. 1 и чл. 85, ал. 3 от Правилника за организацията и дейността на Народното събрание

РАЗПОРЕЖДАМ:

Разпределям Годишен отчет за дейността на Комисията за защита на личните данни за 2023 г., № 49-420-00-11, внесен от Комисията за защита на личните данни на 28.03.2024 г., на следните постоянни комисии:

- Комисия по вътрешна сигурност и обществен ред

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ:

РОСЕН ЖЕЛЯЗКОВ